HELSINGIN KAUPUNKI
KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO
YMPÄRISTÖTOIMISTO
SILJA NOKSO-KOIVISTO

HELSINGIN MERELLISET HUVILAPUUTARHAT

2015

SISÄLLYS:

1. Johdanto 4

2. Huvilakulttuuria Helsingissä 5

3. Huvilapuutarhojen historiasta 6
   3.1 Huvilapuutarhojen keskeiset elementit 7

4. Aikajana 8

5. Huvilapuutarhojen Tyylisuunnat 10
   5.1 Maisemapuisto 10
   5.2 Arkkitehtoninen puutarha 14
   5.2.1 Huvilapuutarhoja 1920-luvulta 16
   5.3 Funktionaalinen puutarha 18
   5.3.1 Huvilapuutarhoja 1930-luvulta eteenpäin 20

6. Keskeisimmät sijainnit aikakausittain 22

7. Helsingin kaupungin omistuksessa olevat huvilat 24

8. Tarkasteltujen kokonaisuuksien sijainnit kartalla 25

9. UUTELA ja AURINKOLAHTI 26
   9.1 Uutela ja Aurinkolahti- Sijaintikartta 27
   9.2 Uutela ja Aurinkolahti - Perustiedot 28
   9.3 Uutela ja Aurinkolahti - Valokuvia 29

10. KALLVIK 30
   10.1 Kallvik - Sijaintikartta 31
   10.2 Kallvik - Perustiedot 32
   10.3 Kallvik - Paul Olssonin suunnitelmia 34
   10.4 Kallvik - Valokuvia 35

11.RAMSINNIEMI 36
   11.1 Ramsinniemi - Sijaintikartta 37
   11.2 Ramsinniemi - Perustiedot 38
   11.3 Ramsinniemi - Paul Olssonin suunnitelmia 39

12. Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus 40

13. VARTIOSAARI 42
   13.1 Vartiosaari - Sijaintikartta 43
   13.2 Vartiosaari - Perustiedot 44
   13.3 Vartiosaari - Puutarhasuunnitelmia 46
   13.4 Vartiosaari - Valokuvia 47

14. VILLINKI 48
14.1 Villinki - Sijaintikartta 49
14.2 Villinki - Perustiedot 50
14.3 Villinki - Puutarhasuunnitelmia 52
14.4 Villinki - Valokuvia 53

15. KOTILUOTO ja muut saaret 54
15.1 Kotiluoto ja muut saaret - Sijaintikartta 55
15.2 Kotiluoto ja muut saaret - Perustiedot 55
15.3 Kotiluoto - Puutarhasuunnitelma 56
15.4 Kotiluoto - Valokuvia 57

16. LAAJASALO
Laajasalon kokonaisuudet kartalla 58

16.1 TULLISAARI 59
16.1.1 Tullisaari ja Yliskylä - Sijaintikartta 60
16.1.2 Tullisaari ja Yliskylä - Perustiedot 61
16.1.2 Tullisaari ja Yliskylä - Puutarhasuunnitelma 62

16.2 KRUUNUVUORI 63
16.2.1 Kruunuvuori - Sijaintikartta 64
16.2.2 Kruunuvuoriranta - Perustiedot 64
16.2.1 Kruunuvuori - Valokuvia 65

16.3 STANSVIK ja HEVOSSALMI 66
16.3.1 Stansvik ja Hevossalmi -Sijaintikartta 67
16.3.2 Stansvik ja Hevossalmi -Perustiedot 68
16.3.3 Stansvik ja Hevossalmi -Valokuvia 69

16.4 JOLLAS 70
16.4.1 Jollas - Sijaintikartta 71
16.4.2 Jollas - Perustiedot 73
16.4.3 Jollas - Puutarhasuunnitelmia 75
16.4.4 Jollas - Valokuvia 78

17. KULOSAARI 79
17.1 Kulosaari - Sijaintikartta 80
17.2 Kulosaari - Ilmakuvia 81
17.2 Kulosaari - Perustiedot 82

18. LINNUNLAULU 84
18.1 Linnunlaulu - Sijaintikartta 85
18.2 Linnunlaulu - Perustiedot 86

19. MUSTASAARI ja VILLA PAULIG 87
19.1 Mustasaari / Villa Paulig - Sijaintikartta 88
19.2 Mustasaari / Villa Paulig - Sijaintikartta 88

20. MEILAHTI 89
20.1 Meilahti - Sijaintikartta 90
20.2 Meilahti - Perustiedot 92
20.3 Meilahti - Puutarhasuunnitelma 94
20.4 Meilahti - Valokuvia 95

21. Johtopäätöksiä 96

22. LÄHTEET 97

22. LIITTEET:
Liite 1: Paul Olssonin huvilapuutarhasuunnitelmia 100
Liite 2: Taulukot 102

Villa Björklundin huvilan etupihaa Matosaaressa
(Lähde: HKM-arkisto)

Villa Tefke (Lähde: HKM-arkisto)

1. JOHDANTO

Tämä työ on tehty pääasiassa kesällä 2015 Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston ympäristötoimistossa. Työn tarkoituksena on ollut kartoittaa Helsingin huviloja ja etenkin niiden puutarhoja, sekä selvittää niiden kohteiden asemakaavatilanne ja kerätä niistä tietoa yksiin kansiin. Työssä on keskitytty Helsingin merenrantahuviloihin ja niiden puutarhoihin.

Työssä on käsitelty merenranta huviloiden puutarhoille tyypillistä tyylisuuntaa ja sille ominaisia elementtejä. Huvilat ja niiden puutarhat ovat Helsingissä katoamassa ja niille tyypillinen puutarhataiteellinen kulttuuri häviää samalla.

Työn rakenne koostuu lyhyestä selostuksesta huvilakulttuurin historiasta ja siirtyy siitä Helsingin keskeisiin merenranta huvila-alueisiin, joista on tehty karttamateriaalia, sekä koottu kuvia ja tietoja. Huvila-alueista on koottu taulukko, johon on mahdollisuuksien mukaan selvitetty huviloiden ja tontin sijainti, nykyinen omistaja ja/tai nykykäyttö, ajantasainen asemakaava tilanne (2015), mahdollisuuksien mukaan huvilan/puutarhan suunnitteluvuosi ja suunnittelija, sekä mahdollisia lisätietoja.

Selvitystyön lähtötietoina on käytetty materiaalina KSV:n omia selvityksiä ja julkaisuja, Maisemakulttuuri kansiota, johon on aiemmin koottu tietoja merenrantahuvilapuutarhoista, sekä jonkin verran muuta kirjallisuutta.

Huviloista ja niiden puutarhoista useat ovat tonttien omistajan vaihdoksessa saaneet uuden nimen, ja osa niistä on itsessäänkin kokenut täyden muodonmuutoksen. Tämä on osaltaan vaikeuttanut löydettyjen vanhojen suunnitelmien paikallistamista.

Osan Paul Olssonin puutarhasuunnitelmien sijainneista on päätelty. Tähän on käytetty Suomen Arkkitehtuurimuseosta saatua listaa Paul Olssonin töistä, sekä kirjallisuutta tai selvityksiä, joissa on käyty läpi eri huviloiden omistus-/käyttäjähistoriaa. Näitä tietoja on yhdistelty hyödyntämällä suunnitelmien nimiä, sekä saman ajan jakson huviloiden nimiä tai omistajien nimiä. Arkkitehtuurimuseon lista kattaa Paul Olssonin suunnitelmat, jotka ovat heillä arkistoituna, joten lista ei ole täysin kattava, mutta nämä suunnitelmat ovat saatavilla.

2. HUVILAKULTTUURIA HELSINGISSÄ

Huvila-asutusten rakentaminen Helsinkiin alkoi varsinaisesti 1860- ja 1870-luvuilla. Kesä-asutusten hankkiminen meren läheisyydestä perustuu pitkälti 1800-luvun loppupuolen porvariston elämäntapoihin, jonka kaltainen elämäntyyli levisi Euroopasta Helsinkiin. Niihin aikoihin Helsingin keskustan alueella asuminen alettiin kokea ahtaaksi, ja pääkaupunki kasvoi nopeaa tahtia. Huviloita rakennettiin näihin aikoihin paljon niin Meilahteen, kuin Laajasaloonkin, sekä Espoon puolelle saaristoon. [1] Höyrylaiva liikenteen vakinaistuttua Helsingin saaristoon huvila-asutus levisi myös sen itäiseen osaan, kuten Vartiosaareen ja Villinkiin. Huviloita rakennettiin kartanotiloista lohkotuille tonteille, sekä vuokramaalle. Alku aikoina huvilaelämä oli pääasiassa eliitin toimintaa, kuitenkin 1900-luvun alussa huvilaelämä ei enää ollut eliitin yksin oikeus. [2] Huviloiden käyttö sijoittui pitkälti kesä aikaan ja siihen keskeinen osa oli ajanviettäminen ulkoilmassa ja sosialisointi naapurien ja sukulaisten kanssa. Osalla huvilapuutarhoista oli piha-alueellaan tenniskenttä ja muutkin ulkoilma aktiviteetit, kuten puutarhan hoito olivat osa huvilaelämää. Huvilaelämän historian aikana huvila-arkkitehtuuri ja huviloiden puutarhojen suunnittelu ovat saaneet uusia piirteitä uusien aikakausien ja käyttäjien mukana. [3]

Villa Björklundin pihaa Matosaaressa
(Lähde: HKM-arkisto)

Villa Bergbackan kivilaituri Kallahdenniemestä
(Lähde: HKM-arkisto)

1: Museovirasto- RKY, poim. 27.8.2015
2: Nygård Stefan, 2003. s. 36-39
3: Karisto Maria, 2009. s. 44;Tutkimuksia ja raportteja 1/ 2009; Huviloita Laajasalossa.

3. HUVILAPUUTARHOJEN HISTORIASTA

Huviloiden yhteyteen suunniteltiin ja rakennettiin usein kartanoiden esimerkin mukaisesti näyttävä puutarha. Puutarhan tyyli seurasi usein oman aikakautensa puutarhataiteen virtauksia, jotka levisivät Suomeen ulkomailta. Ensimmäisten huviloiden puutarhat 1800-luvun lopulla ihanteina olivat maisemapuutarhat, joissa alueen ominaisia piirteitä korostettiin. 1920-luvulta lähtien huvilapuutarhojen tyyli muuttui arkkitehtonisemmaksi, ja tuon ajan keskeisiä huvilapuutarhojen suunnittelijoita olivat puutarha-arkkitehdit Paul Olsson ja Bengt Schalin, joiden molempien huvilapuutarhojen suunnitelmia on säilynyt. Tuon ajan henki puutarha suunnittelussa oli geometriset, arkkitehtoniset puutarhat. 1930-luvun jälkeen huvilapuutarhat muuttuivat funktionalistisempaan suuntaan, ja 1920-luvun korkeista muureista ja terasseista luovuttiin. Paul Olssonin toimisto suunnitteli paljon huvilapuutarhoja, joiden suunnitelmat ovat yhä tallella. Hyötypuutarhat tai hedelmäpuutarhat ovat olleet ajasta riippumatta osana huvilapuutarhoja. Niiden sommitelmat, sekä sijoittaminen, osaksi tai erilleen muusta puutarhasta, ovat vaihdelleet tyylisuuntien mukana.

Meren läheisyys on keskeinen osa etenkin Itäisen Helsingin huviloiden ympäristöjä ja näiden puutarhoja. Huvilaympäristöt ja niiden rantaan tai rannan tuntumaan rakennetut elementit puolestaan leimaavat alueen rantoja ja toimivat tärkeänä osana niiden maisemallista kokonaisuutta, myös mereltä päin katsottuna. Uimahuoneet, laiturit ja rantamuurit ovat näkyvimpiä elementtejä osana rantaa. Useiden huviloiden vanhat, luonnonkivistä tehdyt, laiturit ja rantamuurit ovat käsintehtyjä ja uniikkeja, sekä kuvaavat hyvin oman aikansa suunnittelu periaatteita.

Osassa puutarhoista on yhä tallella vanhoja rakenteita ja rakennelmia, jotka ovat olleet osa suunniteltua huvilapuutarhaa. Suurimmassa osassa puutarhoista ne ovat kuitenkin päässeet rapistumaan tai jääneet kasvillisuuden peittoon. Vanhat rakenteet, kuten kivipolut tai muurit, ovat joissakin huviloissa elementti joka yhä yhdistää huvilan puutarhaa ja ranta-alueitta. Osasta puutarhoista vanhan puutarhasuunnitelman mukaisen toteutuksen jälkiä voi olla yhä nähtävissä.[1]

1 Karisto Maria, 2009. s. 44-52;Tutkimuksia ja raportteja 1/ 2009; Huviloita Laajasalossa.

3.1 merellisten huvilapuutarhojen KESKEISET ELEMENTIT

uimahuoneet

huvimajat

kivilaiturit

näköalatasanteet

4. AIKAJANA

1800-luku

1920-luku

1930- eteenpäin

MAISEMAPUISTO

Esimerkiksi Tullisaaren puisto (1837)

- Maisemallisten erityispiirteiden korostaminen
- Rauhallisen tunnelman luominen
- Huvila lähiympäristö puutarhamaisempi kuin muu puutarha
- Näköalapaikat
- Kävelyretket “luontoon”; näkymistä nauttiminen
- Merellisyys, rannat ja puistonäkymät
- Puistopolut ja levähdyspaikat

ARKKITEHTONINEN PUUTARHA

Esimerkiksi Villa Björklund (1928- Paul Olsson)

- Tukeutui rakennuksen arkkitehtuuriin
- Puutarha lisähuone ulkona; ulkoilma huoneiden tilasarjat
- Jäsentyi aksiaalisilla sommitelmilla ja perspektiiveillä
- Arkkitehtonisia elementtejä; muurit, pergolat, paviljongit porrasrakennelmat
- Muotoo leikatut puut ja pensaat
- Kivikkoryhmiä ja alppikasveja
- Viherseinämät tilanmuodostajina ja jakajina
- Kukkaryhmien säännölliset muodot ja värisommittelut
- Patsaita, uurnia, pylväitä ja aurinkokelloja

FUNKTIONAALINEN PUUTARHA

Esimerkiksi Villa Hagert (1938- Paul Olssonin toimiston suunnittelema)

- Luonnon alkuperäistä kauneutta vaaliva; ei suuria pengerryksiä/portaita
- Huvila sopeutuu puutarhaan ilman korkeita terasseja ja muureja
- Avoin nurmikko tärkein elementti
- Vapaamuotoisempi kuin muotopuutarha
- Arkkitehtoniset elementit (portaat, terassit, tasanteet) lähellä huvilaa
- Liuskekivipolut huvilalta oleskelualueille ja rantaan

kuvien lähteet: HKM-arkisto

5. Huvilapuutarhojen Tyylisuunnat

5.1 Maisemapuisto 1800-luku

Maisemapuisto, kuten muutekin puutarhataiteelliset virtaukset, levisivät Suomeen ulkomailta. Huvilan yhteyteen rakennetun maisemapuiston tavoitteena oli huvilan ja sen puutarhan muodostama harmoninen kokonaisuus. Maisemapuiston suunnittelussa keskeisenä ajatuksena oli luonnonmaiseman kaunistaminen. Suunnittelussa pyrittiin vahvistamaan maiseman omia erityispiirteitä, monimuotoisuutta ja vaihtelevuutta, sekä romantisoimaan maisemakuvaa sen ominaispiirteiden kautta. Maiseman rauhallisen tunnelman hakeminen oli myös yksi maisemapuiston suunnittelulle ominainen piirre. Huvilan päärakennuksen lähiympäristö oli yleensä puutarhamaisempi kuin muu osa piha-aluetta. Maisemallisesti näyttäviin paikkoihin sijoitettiin koristeellisia huvimajoja ja näköalapaikkoja, joista pystyi nauttimaan näkymistä. Ranta-alueille suunniteltiin uimahuoneita, jotka olivat huvimajojen tyyppisesti koristeellisia.[1]

TULLISAAREN PUISTO - 1837

Laajasalon Tuurholmaan, nykyiseen Tullisaareen, rakennettiin maisemapuisto 1837-1883 välisenä aikana, jolloin Tuurholma oli konsuli Henrik Borgströmin kesäkotina.
Tullisaaren puisto suunniteltiin kansainvälisiä maisemapuisto ihanteita noudattaen, mutta siinä on nähtävissä myös suomalaista luonnonromantiikkaa, ja siinä korostettiin suomalaiselle maisemalle tyypillisiä piirteitä. Puistoon ja sen “luontoon” tehtiin kävelyretkiä, joilla nautittiin puistosta avautuvista näkymistä. Päärakennukselta lähti rannan myötäinen puistokäytävä, joka kulki alavan tulvaniityn halki. Puiston sijainti saaristossa mahdollisti maiseman vaihtelevuuden, ja toi puistoon vastakohtaisuuksia. Puisto rajautui merelliseen karuun kalliomaastoon ja toisaalta se piti sisällään myös reheviä rantalehtoja. Merellisyydellä ja puiston poluilta aukeavilla näkymillä oli keskeinen merkitys. Puistossa oli myös laaja hyötypuutarha, jossa sijaitsi kaksi lehtimajaa.
1870-luvulla puistoon rakennettiin kolme renessanssihuvilaa. Näiden myötä puistoon rakennettiin uusia polkuja, sekä näköalapaikkoja ja laitureita. Uusien huviloiden lähiympäristöön rakennettiin myös uusia kesäkukkaryhmiä.[2] Osa puistoalueesta on Helsingin kaupungin ja osa yksityisessä omistuksessa.[3] Tullisaaren puisto on osa Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutuksen RKY-aluetta. [4]

1: Karisto Maria, 2001. s. 95-96; Hortus Fennicus - Suomen puutarhataide.

2: Karisto Maria, 2009. s. 44-46 ;Tutkimuksia ja raportteja 1/ 2009; Huviloita Laajasalossa

3: Helsingin kaupunki: Karttapalvelu, poim. 27.8.2015

4: Museovirasto- RKY, poim. 27.8.2015

Tullisaaren puisto

(Lähde: HKM-arkisto)

Tullisaaren puiston ilmakuva- 1943

(Lähde:Helsingin kaupungin karttapalvelu)

Tullisaaren kartanon vanhapäärakennus ja pihaa

Lähde: HKM-arkisto

Tullisaaren puistoa

Lähde: HKM-arkisto

Tullisaaren puistoa

Lähde: HKM-arkisto

Tullisaaren puistoa

Lähde: HKM-arkisto

5.2 Arkkitehtoninen puutarha 1920-luku

1920-luvulla puutarha-arkkitehti Paul Olsson suunnitteli lukuisia huvilapuutarhoja etenkin Itäisen Helsingin saaristoon. Hän oli saanut oppia Keski-Euroopasta, josta toi myös arkkitehtonisen tyylin osaksi huvilapuutarhoja. Nämä muotopuutarhat soveltuivat hyvin pieni pinta-alaisille huvilapuutarha alueille. Puutarhan suunnittelu tukeutui huvilan arkkitehtuuriin, ja muodostikin ikään kuin lisähuoneen tai huoneita ulkoilmaan. Puutarhan muotoa jäsensivät aksiaaliset sommitelmat ja perspektiivit. Erilaiset ulkoilma huoneet muodostivat puutarhaan sarjan tiloista, joita olivat esimerkiksi ruusupuutarha, kivikkotarha, luonnonpuisto ja kalliopuisto. Näihin arkkitehtonista kolmiulotteisuutta tai sen vaikutelmaa luotiin erilaisilla maaston syvennyksillä ja korotuksilla, muureilla ja erilaisilla porrasrakennelmilla, sekä kasvillisuuden käytöllä. Leikatut puut ja pensaat toimivat tilan jakajina ja muodostajina, pergoloiden, muurien ja paviljonkien ohella. Kukkaryhmät olivat Paul Olssonin tuon ajan suunnitelmissa säännöllisen muotoisia, kuten hän myös suosi pallon muotoon leikattuja pikkupuita ja pensaita. Puutarhoihin sijoitettiin usein myös erilaisia koristeita, kuten patsaita, uurnia, pylväikköjä ja aurinkokelloja. Paul Olssonin 1920-luvun huvilapuu-tarhat olivat perusratkaisuiltaan yksilöllisiä, vaikkakin niistä löytyy paljon yhteneviä, arkkitehtonisia elementtejä.[1]

VILLA BJÖRKLUND - 1928

Jollaksessa sijaitsevassa Matosaaren Villa Björklundissa, tai Villa Sommarrossa kuten huvilaa on myös kutsuttu, sijaitsee yksi Paul Olssonin 1920-luvulla suunnittelemista huvilapuutarhoista. Sommarron puutarha on yksi tuon aikakauden huvilapuutarhojen tyyppi esimerkkejä. Sommarron sijainti on myös itsessään maisemallisesti monimuotoinen; aava meri ympäröi kallioluotoa ja siellä sijaitsee Krimin sodan aikaiset vallitukset. Paul Olssonin tekemässä suunnitelmassa on useita kivimuurirakenteita, jotka on toteutettu käsityönä. Sommarron suunnitelmassa lukuisat erilaiset puutarha- ja maisematilat, sekä terassit yhdistyvät halliten koko niemen. Sommarrossa puutarhan geometriset puutarhakasvi istutukset oli upotettu metsäpuiston sisään, täydentämään luonnon omaa kasvillisuutta. Sommarron Krimin sodan aikaiset vallitukset vaikuttivat tilasarjojen jäsentelyyn, ja loivat samalla vaikuttavia näköalatasanteita. Ajan hengen mukaan Sommarrossa on paljon erilaisia oleskelutiloja, terasseja ja tasanteita.[2] Matosaaren huvilan päärakennus paloi 1963[2], ja alue on tällä hetkellä Helsingin kaupungin omistuksessa[3]. Se on myös osa Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutuksen RKY-aluetta.[4]

1: Karisto Maria, 2009. s. 46-51 ;Tutkimuksia ja raportteja 1/ 2009; Huviloita Laajasalossa.

2: KSV:n julkaisuja 2007:6, s.15-20. Matosaaren puutarhahistoriallinen selvitys ja alueen kehittämistavoit-teet, 2.

3: Helsingin kaupunki: Karttapalvelu, poim. 27.8.2015

4: Museovirasto- RKY, poim. 27.8.2015

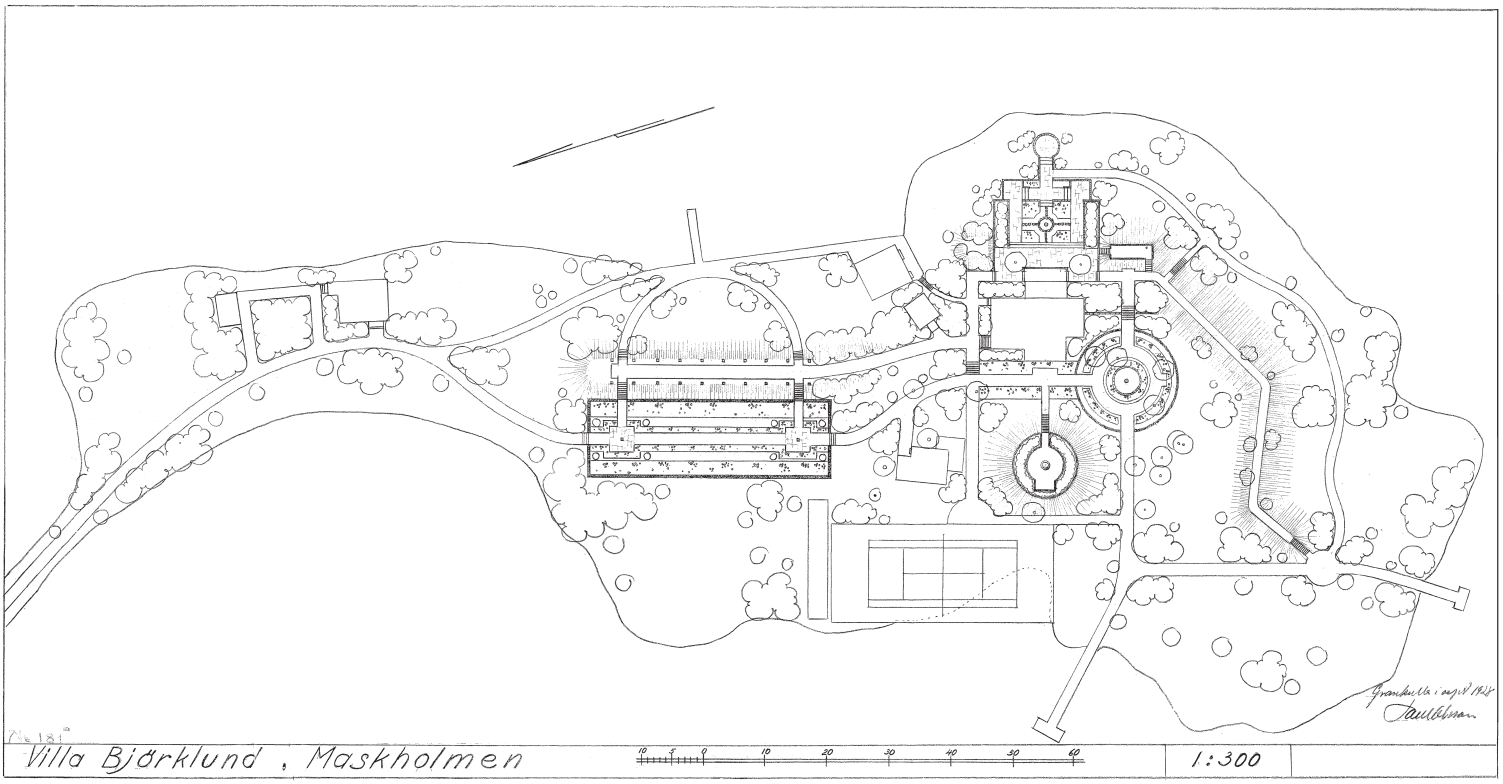

(Lähde: MFA-arkisto)

Paul olssonin suunnitelma

VILLA BJÖRKLUND- 1928

5.2.1 Paul Olssonin suunnittelemia huvilapuutarhoja 1920-luvulta

(Nämä puutarhasuunnitelmat ovat Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkistossa)

1920

- Villa Grevling, Kulosaari
- Jollas gård, Laajasalo
- Villa Runeberg, Kotiluoto

1921

- Villa Tefke, Jollas
- Villa Nordanskog, Helsinki

1923

- Villa Kivinen, Meilahti

1924

- Villa Olin, Laajasalo

1928

- Villa Björklund, Matosaari
- Villa Faberge, Kulosaari
- Huvila Kahiluoto, Kulosaari
- Villa Parviainen, Kallvik
- Villa Sandberg, Kulosaari
- Huvila Tuomisto, Härkäsaari
- Huvila Turpeinen, Kulosaari

LÄHDE: Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto

Paul olssonin suunnitelma

VILLA TEFKE- 1921

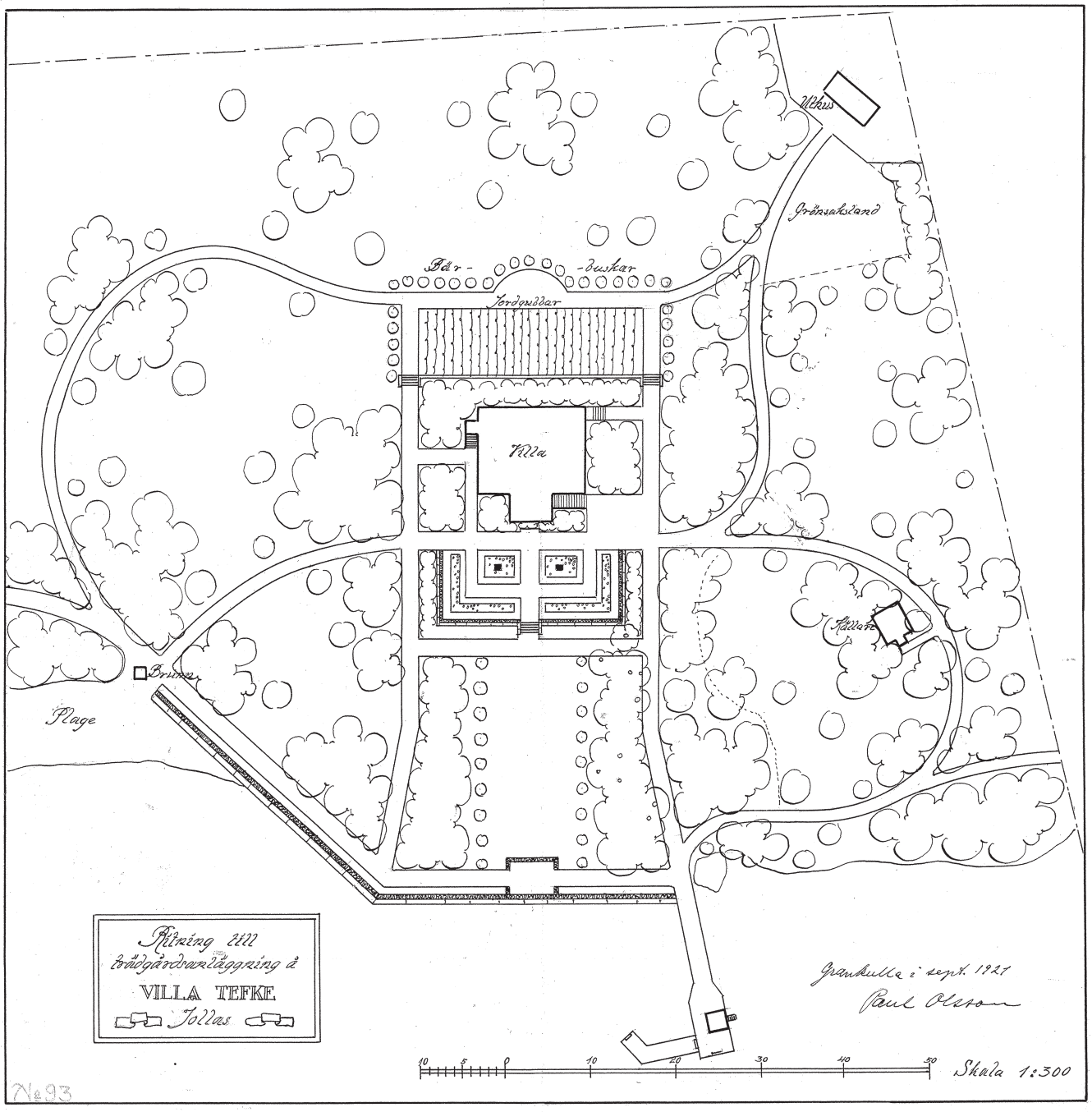

(Lähde: MFA-arkisto)

1930-
eteenpäin

5.3 Funktionaalinen puutarha

1930-luvulla arkkitehtonisen huvilapuutarhatyylin alkoi korvata luonnon omaa ja alkuperäistä kauneutta korostava tyylisuunta. Näissä puutarhoissa huvila sopeutettiin luontoon ilman korkeita rakenteita, kuten muureja ja terasseja. Maaston muotoilu oli myös luonnon mukaisempaa kuin 1920-luvun puutarhoissa; puutarhoissa ei ollut suuria pengeryksiä tai portaita. Huviloiden edustojen sora-aukiot korvattiin nurmella, ja avoin nurmikko olikin yksi aikakauden huvilapuutarhojen tunnusmerkeistä. Tarpeelliset kulkureitit suunniteltiin kapeiksi liuskekivisiksi poluiksi, samaa liuskekivityyliä suosittiin myös oleskelualueiden pintamateriaalina. Liuskekiviset polut johtivat yleensä huvilalta rantaan tai oleskelualueille. Paul Olssonin toimistossa on suunnitellut paljon huvilapuutarhoja tähän aikakauteen. Näissä suunnitelmissa on nähtävissä kuinka puutarhojen muotokieli oli muuttunut vapaamuotoisemmaksi kuin 1920-luvulla, ja arkkitehtoniset elementit, kuten portaat, terassit ja tasanteet, oli sijoitettu lähemmäksi huvilaa.[1]

VILLA HAGERT - 1938

Vartiosaaressa sijaitsevan Villa Hagertin, tai toisella nimellä Uddebon, huvilan puutarhasuunnitelma on yksi Paul Olssonin toimiston leimalla varustetuista 1930-luvun puutarhoista. Suunnitelmassa on nähtävissä laajalle nurmialueelle vapaasti sijoitetut puut ja pensaat. Suunnitelmassa on myös aikakaudelle tyypillisiä kivettyjä polkuja, sekä huvilan edustalla oleva keskeinen kaareva perennapenkki, joka on jäsentää puutarhan muotoa. Villa Hagert on tällä hetkellä yksityisomistuksessa.[3]

1: Karisto Maria, 2009. s. 51-52 ;Tutkimuksia ja raportteja 1/ 2009; Huviloita Laajasalossa.

2: Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy, 2013. s. 88

3: Helsingin kaupunki: Karttapalvelu, poim. 27.8.2015

Paul olssonin suunnitelma

VILLA HAGERT -1938

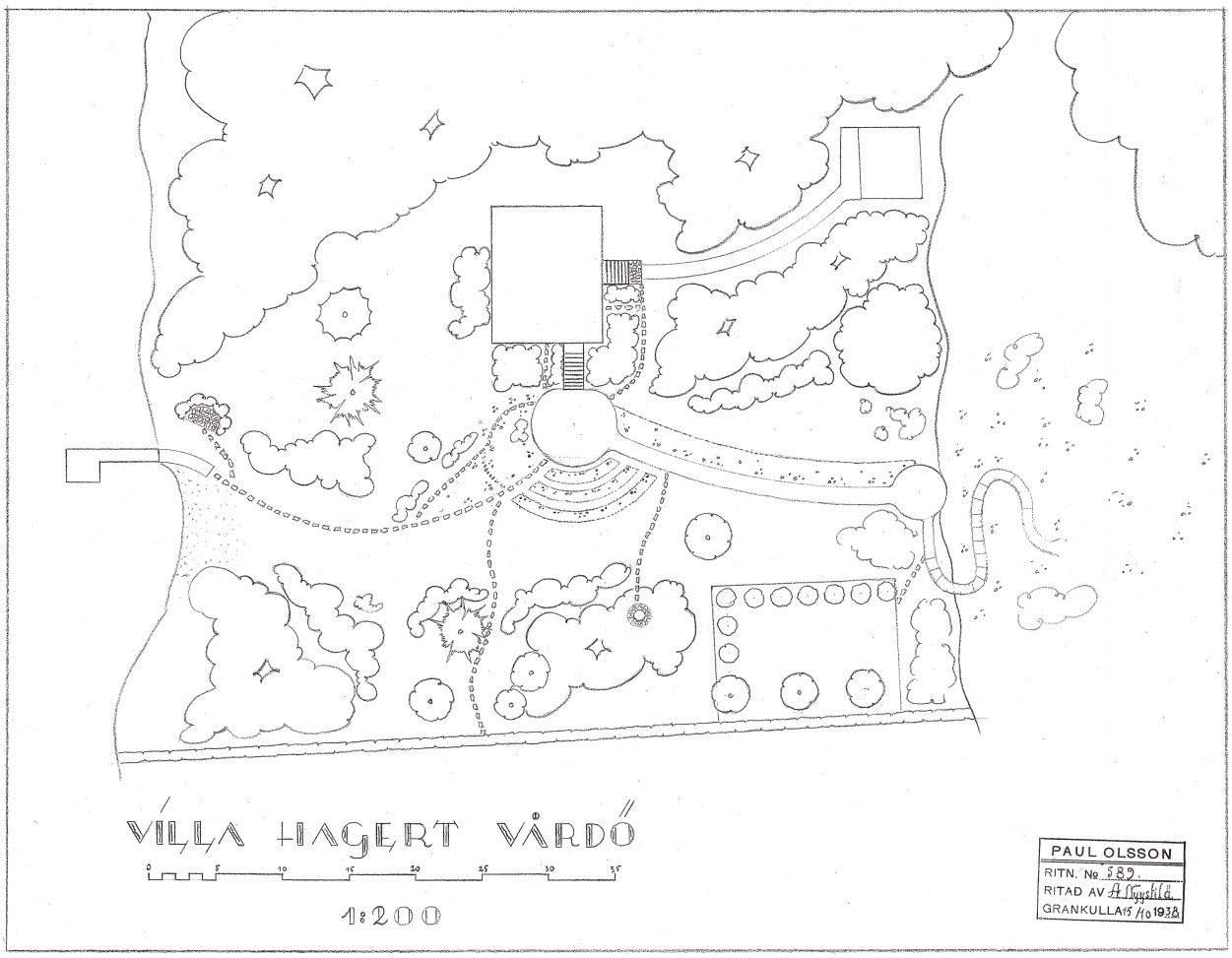

(Lähde: MFA-arkisto)

5.3.1 Paul Olssonin toimiston suunnittelemia huvilapuutarhoja 1930-luvulta eteenpäin

(Nämä puutarhasuunnitelmat ovat Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkistossa)

1930
- Västra Bockholmen, Meilalhti

1932
- Huvila Pehkonen, Kulosaari
- Villa Grevling, Kallvik

1936
- Villa Grevling, Kulosaari
- Villa Nordfors, Kulosaari
- Villa Schroderus, Kallvik
- Gustav B. Thordén, Kulosaari
- Villa Thordén

1937
- Villa Frenckell, Kulosaari
- Villa Granfelt, Kulosaari
- Huvila Hopeasalmentie, Kulosaari
- Villa Krause, Laajasalo
- Villa Thorsen, Kulosaari
- Casa Vihuri, Kulosaari
- Villa Örum, Laajasalo

1938
- Villa Grevling, Kallvik
- Huvila Bärlund, Jollas
- Nordsjö-Skatan kartano, Helsinki
- Villa Hagert, Vartiosaari
- Villa Wegelius, Kulosaari

1939
- Villa Strandell, Kalvik
- Villa Sallmén, Kulosaari

1941
- Villa Sjökulla, Kalvik
- Villa Jaatinen, Kulosaari

1942
- Villa Duncel, Kalvik
- Villa Spennert, Kulosaari
- Huvila Kovanen, Laajasalo
- Villa Lindenäs, Jollas
- Huvila Päivinen, Meilahti
- Villa Forsberg, Jollas

1943
- Huvila Aaltonen, Kulosaari

1944
- Villa Rasmussen, Kulosaari
- Enzo-Gutzeit huvila, Kallvik

1945
- Villa Furuvik, Laajasalo
- Sofieberg, Laajasalo

1946
- Villa Arvidsson, Kulosaari

1947
- Villa Polon, Kulosaari

1948
- Villa Strandbo, Jollas

1949
- Villa Tefke, Jollas

1950
- Villa P.H. Zilliacus, Kulosaari

1951
- Villa Dr. Leinberg, Kulosaari
- Huvila Paukko, Laajasalo

1953
- Villa Bargum, Kulosaari
- Huvila Herrala, Jollas

1954
- Villa Antell, Kulosaari

1955
- Huvila Kellberg, Kulosaari
- Dr.Wegelius, Hevossalmi
- Villa Moustgaard, Villinki

1957
- Huvila Nevanperä, Kulosaari
- Villa Winberg, Laajasalo
- Huvila Veli Wakkola, Meilahti

LÄHDE: Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto

Paul olssonin suunnitelma

VILLA FURUVIK- 1945

Lähde: MFA-arkisto

6. Keskeisimmät Sijainnit Aikakausittain

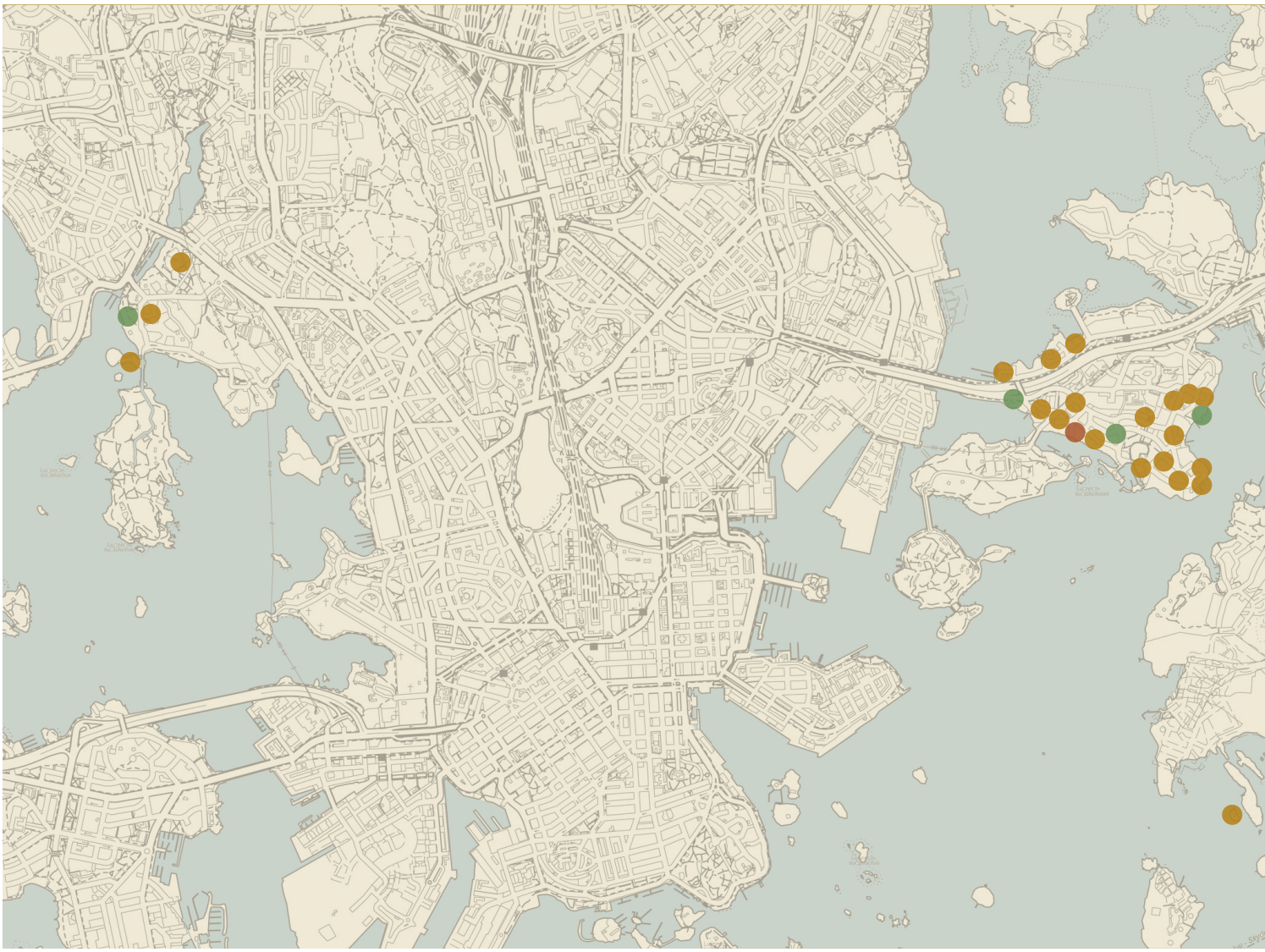

1800-luvun maisemapuisto

1900-luvun alkupuolella suunniteltuja puutarhoja- B. Schalin

Lukuisia P. Olssonin suunnittelemia, sijainniltaan tuntemattomia puutarhoja

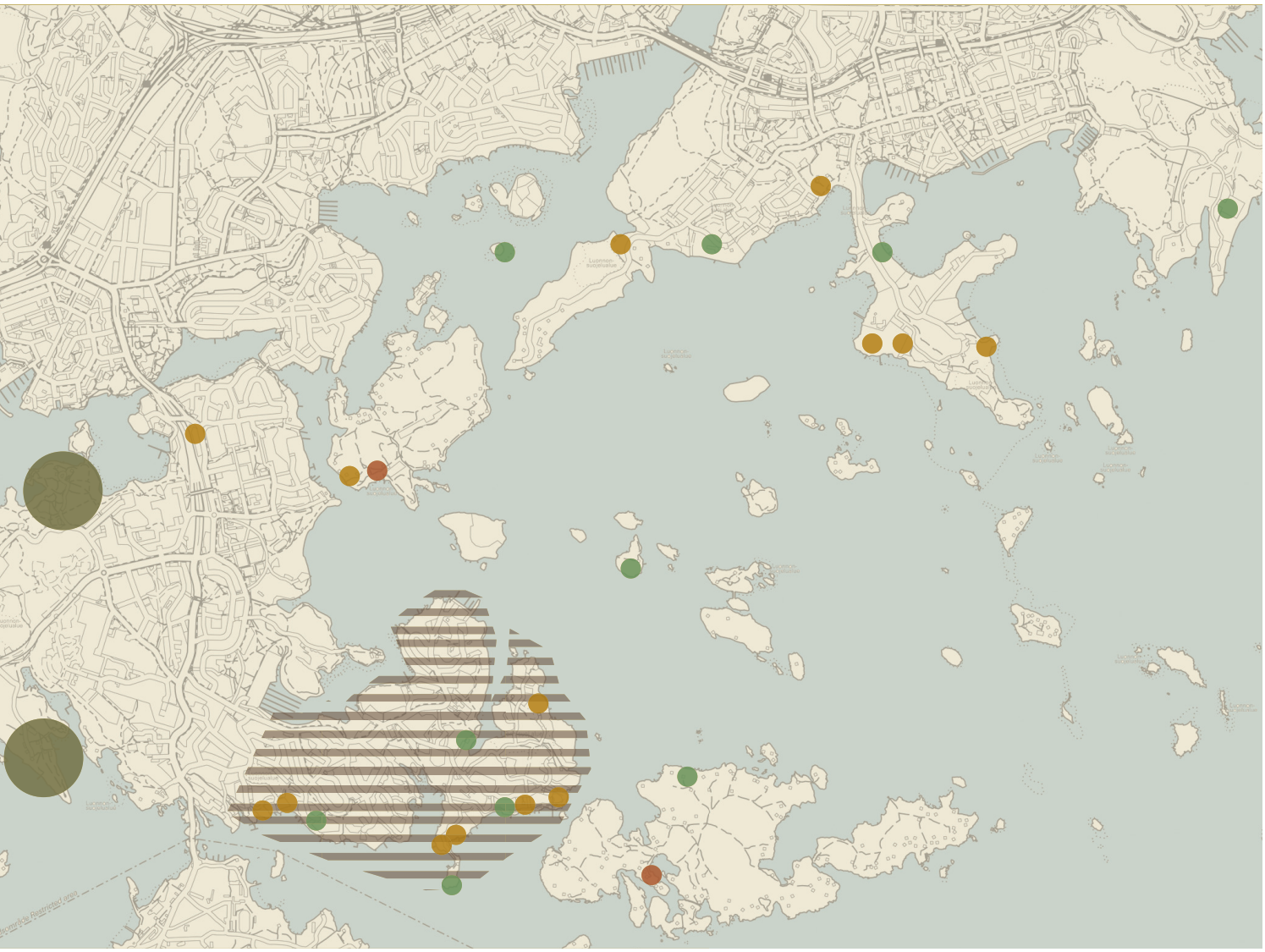

1920-luvun puutarhoja- P. Olsson

1930-luvun alusta eteenpäin suunniteltuja puutarhoja- P. Olssonin toimisto

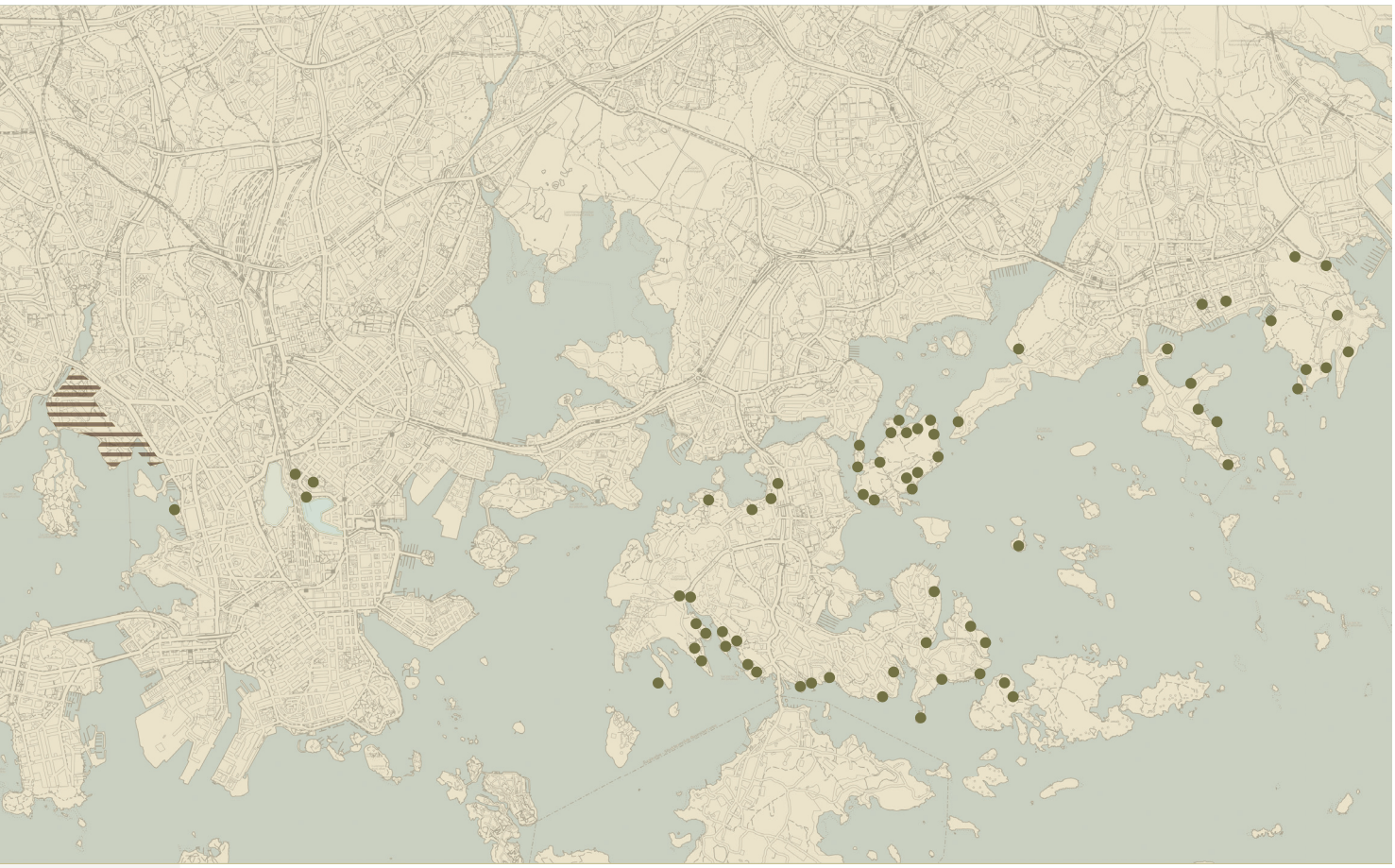

7.HELSINGIN KAUPUNGIN OMISTUKSESSA OLEVIEN HUVILOIDEN SIJAINNIT

Koko huvila-alue on Helsingin kaupungin tai Suomen valtion omistuksessa

Helsingin kaupunki: karttapalvelun mukainen tilanne 6.-9.2015

8. Tarkasteltujen kokonaisuuksien sijainnit kartalla

Kartalle on merkitty huvila-alueiden keskeisimmät ja laajemmat sijaintikokonaisuudet, jotka tässä työssä on käsitelty. Pääpaino on Helsingin itäisessä saaristossa, jonne höyrylaivareittien varteen on rakentunut paljon huvila-asutusta.

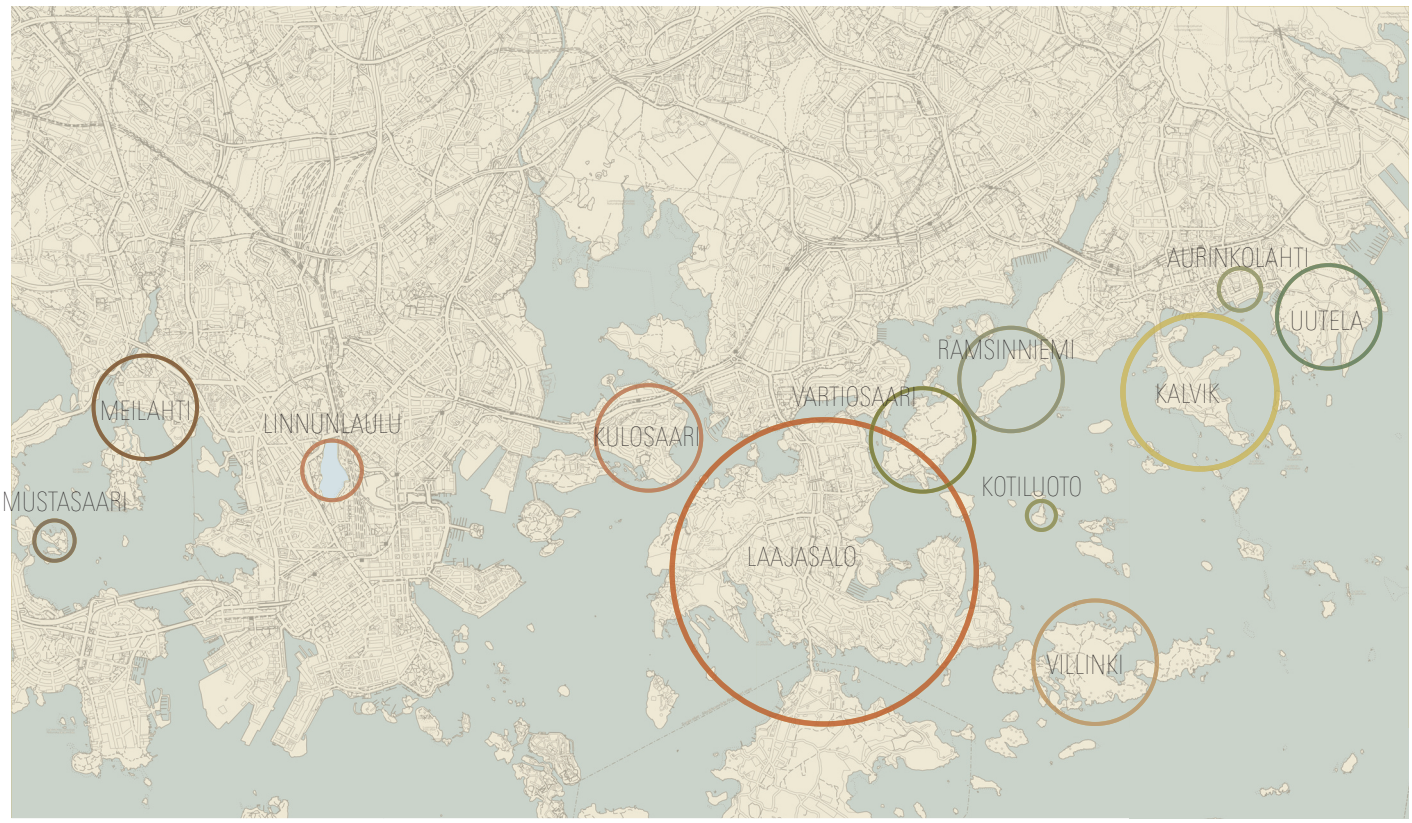

9. UUTELA ja AURINKOLAHTI

Hietalan puutarhaa n.1930-luvulta
(Lähde: HKM-arkisto)

Hietalan puutarhaa n.1930-luvulta
(Lähde: HKM-arkisto)

Uutelan vanhimmat huvilat ovat rakennettu jo 1800-luvulla, ja Uutelaan sijoittuu myös useam-pia huvilapuutarhoja. Esimerkiksi Villa Vuosannalla (Villa Karsten) ja Villa Meriharjulla on suunnitellut huvilapuutarhat. Villa Vuosannan puutarha koostuu arboretumista ja kivikkopuu-tarhasta, joka on perustettu 1929. Villa Meriharju on esiintynyt kartoissa myös Skatangård-nimellä, ja puutarhasuunnitelman sille on tehnyt Paul Olssonin toimisto vuonna 1938.[1] Aurinkolahdella sijaitsee Lil Kalvik (Hietala), joka on puutarhoineen rakennettu 1920-luvulla. Lil Kalvikin puutarhassa on arkkitehtonisia rakenteita, kuten joonialainen pilarikaari.[2]

Hietalan puutarhan pilarikaari n.1930-luvulta
(Lähde: HKM-arkisto)

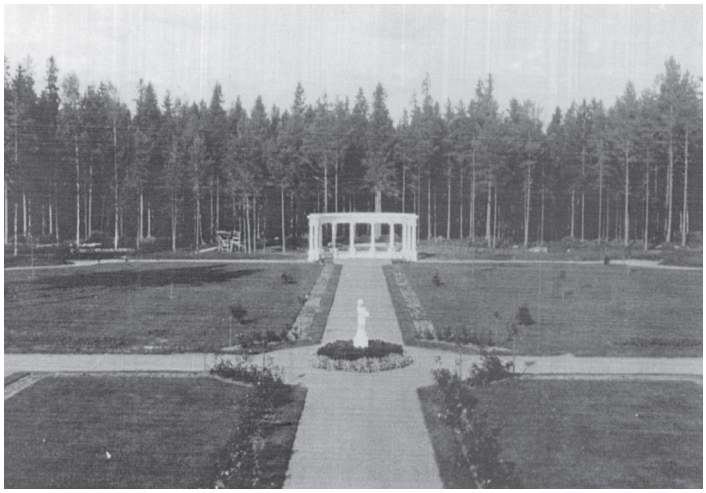

Hietalan puutarhaa n.1930-luvulta
(Lähde: HKM-arkisto)

[1] Salastie Riitta ja Kiljunen-Siirola Raisa, 2003, s.7-8.

[2] Lassenius Torolf, 1997. s.96

9.1 Uutela ja Aurinkolahti- Sijaintikartta

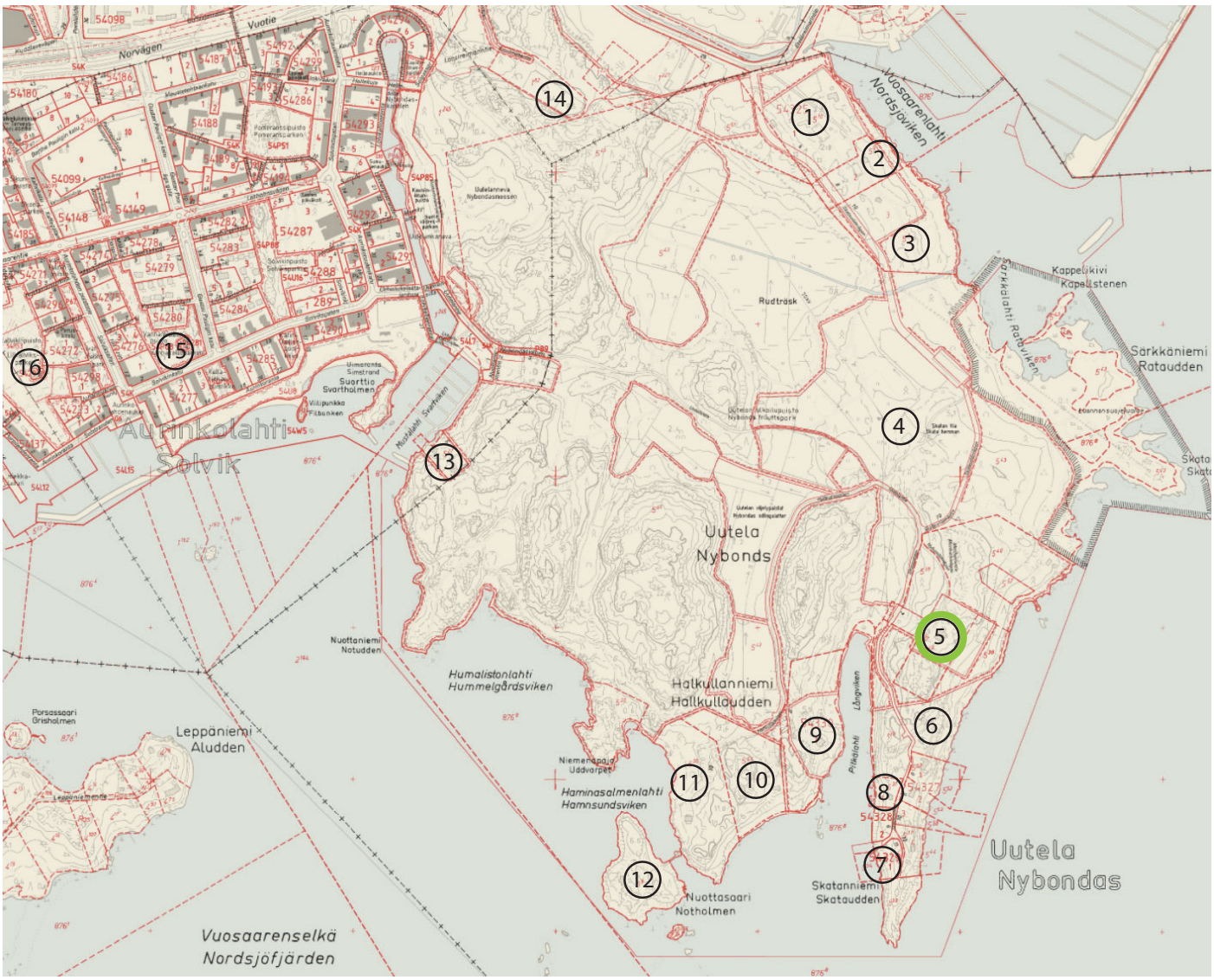

1. Villa (Ivan) Falin*
2. Villa Solvik
3. Villa Amanda Falin
4. Skatan tila*
5. Villa Meriharju / Skatan kartano / Skatan Gård / Norsjö-Skatan kartano*
6. Morgonsol
7. Tiirankolo
8. Luddenstugan
9. Villa Vuorisanta / Villa Karsten*
10. Sandstrand
11. Villa Notsund*
12. Nuottasaari*
13. Rauhala*
14. Länsireimarintie*
15. Villa Solvik / Vanhakallio*
16. Lil Kalvik / Hietala*

Paul Olssonin suunnittelema puutarha

* Helsingin kaupungin omistuksessa

9.2 Uutela ja Aurinkolahti - Perustiedot

	Nimi / Tonttinumero	Rakennusvuosi	Asemakaavatilanne[1]	Omistaja[1]
1.	Villa (Ivan) Falin 5:10	1890	Rakennukset sr-1, ympäristö Y-1/sk	Helsingin kaupunki
2.	Villa Solvik 5:9	1912,laajennus 1917	Rakennus sr-2, ympäristö Y-1/sk	Yksityinen
3.	Villa Amanda Falin 5:3	1926	Rakennus sr-2, ympäristö Y-1/sk	Yksityinen
4.	Skatan tila 5:43	1800-luvulta	Rakennus sr-2, ympäristö s-1	Helsingin kaupunki
5.	Villa Meriharju / Skatan kartano / Skatan Gård 5:49	1910, puutarhasuunnitelma 1938 (Paul Olsson)	Rakennus sr-1, ympäristö R-2/sk	Helsingin kaupunki*
6.	Morgonsol 5:52	1957	Rakennus sr-2, ympäristö slp	Yksityinen
7.	Tiirankolo 5:54	1950	AO/s	Yksityinen
8.	Luddestugan 5:31	1951	AO/s	Yksityinen
9.	Villa Vuosanta / Villa Karsten 54330/1	1900, puutarha 1929	Rakennukset sr-1 ja sr-2, ympäristö R-2/sk	Helsingin kaupunki
10.	Sandstrand 5:55	1938	Ei asemakaavaa	Yksityinen
11.	Villa Notsund 5:56	1920-1930	Ei asemakaavaa	Helsingin kaupunki
12.	Nuottasaari 5:8	1957	Ei asemakaavaa	Helsingin kaupunki
13.	Rauhala 5:27	1960-luvulta	LV	Helsingin kaupunki
14.	Länsireimarintie 1:82	1940-luvun lopulta	VL	Helsingin kaupunki
15.	Lil Kalvik / Hietala 542971	1923	Rakennus sr-1, ympäristö VP ja VP-1	Helsingin kaupunki*
16.	Villa Solvik / Vanhakallio 54281	Tod.näk. 1922	Rakennus sr-2, ympäristö VP	Helsingin kaupunki*

* Helsingin kaupungin omistuksessa olevat huvilat ja piha-alueet ovat vuokrattuna.

1: Helsingin kaupunki: karttapalvelun mukainen tilanne 6.-9.2015

Taulukon lähteet: Asemakaavaosaston selvityksiä 2003:9. Vuosaari- Uutelan rakennetun ympäristön arvot. Lassenius Torolf, 1997.

Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto (Paul Olssonin sunnitelmat)

9.3 Uutela ja Aurinkolahti - Valokuvia

1.

2.

3.

4.

5.

6.

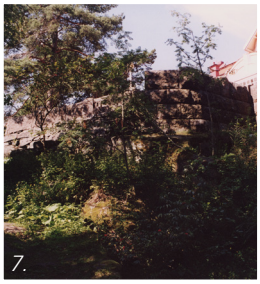
7.

8.

9.

10.

1. *Villa Karstenin kalliopuutarhaa* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*
2. *Hietalan puutarhan pilarikaari, kuva n.1930-luvulta* *(Lähde: HKM-arkisto)*
3. *Hietalan puutarhan patsas, kuva n. 1930-luvulta* *(Lähde: HKM-arkisto)*
4. *Villa Meriharjun terassia (Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*
5. *Villa Notsundin kivinen silta saareen* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*
6. *Villa Notsundin pergolan tiiliset rakenteet* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*
7. *Villa Meriaharjun terassia* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*
8. *Villa Meriharjun tenniskenttä metsittyneessä ympäristössä* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*
9. *Villa Ivan Falinin etupihan nurmi ympyrä ja istutuksia* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*
10. *Villa Ivan Falinin rantapuistoa* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

10. KALLVIK

Kallvikin, tai Kallahden, ensimmäiset kesäasukkaat majoittuivat Skatan tilalla tai kesävuokralaisina torpissa. Kallvikin varsinaisista huviloista vanhimmat on rakennettu 1800-luvun lopulla, jolloin höyrylaivat alkoivat liikennöidä Kallvikiin asti.[1] Vuonna 1965 mennessä Kallvikiin ja sen lähialueille oli rakentunut yhteensä 58 varsinaista huvilaa.[2] Kallvikin vaihteleva maasto ja vanhat huvilat muodostavat ainutlaatuisen maisemallisen kokonaisuuden.[3] Huviloita on aikojen saatossa purettu ja rakennettu uudelleen, sekä tonttien rajat ovat omistajien myötä muuttuneet. Paul Olssonilta on löytynyt useita puutarha suunnitelmia Kallvikiin, jotka on tässä paikallistettu eri vuosien tonttien /huvilojen omistajien[4] ja puutarhasuunnitelmien nimien[6] perusteella.

Udden mereltä päin, kuva vuodelta 1927
(Lähde: HKM-arkisto)

Villa Bergbackan laituri
(Lähde: HKM-arkisto)

Uddenin puutarhaa
(Lähde: HKM-arkisto)

Villa Harbo
(Lähde: HKM-arkisto)

1: Lassenius Torolf, 1997. s.115
2: KSV:n julkaisuja 2005 : 7. Kallahdenniemi, osa 1. s.9
3:KSV:n julkaisuja 2005 : 7. Kallahdenniemi, osa 1. s.24
4: Lassenius Torolf, 1997.
5: Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto

10.1 Kallvik - Sijaintikartta

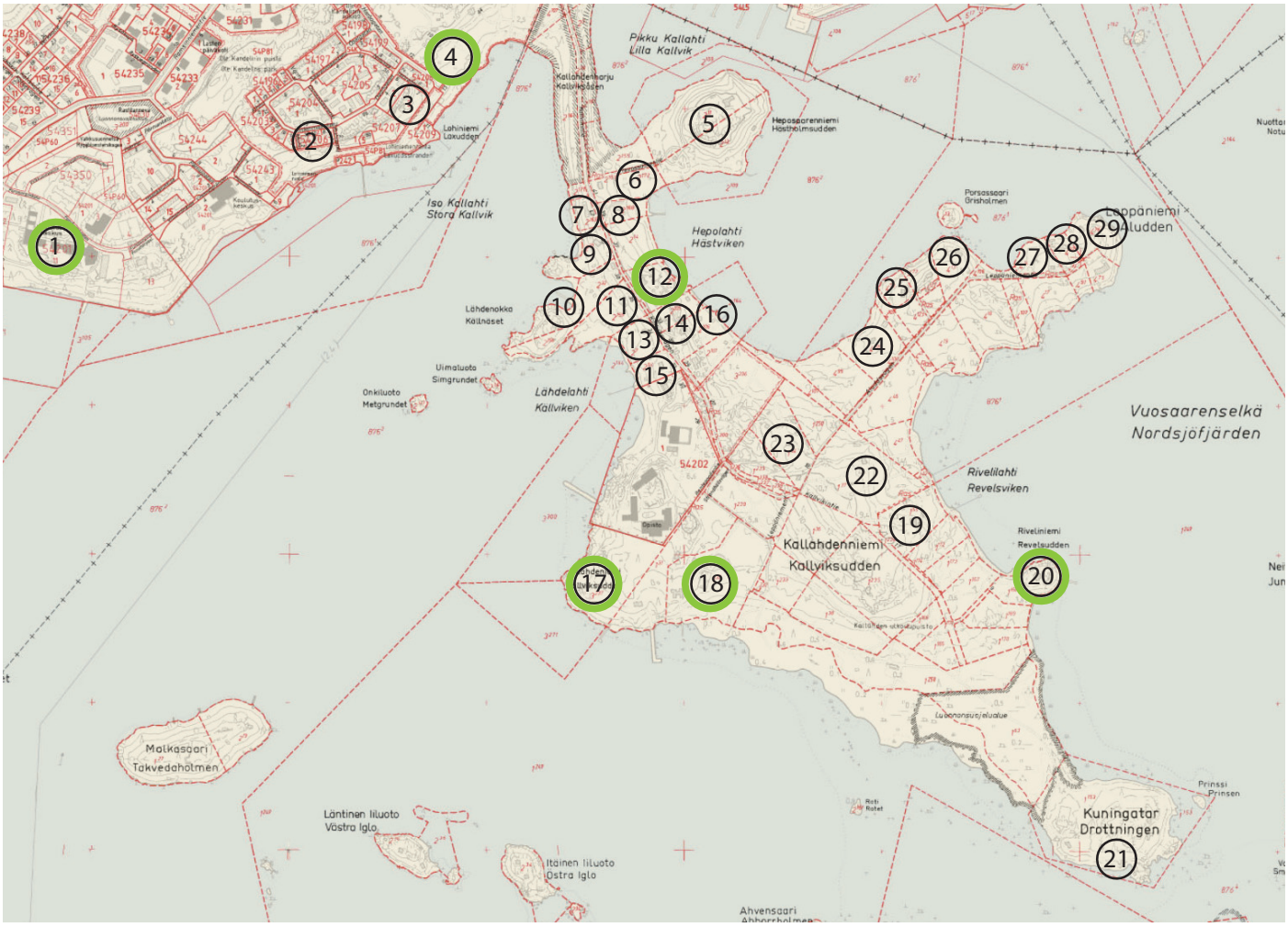

1. Villa Furuborg / Villa Rosenlew
3. Villa Bergbacka / Villa Schetelig
3. Villa Harbo
4. Sjökulla / Villa Strandell*
5. Hästholm*
6. Larsnäs
7. Åsbraten
8. Vitsippan
9. Villa Sandbacka
10. Sommarhem*
11. Rönnebär
12. Villa Albusken / Blåsippan / Villa Parviainen
13. Källvik / Hirnin huvila
14. Mäntynotko
15. Kissala
16. Villa Åsa
17. Solros /Greulingin huvila / Talludden
18. Ailiala / Villa Greuling
19. Tallmo (Wickströmin huvila)*
20. Talludden / Villa Schroderus (K37T10)*
21. Villa Dronningholm*
22. Solvik
23. Gullvifvan
24. Sommarsol*
25. Lillbacka
26. Villan
27. Björkbacka
28. Udden
29. Louhela

- Villa Duncel, Kallvik**

○ Paul Olssonin suunnittelema puutarha

* Helsingin kaupungin omistuksessa

** Paul Olssonin suunnitelma Kallvikiin

10.2 Kallvik - Perustiedot

	Nimi / Tonttinumero	Rakennusvuosi	Asemakaavatilanne[1]	Omistaja[1]
1.	Villa Furuborg / Villa Rosenlew 54201:1	1913-1917-puutarhasuunnitelma 1915 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-1, ympäristö P/s	Yksityinen
2.	Villa Bergbacka 54207:5	1912	sr-1	Yksityinen
3.	Villa Harbo 54207:3	1912	Rakennukset sr-1, ympäristö A1-/s	Yksityinen
4.	Sjökulla / Villa Strandell	puutarhasuunnitelmat 1938 (Strandell) ja 1941 (Sjökulla) (Paul Olsson)	Pääasiassa VU	Helsingin kaupunki / Yksityinen
5.	Hästholm 2:11 ja 2:22	1938 / 1963	Rakennukset sr-1, ympäristö V-1/s	Helsingin kaupunki
6.	Larsnäs 2:172	1948	AO/s	Yksityinen
7.	Åsbraten 2:169	1964	AO-1/s	Yksityinen
8.	Vitsippan 2:168	1941	AO/s	Yksityinen
9.	Villa Sandbacka 2:31	1928 tai 1930	Rakennukset sr-1, ympäristö AO/s	
10.	Sommarhem 2:32	?	V-1/s, piharakennukset (1901) sr-2 ja ts	Helsingin kaupunki
11.	Rönnebär 2:159	1900-alku	Piha-alue s-1	Yksityinen
12.	Villa Albusken / Blåsippan / Villa Parviainen 2:18	1911-puutarhasuunnitelma 1928 (Paul Olsson)	Rakennus sr-1, ympärisö s-1	Yksityinen
13.	Källvik 2:7	1900-luku	Rakennus sr-1, ympäristö AO/s	Yksityinen
14.	Mäntynotko 2:105	1956	AO/s	Yksityinen
15.	Kissala 2:94	1950	AO/s	Yksityinen
16.	Villa Åsa 2:106	1907-1908-puutarha 1908	Rakennus sr-1, ympäristö AO/s	Yksityinen

17.	Solros /Greulingin huvila / Talludden 3:237 ja 1:31	n. 1948 ja 1956 - 1932 (Villa Greuling) puutarhasuunnitelma (Paul Olsson)	Rakennukset sr-1 / sr-2, ympäristö AO-1/s	Yksityinen
18.	Ailiala / Villa Greuling 1:32	1961 (uusi rakennus) 1938 (Villa Greuling) puutarhasuunnitelma (Paul Olsson)	Rakennus sr-2, ympäristö AO-1/s	Yksityinen
19.	Tallmo 1:55	noin 1917	Rakennukset sr-2, ympäristö V-1/s	Helsingin kaupunki
20.	Talludden (K37T10) 1:168	1919	Rakennus sr-2, V-1/s	Helsingin kaupunki*
21.	Villa Dronningholm 1:153	Tod.näk. 1921	Rakennukset sr-2, VL/s	Helsingin kaupunki
22.	Solvik 1:37	1917	Rakennukset sr-1 ja sr-2, AO-1/s	Yksityinen
23.	Gullvifvan 1:34	1917, toinen rakennus 1928	AO-1/s	Yksityinen
24.	Sommarsol 4:101	n.1954	AO-1/s	Helsingin kaupunki
25.	Lillbacka 4:73	1954	AO-1/s	Yksityinen
26.	Villan 4:13	1939 ja 1940 tai 1950	Rakennukset sr-2, AO-1/s	Yksityinen
27.	Björkbacka 4:14	1956	AO-1/s	Yksityinen
28.	Udden 4:92	?	AO-1/s	Yksityinen
29.	Louhela 4:76	n.1911	Rakennus sr-2, AO-1/s	Yksityinen
*	Villa Duncel	puutarhasuunnitelma 1942 (Paul Olsson)	Sijainti tuntematon	?

* Helsingin kaupungin omistuksessa olevat huvilat ja piha-alueet ovat vuokrattuna.

1: Helsingin kaupunki: karttapalvelun mukainen tilanne 6.-9.2015

Taulukon lähteet: Lassenius Torolf, 1997.

KSV:n julkaisuja 2005:8. Kallahdenniemi, osa 2: Rakennusperinnölliset arvot. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

KSV:n julkaisuja 2005:7. Kallahdenniemi, osa 1: Maisema- ja kulttuurihistoriallinen selvitys ja virkistysalueiden yleissuunnitelma. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto (Paul Olssonin sunnitelmat)

10.3 Kallvik - Paul Olssonin suunnitelmia

Paul olssonin suunnitelma

VILLA STRANDELL-1938

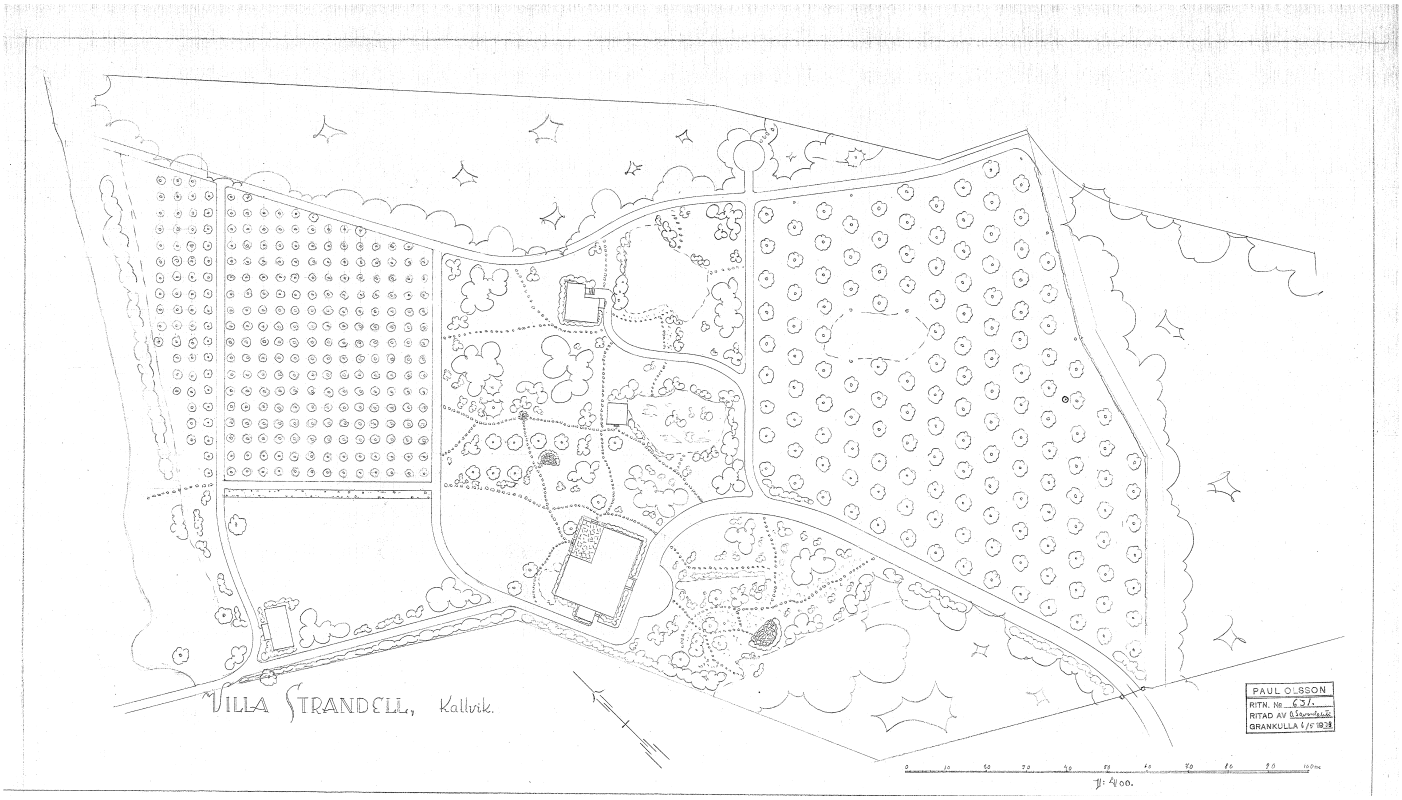

Lähde: MFA-arkisto

Paul olssonin suunnitelma

VILLA PARVIAINEN-1928

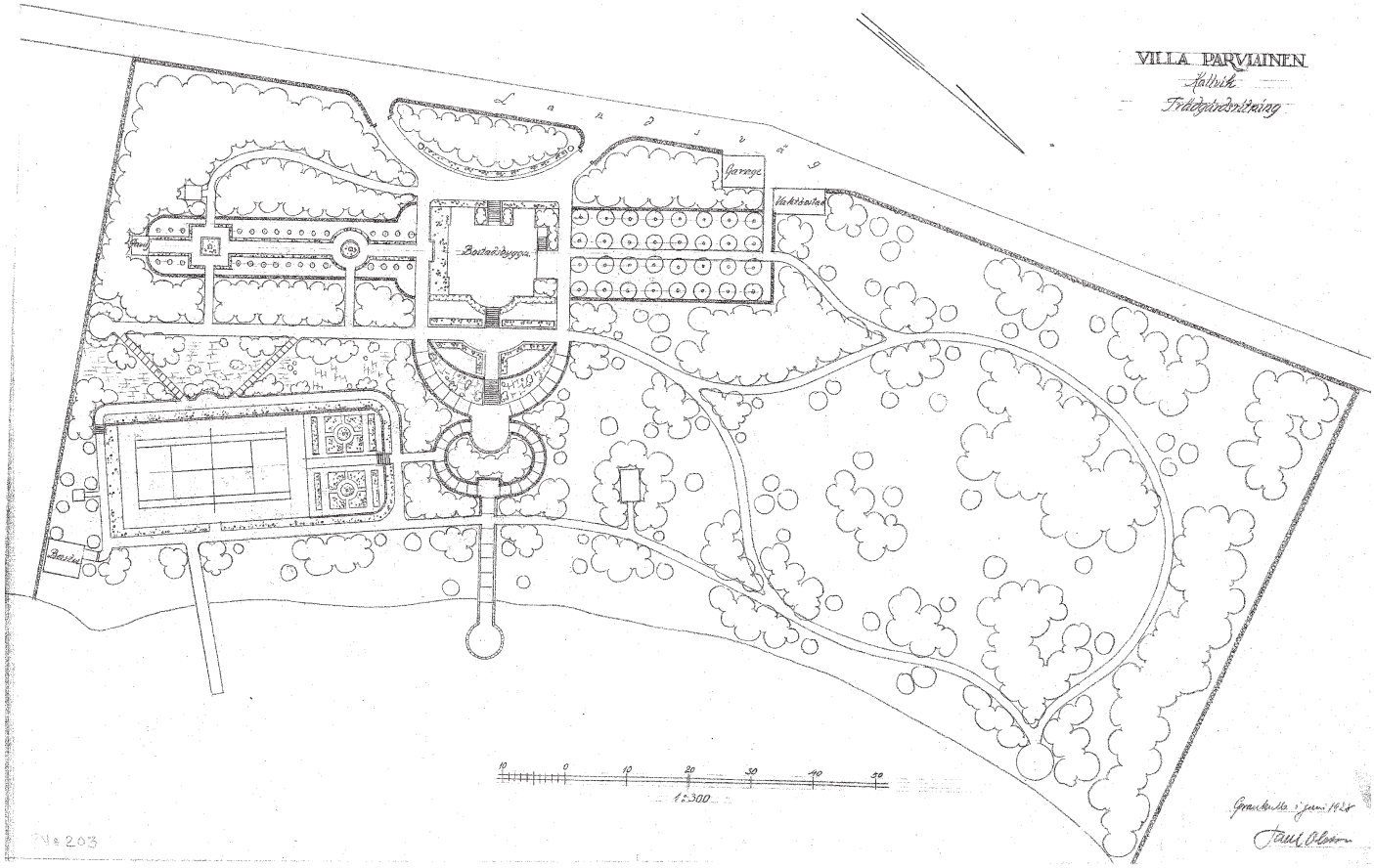

Lähde: MFA-arkisto

10.4 Kallvik - Valokuvia

1. Villa Bergbackan ranta ja kivilaituri *(Lähde: HKM-arkisto)*

2. Villa Parviaisen uimahuone *(Lähde: HKM-arkisto)*

3. Villa Harbo *(Lähde: HKM-arkisto)*

4. Villa Furuborgin / Villa Rosenlewin pihaa *(Lähde: HKM-arkisto)*

5. Villa Parviaisen kivetty polku rantaan *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

6. Villa Harbon kiviset portaat *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

7. Villa Harbon kivinen laituri *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

8. Lillbackan rantaa *(Lähde: HKM-arkisto)*

9. Villa Furuborg *(Lähde: HKM-arkisto)*

10. Villa Solrosin pihaa, oikealla näkyy tenniskenttä *(Lähde: HKM-arkisto)*

11. RAMSINNIEMI

Ensimmäiset palstat huviloille jaettiin 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa. Helsingin höyrylaiva-reittien lisääntyessä, myös Ramsinniemen huvila-asutus lisääntyi. Ramsinniemelle sijoittuvaan Enzo-Gutzeitin huvilaan puutarhasuunnitelman on tehnyt Paul Olsson vuonna 1944. Useilla alueen huviloilla on rantarankennuksia, kuten uimahuoneita ja laitureita, jotka leimaavat rantanäkymää mereltä. [1] *Rantanäkymään vaikuttavat myös merelle päin rakennetut huviloiden julkisivut. Syy siihen miksi huvilat rakennettiin julkisivu merelle päin, oli se, että huviloille matkattiin höyrylaivalla tai omalla veneellä.* [2]

Ramsinniemen ilmakuva -1932
Lähde: Helsingin kaupungin karttapalvelu

1: KSV:n julkaisuja 2007 :9. Ramsinniemen rakennukset s.5-8

2: Rautio Katariina, 2003. s.8, 11

11.1 Ramsinniemi - Sijaintikartta

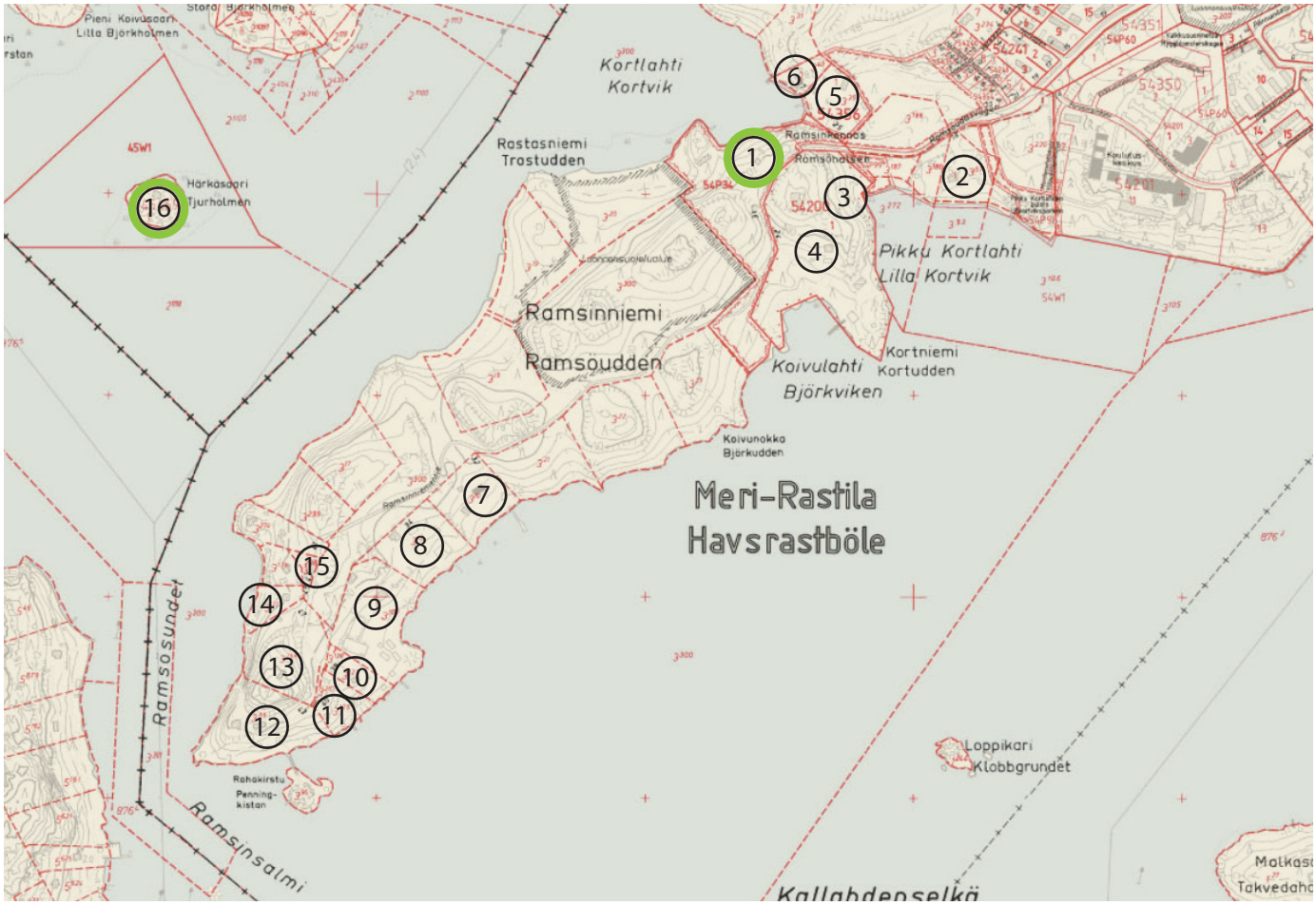

1. Villa Kortvik / Enzo-Gutzeit-huvilat*
2. Ramsinniementie 18
3. Villa Iltala A
4. Villa Iltala B
5. Sommerro
6. Kortnäs
7. Villa Merihiekka
8. Torshag
9. Villa Soldis II
10. Ramsinniementie 38
11. Ramsinniementie 40
12. Villa Stockmann / Ramshytten
13. Rastberga*
14. Solvik
15. Tallvik
16. Huvila Tuomisto

Paul Olssonin suunnittelema puutarha

* Helsingin kaupungin omistuksessa

11.2 Ramsinniemi - Perustiedot

	Nimi / Tonttinumero	Rakennusvuosi	Asemakaavatilanne[1]	Omistaja[1]
1.	Villa Kortvik /Enzo-Gutzeit huvilat 54P34	1800-luvulta, puutarhasuunnitelma 1944 (Paul Olsson)	P	Helsingin kaupunki*
2.	Ramsinniementie 18 3:57, 3:186 ja 3:187	1935	srl-1, RA/s, VL	Yksityinen
3.	Villa Iltala A 54200	1900-luvun alku	YOA	Yksityinen
4.	Villa Iltala B 54200	1950	YOA	Yksityinen
5.	Sommerro 3:39	1930-luvulta	RA/s	Yksityinen
6.	Kortnäs 3:40	1900-luvun alku	RA/s	Yksityinen
7.	Villa Merihiekka 3:10	1910-luku	Ei asemakaavaa	Yksityinen
8.	Torshag 3:12	1910-luku	Ei asemakaavaa	Yksityinen
9.	Villa Soldis II 3:100	1911	Ei asemakaavaa	Yksityinen
10.	Ramsinniementie 38 3:127	1942	Ei asemakaavaa	Yksityinen
11.	Ramsinniementie 40 3:126	1950	Ei asemakaavaa	Yksityinen
12.	Villa Stockmann 3:96	1904-1908	Ei asemakaavaa	Yksityinen
13.	Rastberga 3:268	1939	Ei asemakaavaa	Helsingin kaupunki
14.	Solvik 3:37	1907	Ei asemakaavaa	Yksityinen
15.	Tallvik 3:298	1907	Ei asemakaavaa	Yksityinen
16.	Huvila Tuomisto[2]	puutarhasuunnitelma 1928 (Paul Olsson)	RM	Yksityinen

* Helsingin kaupungin omistuksessa olevat huvilat ja piha-alueet, jotka ovat vuokrattuna.

1: Helsingin kaupunki: karttapalvelun mukainen tilanne 6.-9.2015

2: Historioitsija Jan Strangin sähköpostitse antama sijainti.

Taulukon lähteet: KSV.n julkaisuja 2007:9. Ramsinniemen rakennukset. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto (Paul Olssonin sunnitelmat)

11.3 Ramsinniemi - Paul Olssonin suunnitelmia

Paul olssonin suunnitelma
HUVILA TUOMISTO -1928

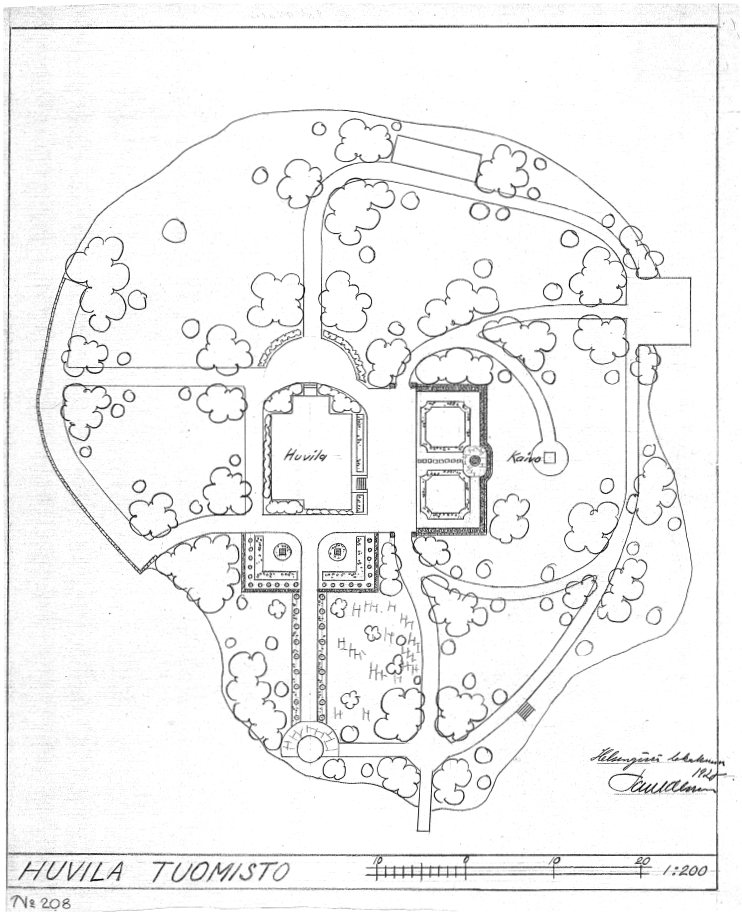

(Lähde: MFA-arkisto)

Paul olssonin suunnitelma
ENZO-GUTZEIT -1944

(Lähde: MFA-arkisto)

12. Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt- RKY

Höyrylaivat alkoivat kulkea Helsingin saaristoon 1800-luvun lopulla ja niiden vilkkainta aikaa oli 1880-1910-lukujen välinen aika. Höyrylaiva liikennöinti alkoi Helsingistä Degeröhön 1837, josta se kehittyi säännöllisesti kulkevaksi vuoroliikenteeksi. Höyrylaivojen liikennöinti jatkoi toimintaansa 1930-luvulle asti. Laivat kulkivat Helsingin vesillä toiseen Maailman sotaan asti, jonka jälkeen niistä suurin osa luovutettiin sotakorvauksina Neuvostoliitolle.[1]
Höyrylaivaliikenteen kehittyminen mahdollisti kesähuviloiden syntymisen saaristoon, jonne kulkeminen muuten olisi ollut vaikeaa tai mahdotonta. Höyrylaivat loivat myös oman vaikutuksensa huviloiden piha-alueen ja maiseman muotoutumiselle.[2] Huviloiden piha-alueiden rantoihin rakennettiin esimerkiksi laitureita, ja näiden yhteyteen uimakoppeja, sekä saunoja. Merellisyys olikin keskeinen osa helsinkiläistä huvilakulttuuria.[3]

1. Höyrylaiva *(Lähde: HKM-arkisto)*

1: Rautio Katariina, 2003. s. 8.
2: Nygård, Stefan,2003 s.37
3: Museovirasto- RKY, poim. 1.9.2015

Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutuksen RKY-alue

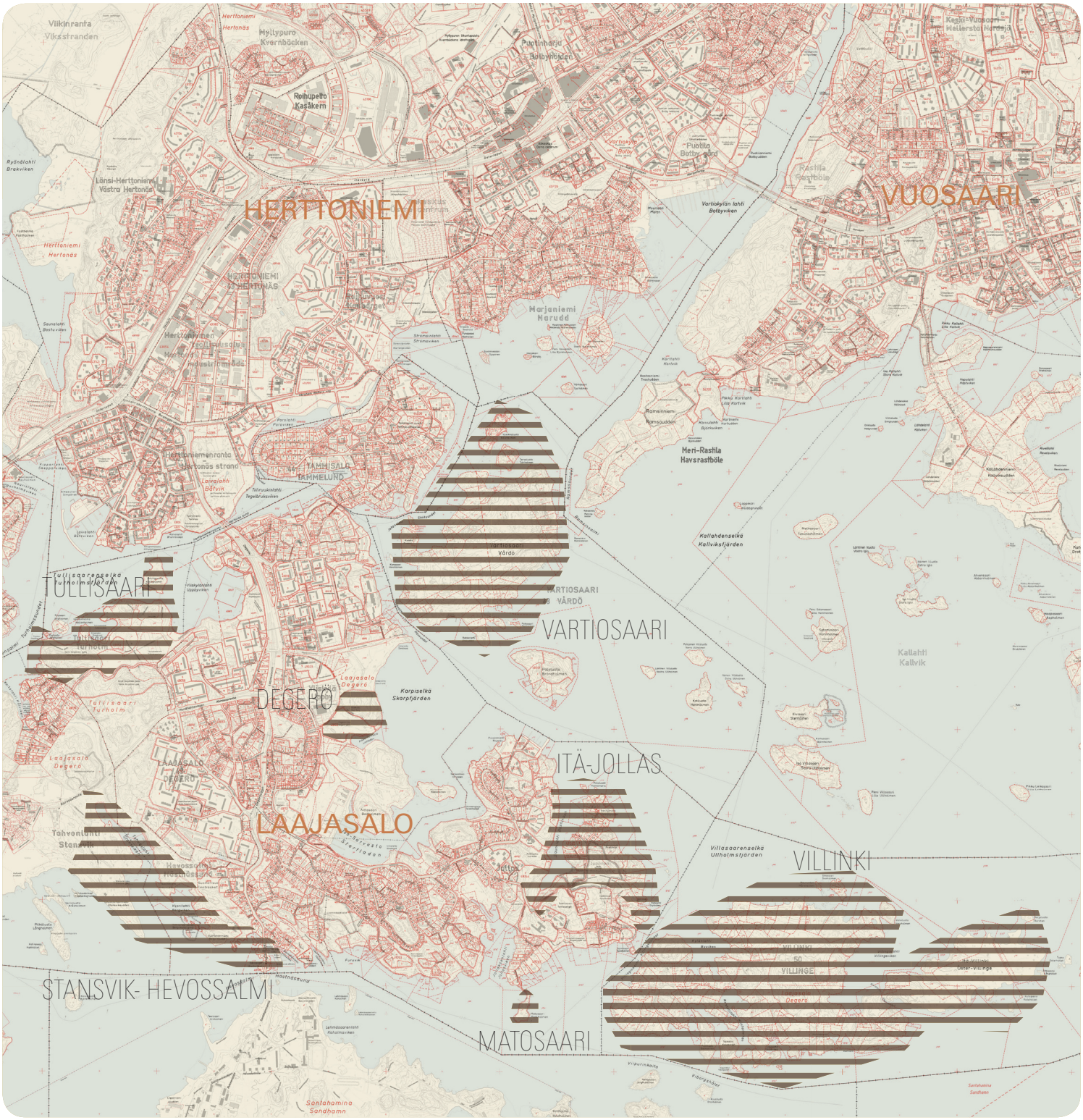

13. VARTIOSAARI

Huvila Vartiosaaressa *(Lähde: HKM-arkisto)*

Huvila Vartiosaaressa *(Lähde: HKM-arkisto)*

Huvila Vartiosaaressa *(Lähde: HKM-arkisto)*

Vartiosaaren huvilarakennuskanta on peräisin pääasiassa 1890-luvun ja 1950-luvun väliseltä ajalta. Huvila-alue on pääasiassa sijoittunut kiertämään saaren rantoja; parhaat paikat olivat sijoittuneet Helsingin höyrylaivan reitistön varrelle. Vartiosaaren rannalle rakennettiin usein huvilan yhteyteen kuuluvia uimahuoneita, saunoja ja laitureita.[1] Huviloiden yhteyteen suunniteltiin myös Vartiosaaressa usein ajan mukainen puutarha, joita saareen ovat suunnitelleet esim. Bengt Schalin (Sunnanvik) ja Paul Olsson (Villa Hagert/ Uddebo)[2]

Vartiosaari on kokonaisuudessaan valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY-kohde) osana Helsingin höyrylaivareittien huvila-asutusta.[3]

Draknäsin laituri ja uimahuone
(Lähde: HKM-arkisto)

1: KSV:n julkaisuja 2013 : 2. Vartiosaaren kulttuuriympäristöselivtys. s.11-13

2: KSV:n julkaisuja 2013 : 2. Vartiosaaren kulttuuriympäristöselivtys. s.80

3: Museovirasto- RKY, poim. 27.8.2015

13.1 Vartiosaari - Sijaintikartta

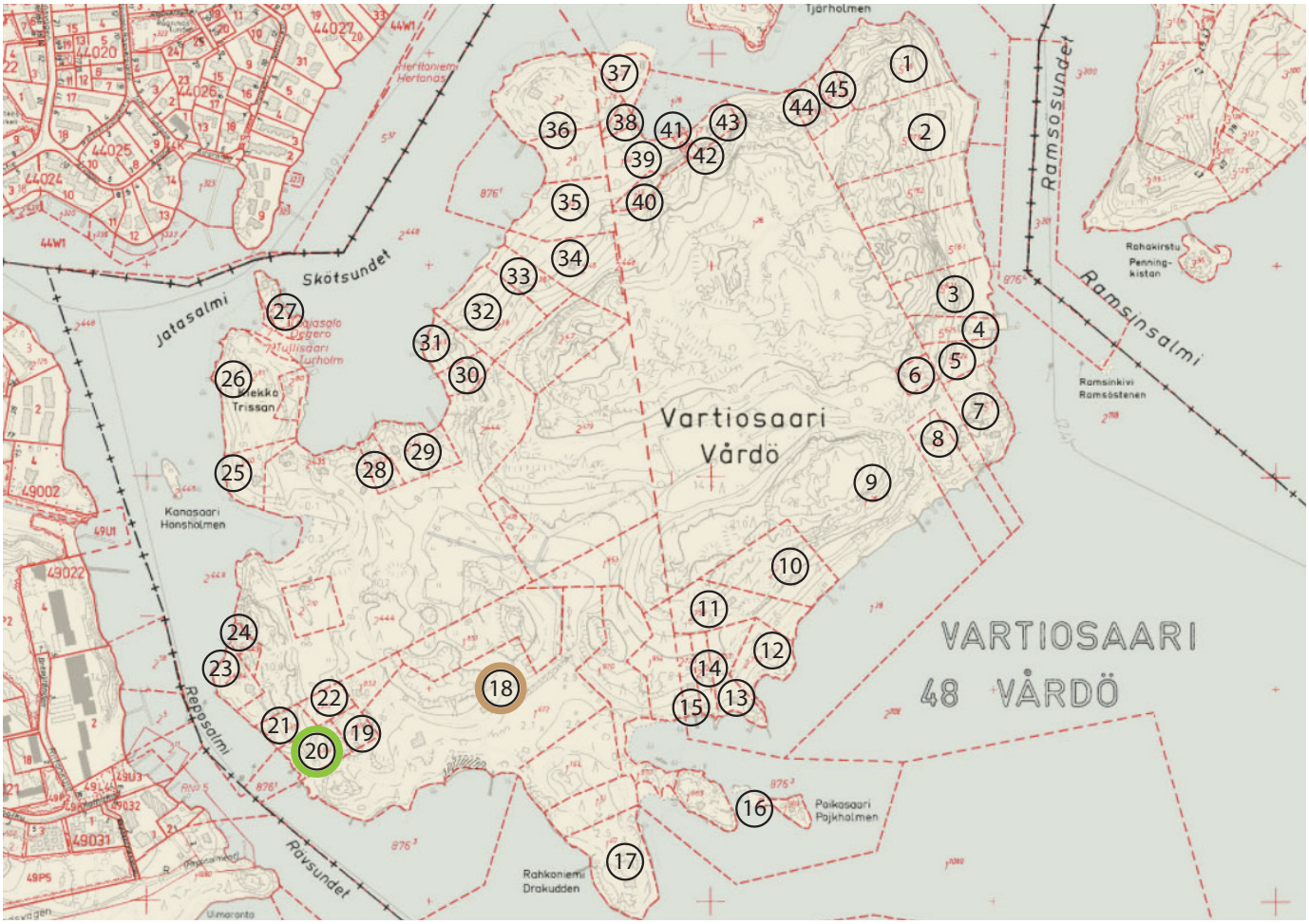

1. Bergudd*
2. Villa Tirrebo / Helenelund*
3. Nissebo*
4. Liisa
5. Suvimäki
6. Kalliorinne
7. Vädö / "Kalliohuvila"
8. Villa Rosenius / Villa Wasenius
9. Vädötorp*
10. Villa Janneberg*
11. Sinikkala*
12. Stugan*
13. Talludden*
14. Koutola
15. Voutila
16. Pennisula*
17. Drakudden ja Drakudden I
18. Sunnanvikin kartano / Villa Fågelholm*
19. Sommarbo
20. Villa Hagert / Villa Uddebo
21. Tallbo*
22. Granbo*
23. Quisiana
24. Lilla Quisiana
25. Draknäs*
26. Stenkulla
27. Vådö-Skiftet*
28. Bergbo
29. Bergkulla*
30. Lisebo
31. Furubacka*
32. Ny-Torp*
33. Tomtebo
34. Björknäs II*
35. Björknäs
36. Villa Kaislikko ja Kaislikko I*
37. Laurila*
38. Karila
39. Rauhalahti*
40. Margareta-Torp*
41. Tyynelä
42. Rauhala
43. Karlax
44. Brakulla
45. Ingalund

Paul Olssonin suunnittelema puutarha

Bengt Schalinin suunnittelema puutarha

* Helsingin kaupungin omistuksessa

13.2 Vartiosaari - Perustiedot

	Nimi / Tonttinumero	Rakennusvuosi	Asemakaavatilanne[1]	Omistaja[1]
1.	Bergudd 5:46	1901-1909	V/s, rakennus sr	Helsingin kaupunki
2.	Villa Tirrebo / Helenelund 5:679	1880-1890- lukujen vaihde	AP/P/s, rakennukset sr	Helsingin kaupunki
3.	Nissebo 5:621	?	AP/P/s, rakennukset sr	Helsingin kaupunki
4.	Liisa 5:625	1930-1945	AP/P/s, rakennukset sr, ympäristö V	Yksityinen
5.	Suvimäki 5:624	1946-1979	AP/P/s, rakennukset sr	Yksityinen
6.	Kalliorinne 1:23	?	VP / s	Yksityinen
7.	Vädö "Kalliohuvila" 5:1	1880-1890- lukujen vaihde	AP/P/s ,rakennukset sr	Yksityinen
8.	Villa Rosenius / Wasenius 1:25	1880-1890- lukujen vaihde puutarha 1900-1910	AP/P/s, rakennukset sr	Yksityinen
9.	Vädötorp 1:26	1901-1909	V /s	Helsingin kaupunki
10.	Villa Janneberg 2:2	1905	AP/P/s, rakennukset sr	Helsingin kaupunki*
11.	Sinikkala 2:756	?	AP	Helsingin kaupunki
12.	Stugan 2:752	1901-1909	AP/P/s, rakennukset sr, piha-alue s-1	Helsingin kaupunki
13.	Talludden 2:757	1946-1979	AP/P/s, rakennukset sr	Helsingin kaupunki
14.	Koutola 2:724	1910-1929	RA / s	Yksityinen
15.	Voutila 2:723	1946-1979	RA / s	Yksityinen
16.	Pennisula 1:969	1930-1945	RA / s	Helsingin kaupunki*
17.	Drakudden / I 1:40	1901-1909	AP/P/s, rakennukset sr	Yksityinen
18.	Villa Fågelholm / Sunnanvikin kartano 1:613	1920-luvun alusta, puutarhasuunnitelma 1919 (Bengt Schalin)	P/s, rakennus sr, piha-alue s-1, ympäristö VP/s	Helsingin kaupunki
19.	Sommarbo 1:314	1946-1979	AP/P/s, rakennus sr	Yksityinen
20.	Villa Hagert / Villa Uddebo 1:313	Puutarhasuunnitlelma 1938 (Paul Olsson)	AP/P/s, rakennus sr, piha-alue s-1	Yksityinen
21.	Tallbo 1:316	1930-1945	AP /P /s, rakennus sr	Helsingin kaupunki
22.	Granbo 1:315	?	AP /P /s, rakennus sr	Helsingin kaupunki
23.	Quisiana 2:434	1901-1909	AP /P /s, rakennus sr	Yksityinen
24.	Lilla Quisiana 2:443	1901-1909	AP /P /s, rakennus sr, ympäristö V / s	Yksityinen
25.	Draknäs 2:40	1901-1909	AP /P /s, rakennus sr	Helsingin kaupunki
26.	Stenkulla 2:81	?	AP /P /s, rakennus sr	Yksityinen
27.	Vädö-Skiftet 2:444	1946-1979	V	Helsingin kaupunki
28.	Bergbo 2:52	1910-1929	AP /P /s, rakennus sr, ympäristö V / s	Yksityinen

29.	Bergkulla 2:51	1910-1929	AP /P /s, rakennus sr	Helsingin kaupunki
30.	Lisebo 2:50	1901-1909	AP /P /s, rakennus sr	Yksityinen
31.	Furubacka 2:49	1910-1929	V / s, rakennus sr	Helsingin kaupunki
32.	Ny-Torp 2:39	1910-1929	AP /P /s, rakennus sr	Helsingin kaupunki
33.	Tomtebo 2:38	1910-1929	AP /P /s, rakennus sr	Yksityinen
34.	Björknäs II 2:46	1910-1929	V / s, rakennus sr	Helsingin kaupunki
35.	Björknäs 2:12	1910-1929	V/S, AP /P /s, rakennus sr	Yksityinen
36.	Villa Kaislikko / Kaislikko I 2:3 ja 2:6	1920	P /s, VP/s, rakennus sr, piha-alue s-1	Helsingin kaupunki
37.	Laurila 1:21	?	V	Helsingin kaupunki
38.	Karila 1:19	1930-1945	V	Yksityinen
39.	Rauhanlahti 1:22	1930-1945	V	Helsingin kaupunki
40.	Margareta-Torp 1:13	1910-1929	AP / P /s, rakennus sr	Helsingin kaupunki
41.	Tyynelä 1:17	?	AP / P /s, rakennus sr	Yksityinen
42.	Rauhala 1:15	?	V	Yksityinen
43.	Karlax 1:7	1920-1929	V	Yksityinen
44.	Brakulla 5:630	1930-1945	RA /s	Yksityinen
45.	Ingalund 5:678	?	RA /s	Yksityinen

* Helsingin kaupungin omistuksessa olevat huvilat ja piha-alueet, jotka ovat vuokrattuna.

1: Vartiosaaren osayleiskaavaluonnos 2015 (http://www.hel.fi/hel2/ksv/liitteet/2015_kaava/1001_2_oyk_luonnos.pdf)

2: Helsingin kaupunki: karttapalvelun mukainen tilanne 6.-9.2015

Taulukon lähteet: KSV:n julkaisuja 2013 : 2. Vartiosaaren kulttuuriympäristöselivtys.

Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto (Paul Olssonin sunnitelmat)

13.3 Vartiosaari - Puutarhasuunnitelmia

Paul olssonin suunnitelma

VILLA HAGERT -1928

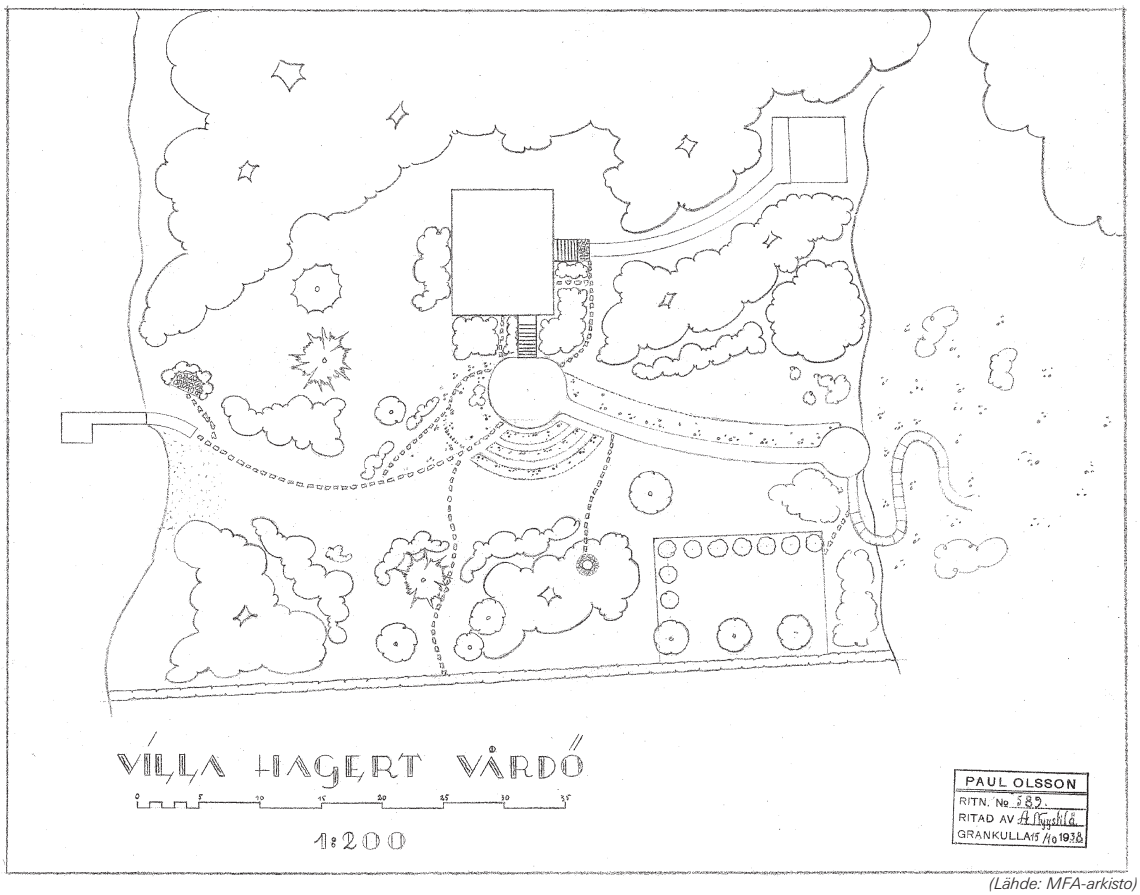

(Lähde: MFA-arkisto)

Bengt Schalinin suunnitelma

VILLA FOGELHOLM -1919

(Lähde: MFA-arkisto)

1.-2. Kivinen pöytäryhmä ja näköalapaikka Vartiosaaressa *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

3. Kiviset portaat ja karhupatsas *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

4. Uimahuone Vartiosaaressa *(Lähde: HKM-arkisto)*

5. Draknäsin uimahuone *(Lähde: HKM-arkisto)*

6. Sunnanvik *(Lähde: HKM-arkisto)*

14. VILLINKI

Solhällan rantaa, kuva 1910-1919 väliltä
(Lähde: HKM-arkisto)

Granuddenin uimahuone
(Lähde: HKM-arkisto)

Villa Oivalan sisäpihaa vuodelta 1925
(Lähde: HKM-arkisto)

Ensimmäiset kesähuvilat Villinkiin on rakennettu 1800-luvun lopulla ja laajempi huvilayhdyskunta sinne rakennettiin pääasiassa 1913-1920. 1930-luvun jälkeen saarelle ei ole juurikaan ole rakennettu uutta rakennuskantaa, eikä vanhaa ole purettu.[1] Villingin huviloiden kukoistuskaudella puutarhat olivat iso osa huvilaelämää ja niille suunnitelmia ovat aikoinaan tehneet Paul Olsson ja Bengt Schalin, sekä J.W. Skogström. Huvilapuutarhojen tyyli vaihteli yhtä paljon itse huvilarakennustenkin tyyli, ja oli usein persoonallinen. Joistakin huvilapuutarhoista on yhä saatavilla alkuperäiset suunnitelmat.[2] Sodan aikana Itä-Villinki pakkolunastettiin, mutta sodan jälkeen Villingin palstoitus ja huviloiden rakentaminen jatkui. 1910-luvulla höyrylaivat liikennöivät mantereen ja saaren väliä poiketen useisiin laitureihin saarella.[3] Villinki on kokonaisuudessaan valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY-kohde), osana Helsingin höyrylaivareitin huvila-asutusta.[4]

1: Nygård Stefan, 2003. s.79
2: Nygård Stefan, 2003. s.132-135
3-4: Museovirasto- RKY, poim. 27.8.2015

14.1 Villinki - Sijaintikartta

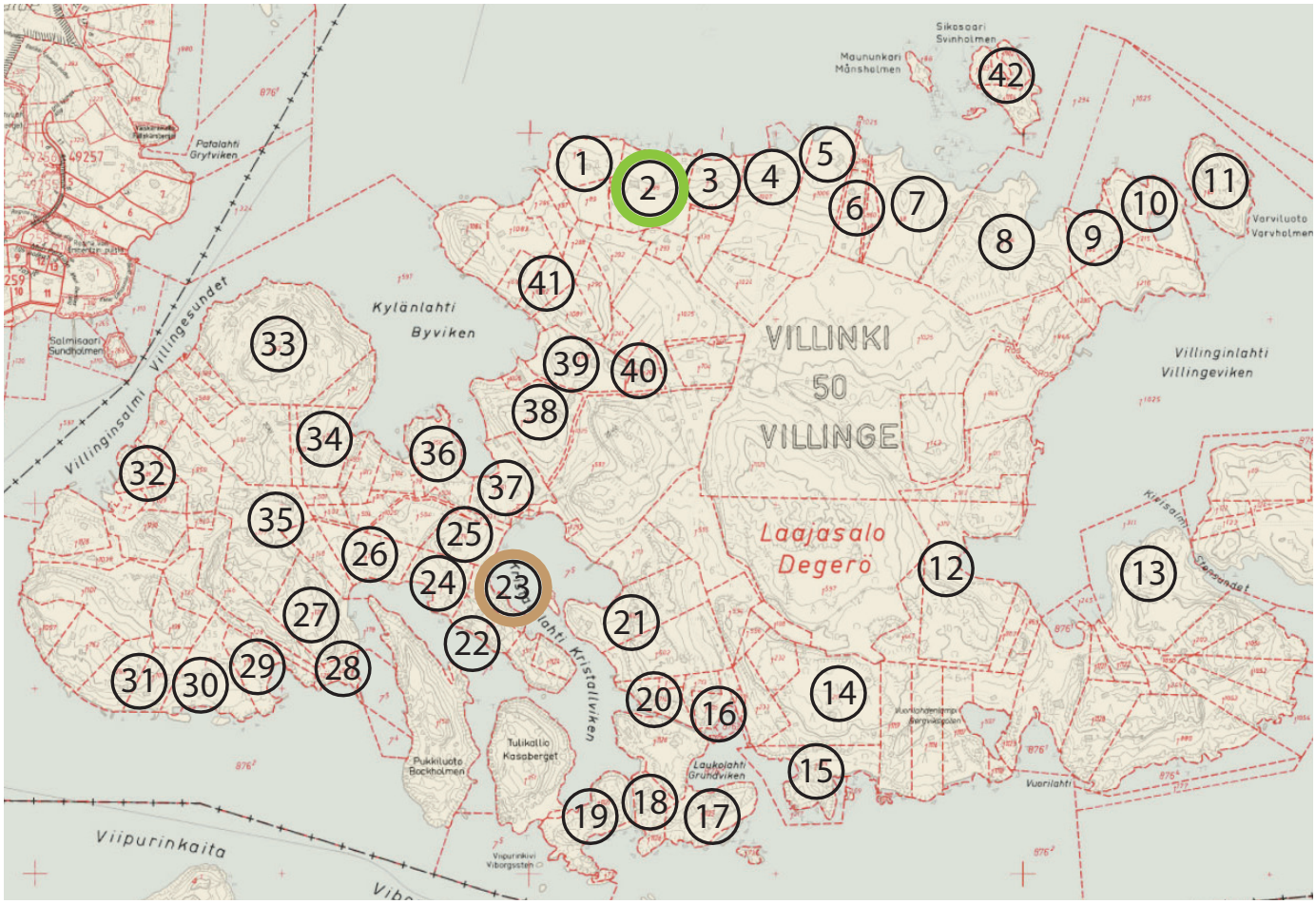

1. Granudd
2. Villa Nordanskog
3. Rauhala
4. Louhela
5. Kivelä
6. Skogsvik
7. Villa Ängsbacka
8. Bergvik
9. Kivelä
10. Aftonsol I
11. Aftonsol
12. Lahdenperä
13. Villa Oivala
14. Solhälla III
15. Solhälla I
16. Bastuvik I
17. Torpet
18. Villa Outi
19. Villa Meri
20. Grundvik I
21. Kristalludden
22. Villa Haukiniemi, ent. Villa Stockmann
23. Andalis
24. Parcellen N:o 10
25. Parcellen N:o 10c
26. Bergbo
27. Markattan II
28. Impivaara
19. Lindsvik
30. Solhäll
31. Solhäll II
32. Bergsund
33. Villa Widablick*
34. Stigen*
35. Villinge Utsiksberg
36. Villa Kallioniemi
37. Willingenäs
38. Fridhem (Villingin kartanon päärakennus)
39. Källerbacken I
40. Röda Stugan
41. Solvik
42. Sikosaari

* Helsingin kaupungin omistuksessa

Paul Olssonin suunnittelema puutarha

Bengt Schalinin suunnittelema puutarha

14.2 Villinki - Perustiedot

	Nimi / tonttinumero	Vuosi	Asemakaavatilanne[1]	Omistaja[1]
1.	Granudd 1:7	Huvila viim. 1880-luvulta	RA/s, rakennus sr-1	Yksityinen
2.	Vill Nordanskog 1:988	Puutarhasuunnitelma 1922 (Paul Olsson)	RA, rakennus sr-2	Yksityinen
3.	Rauhala 1:56	?	RA, rakennus sr-2	Yksityinen
4.	Louhela 1:1007	?	RA, rakennus sr-2	Yksityinen
5.	Kivelä 1:1006	1920-luvulta	RA, rakennus sr-2	Yksityinen
6.	Skogsvik 1:240 ja 1:298	?	RA, rakennus sr-2	Yksityinen
7.	Villa Ängsbacka 1:58	?	RA, rakennus sr-2	Yksityinen
8.	Bergvik 1:294	?	RA, rakennus sr-2	Yksityinen
9.	Kivelä 1:60	1910-1920	RA, rakennus sr-2	Yksityinen
10.	Aftonsol I 1:101	?	RA/s, rakennus sr-2	Yksityinen
11.	Aftonsol 1:62	?	RA, rakennus sr-1	Yksityinen
12.	Lahdenperä 1:319	1920-luvulta	RA, rakennus sr-1	Yksityinen
13.	Villa Oivala 1:311	1920-luvulta	RM/s, rakennus sr-1	Yksityinen
14.	Solhälla III 1:217	1900-luvulta	YK-1/s, sr-2	Yksityinen
15.	Solhälla I 1:109	Tod.näk. 1920	YK-1/s, sr-2	Yksityinen
16.	Bastuvik I 1:305	1900-alusta	RA	Yksityinen
17.	Torpet 1:1125	1920-1930-lukujen vaihteesta	RAH/s, rakennus sr-1	Yksityinen
18.	Villa Outi 1:73	1950-luvulta	RA/s, rakennus sr-1	Yksityinen
19.	Villa Meri 1:1127	?	RA	Yksityinen
20.	Grundvik I 1:714	Tod.näk. 1960-luvulta	RM, rakennus sr-2	Yksityinen
21.	Kristalludden 1:603	Tod.näk. 1920-1930	RA, rakennus sr-2	Yksityinen
22.	Villa Haukiniemi 1:74	1914; puutarha 1920 (Bengt Schalin)	RA,rakennus sr-2	Yksityinen
23.	Andalis 1:154	1900-luvun alku	RA,rakennus sr-2	Yksityinen
24.	Parcellen N:o 10 1:75	1910	RA,rakennus sr-2	Yksityinen
25.	Parcellen N:o 10c 1:76	1910 (korjattu 1983-1984)	RA	Yksityinen
26.	Bergbo 1:77	Tod.näk. 1910	RA,rakennus sr-2	Yksityinen
27.	Markattan II 1:178	1900-luvun alku	RA,rakennus sr-2	Yksityinen
28.	Impivaara 1:92	1910-luvulta	RA,rakennus sr-2	Yksityinen
29.	Lindsvik 1:84	Tod.näk. 1920-luvulta	RA/s,rakennus sr-1	Yksityinen
30.	Solhäll 1:83	1948-1949	RA/s,rakennus sr-1	Yksityinen
31.	Solhäll II 1:107	1921	RA,rakennus sr-3	Yksityinen
32.	Bergsund 1:81	1915	RA	Yksityinen
33.	Villa Widablick 1:93	1900-luvun alusta	RM/s, rakennus sr-1	Helsingin kaupunki*
34.	Stigen 1:112	1920-luvulta	RA/s, rakennus sr-1	Helsingin kaupunki
35.	Villinge Utsiksberg 1:177	1935	RA,rakennus sr-2	Yksityinen
36.	Villa Kallioniemi 1:250	1917	RA/s, rakennus sr-1	Yksityinen

37.	Willinegnäs 1:251	1901-1905; alunperin 1850-luvulta	RM, rakennus sr-2	Yksityinen
38.	Fridhem 1:158	1847; alkuperäinen palanut 1841	RA/s, rakennus sr-1	Yksityinen
39.	Röda Stugan 1:203	noin. 1800	RA/s, rakennus sr-1	Yksityinen
40.	Källerbacken I 1:1011	1920-luvulta	RA/s, rakennus sr-2	Yksityinen
41.	Solvik 1:698	2002 (alkuperäinen 1971)	RA	Yksityinen
42.	Sikosaari 1:1102-1:1104	1913 ja 1920-luvulta	RA, rakennukset sr-3	Yksityinen

* Helsingin kaupungin omistuksessa olevat huvilat ja piha-alueet, jotka ovat vuokrattuna.

1: Helsingin kaupunki: karttapalvelun mukainen tilanne 6.-9.2015

Taulukon lähteet:

Nygård, Stefan 2003. Villinki - saariston huvilayhteisö. Helsingin kaupunginmuseo

http://www.hel.fi/hel2/ksv/liitteet/2012_kaavakuvat/752_1_villinki_suojelumaaraykset.pdf poim. 1.9.2015

Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto (Paul Olssonin sunnitelmat)

14.3 Villinki - Puutarhasuunnitelmia

Paul Olssonin suunnitelma

VILLA NORDANSKOG -1920

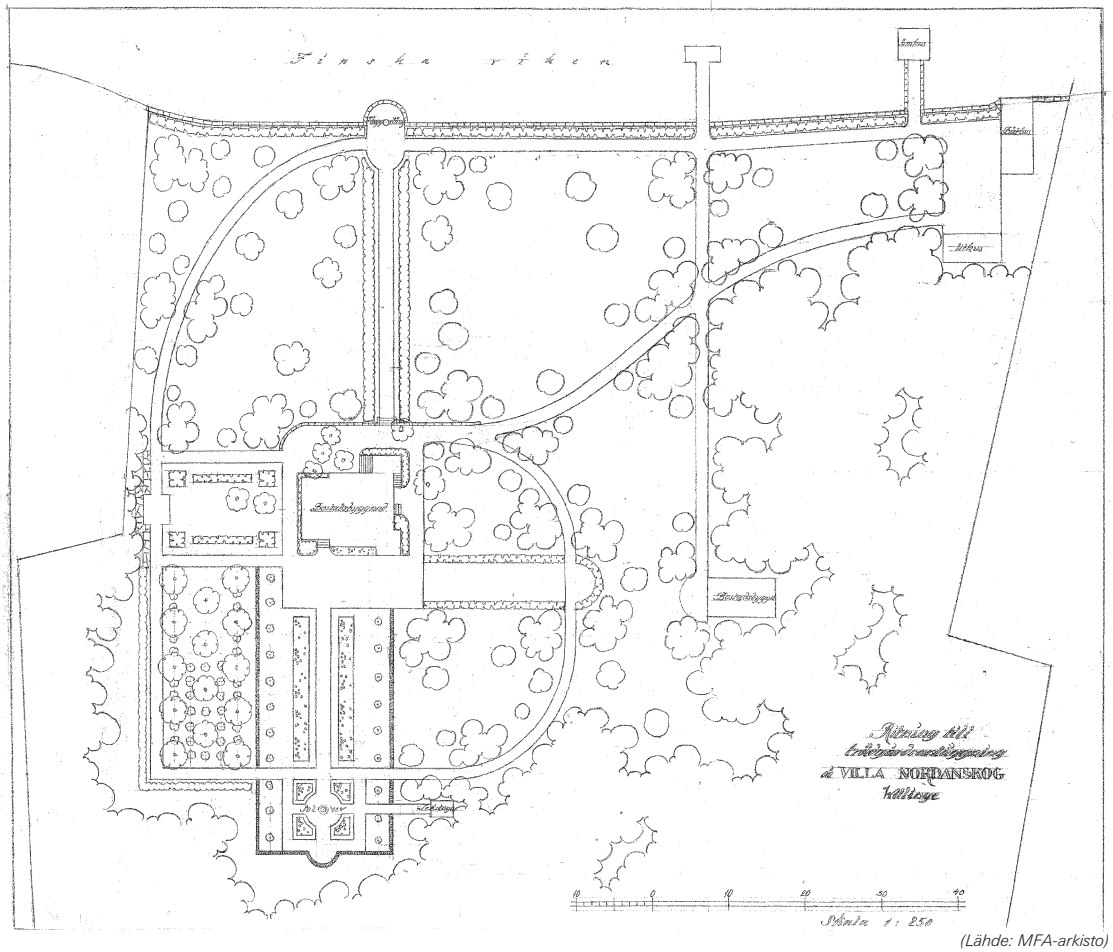

(Lähde: MFA-arkisto)

istutussunnitelma

VILLA OIVALA- 1932

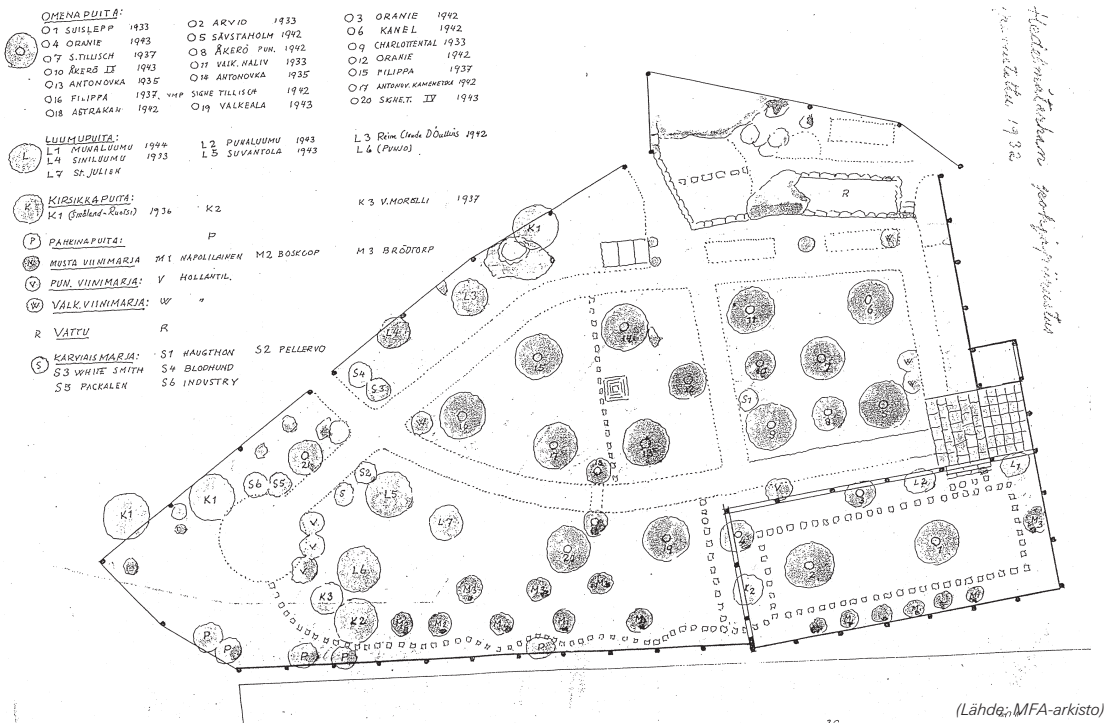

(Lähde: MFA-arkisto)

1.

2.

3.

6.

5.

7.

4.

8.

9.

10.

1.Näkymä Villingin rannasta 1890-luvulta (Lähde: HKM-arkisto)

2. Huvila Villingissä, kuva vuodelta1969 (Lähde: HKM-arkisto)

3. Huvila Villingissä (Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)

4. Röda Stugan, kuva vuodelta 1969 (Lähde: HKM-arkisto)

5. Huvila Villingissä 1969 (Lähde: HKM-arkisto)

6. Villa Bergvikin rannan kivimuuria (Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)

7. Kivimuuria Villingissä (Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)

8. Kivimuuria Villingissä; Perimätiedon mukaan ne ovat Santahaminan venäläisten vankityöläisten rakentamat. Ne rakennettiin suojaamaan teitä ja viljelysmaita metsässä laiduntavalta karjalta.[1]
(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)

9. Villa Bergvikin rantamuuria (Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)

10.Villa Bergvikin rantamuuria ja laituri (Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)

1: Helsingin kaupunginmuseon kuva-arkisto

15. KOTILUOTO ja muut saaret

Villa Runebergin pihaa, kuva vuodelta 1974 (Lähde: HKM-arkisto)

Villa Runeberg, kuva vuodelta 1974 (Lähde: HKM-arkisto)

Kotiluoto

Kotiluoto on saari Kallahdenselällä. Kotiluodolla sijaitsee Villa Runeberg, joka on Helsingin kaupungin omistama huvila. [1] *Villa Runebergin puutarha on suunnitellut Paul Olsson 1920. Puutarhan suunnitelma on lähes koko saaren kokoinen ja muodostaa huvilan kanssa selkeän kokonaisuuden, kuten tuon ajan huvilapuutarhojen suunnitelmissa oli tapana. Villa Runebergista on säilynyt huvila, sekä puutarhan tontti jakamattomana, mikä on harvinaista 1920-luvulla suunnitelluille huvilapuutarhoille*[2]

Kivisaari, Santinen ja Pikku-Niinisaari

Saarilla sijaitsee huvila, sekä sen puutarhan jäänteitä. Huvilasta, sen tai puutarhan historiasta ei ole löytynyt tarkempaa tietoa tämän työn aikana.

1: Helsingin kaupunki: karttapalvelu, poimittu 28.8.2015

2: Näkymä Oy, 2011. s.6, 61

15.1 Kotiluoto ja muut saaret - Sijaintikartta

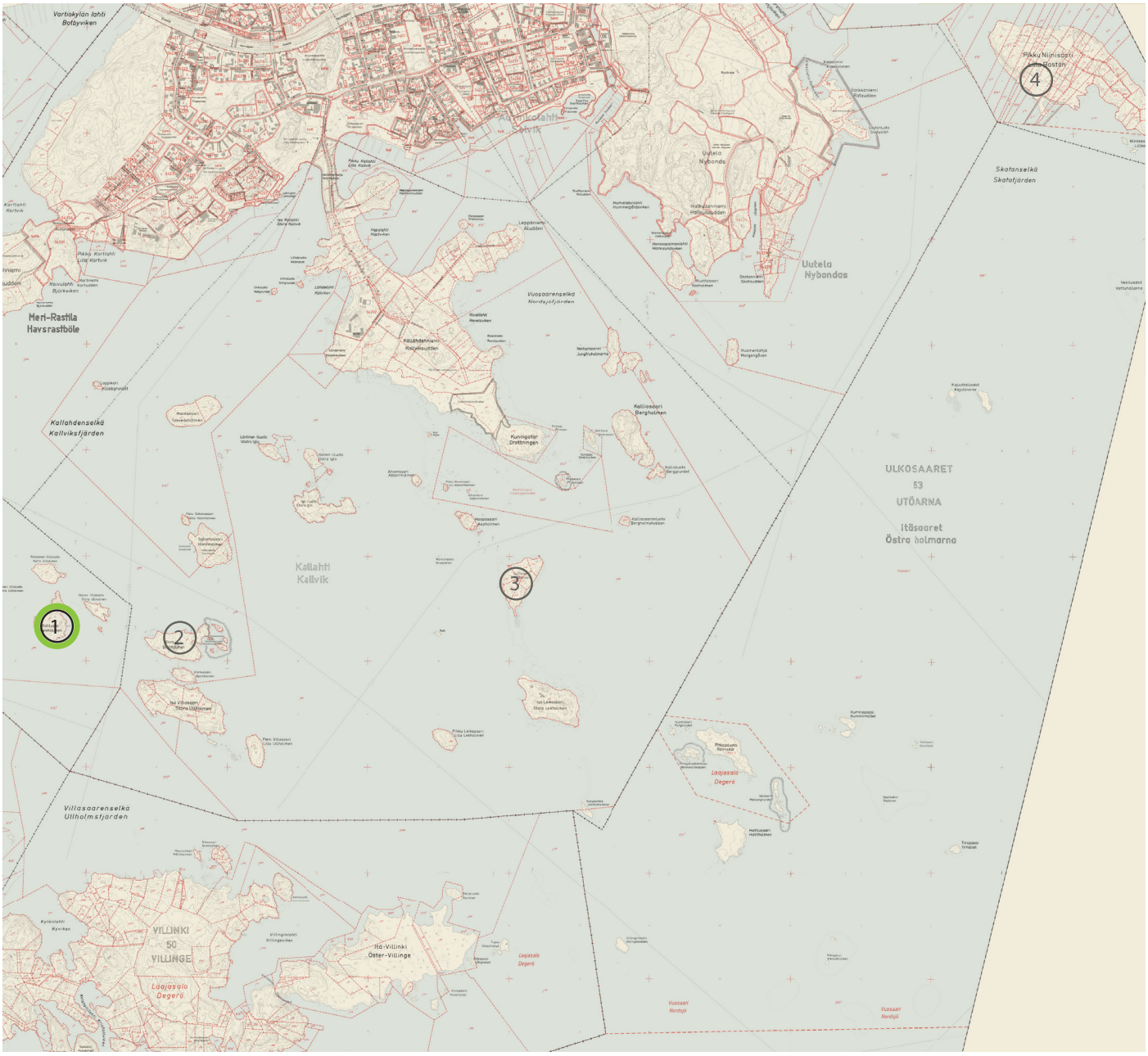

1. Kotiluoto / Villa Runeberg*
2. Kivisaari
3. Santinen
4. Pikku Niinisaari

Paul Olssonin suunnittelema puutarha

* Helsingin kaupungin omistuksessa

15.2 Kotiluoto ja muut saaret - Perustiedot

	Nimi / Tonttinumero	Rakennusvuosi	Asemakaavatilanne1	Omistaja[1]
1.	Kotiluoto / Villa Runeberg 2:3	1920, puutarhasuunnitelma 1920 (Paul Olsson)	RM/s, ympäristö VR	Helsingin kaupunki
2.	Kivisaari 3:33		YK-1/s, rakennus sr-1	Yksityinen
3.	Santinen		RA, rakennus sr-1	Yksityinen
4.	Pikku-Niinisaari		RA/s, rakennukset sr-2/sr-3	Yksityinen

1: Helsingin kaupunki: karttapalvelun mukainen tilanne 6.-9.2015

15.3 Kotiluoto - Puutarhasuunnitelma

Paul Olssonin suunnitelma
VILLA RUNEBERG-1920

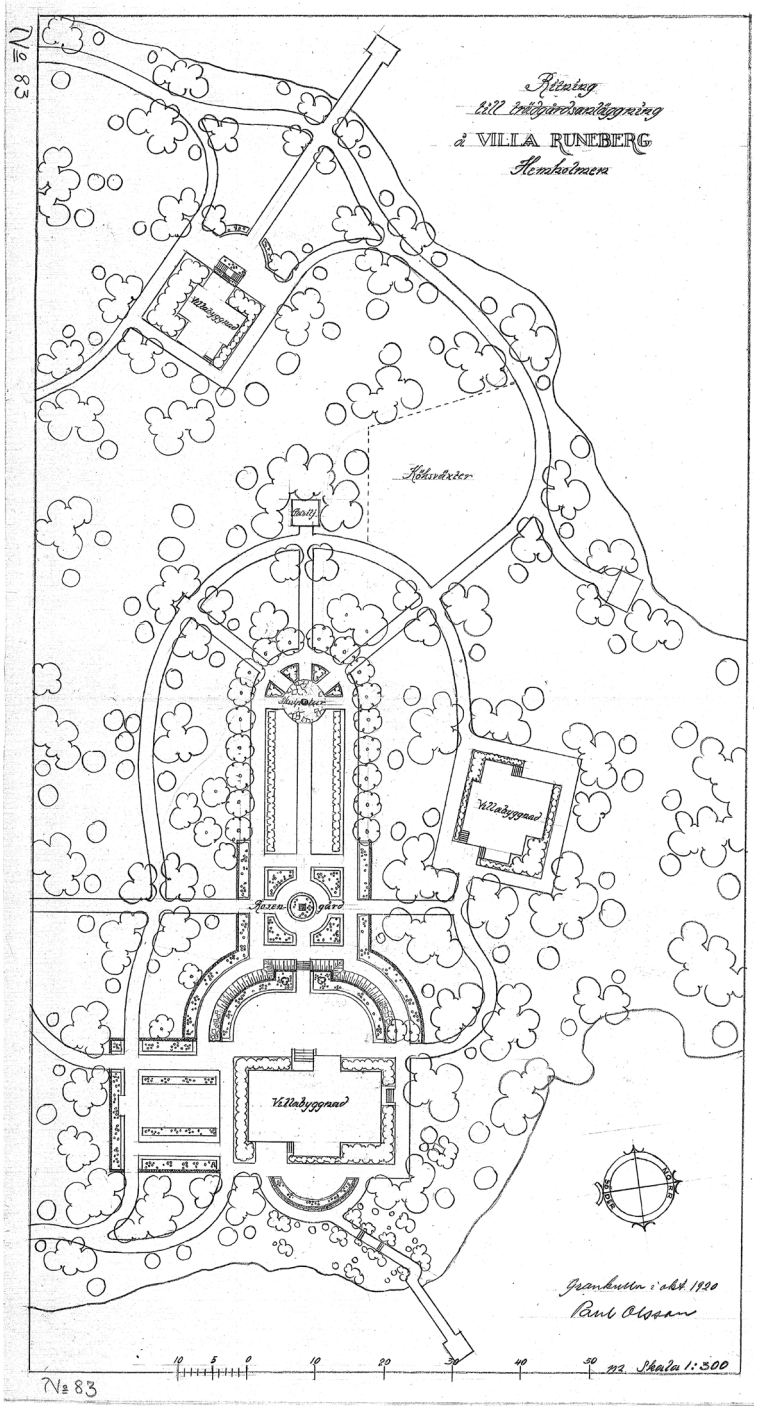

(Lähde: MFA-arkisto)

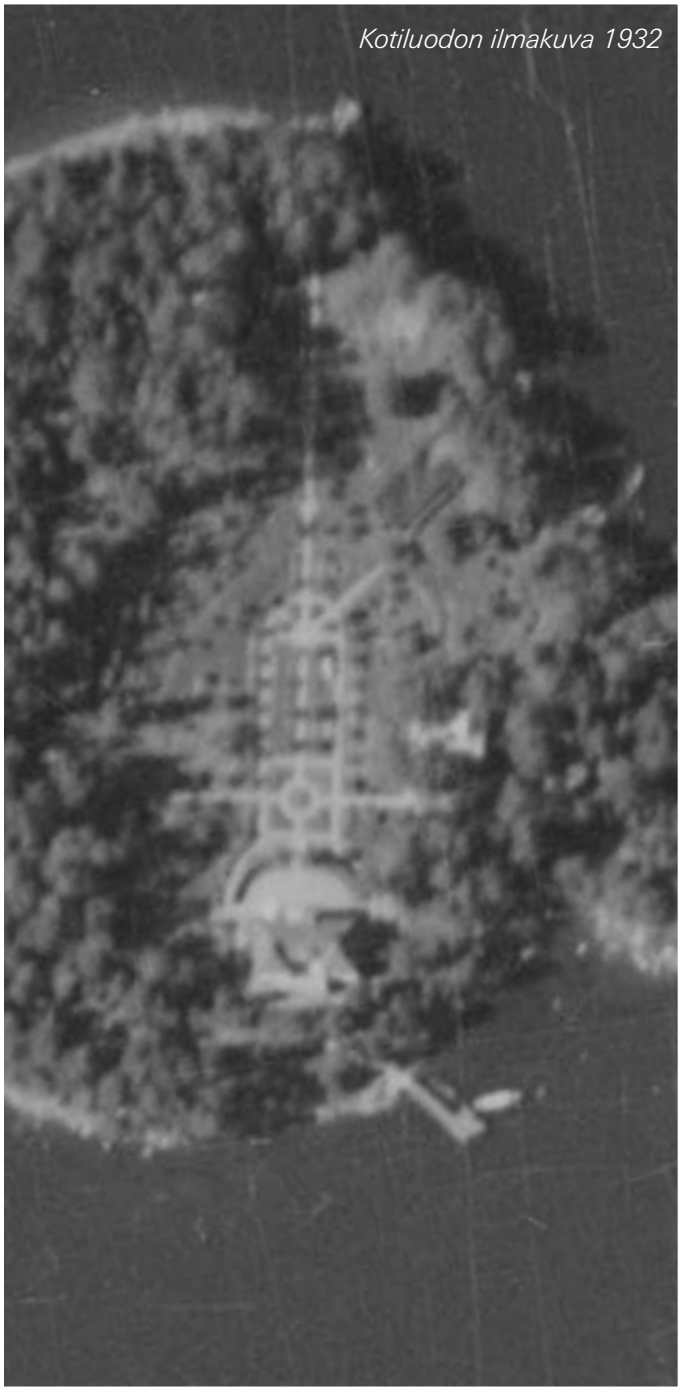

(Lähde: Helsingin kaupungin karttapalvelu)

15.4 Kotiluoto - Valokuvia

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

1. Kotiluoto mereltä nähtynä

2. Villa Runebergin päärakennus

3. Villa Runebergin kiviset, maastoon upotetut portaat

4. Kotiluoto mereltä nähtynä ja Villa Runebergin laituri

5. Pikku-Niinisaaren huvilan terassin muuria

6. Pikku-Niinisaaren huvilan puutarhaa

7. Pikku-Niinisaaren huvilan terassin muuria ja kiviset portaat

8. Kivisaaren huvilan rantaan johtava polku ja uimahuone

9. Kivisaaren huvilan terassin muuria

10. Kivisaaren huvila

11. Kivisaaren huvilan portaikkoa

Kaikki kuvat: Niina Strengell

16. LAAJASALO

Laajasalossa sijaitsee laaja Helsingin kulttuurihistoriallisesti arvokas huvilamiljöö kokonaisuus, jonka muodostumisen on aikoinaan mahdollistanut säännöllinen höyrylaivaliikenne.[1] Laajasaloon sijoittuu useita huvila-asutus kokonaisuuksia, joista osa kuuluu Museoviraston Valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin osana Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutusta. Huvila-asustus on sijoittunut pitkälti vanhojen kartanoiden maille höyrylaivareittien varrelle, tuomalla samalla oman leimansa maisemaan mereltä päin katsottuna. [2]

Laajasalon kokonaisuudet kartalla

1:Harjanne Tiina, 2009.s.6 Tutkimuksia ja raportteja 1/ 2009; Huviloita Laajasalossa.

2: Museovirasto- RKY, poim. 27.8.2015

16.1 TULLISAARI

Turholman vanhan kartanon päärakennus
(Lähde: HKM-arkisto)

Tullisaaren huvilat sijoittuvat Tuurholman kartanon vanhoille maille.1800-luvun lopulla Tullisaareen suunniteltiin ja toteutettiin kauppaneuvos Borgströmin toimesta maisemapuisto. Hän myös rakennutti maisemapuiston alueelle 1870-luvulla kolme huvilaa, joista tähän päivään asti on säilynyt kaksi. Laaja osa Tullisaarta on Valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.[1] Yliskylänlahden rannalle on myös rakennettu huviloita, joista osa on säilynyt[2]

Aino Acktén huvila, kuva vuodelta 1980
(Lähde: HKM-arkisto)

Turholmsn vanhan kartanon päärakennus, kuva vuodelta 1912
(Lähde: HKM-arkisto)

1: Museovirasto- RKY, poim. 27.8.2015
2: http://www.hel.fi/hel2/kaumuseo/rakennusinventoinnit/laajasalo/aloitatasta.html ; poim. 28.8.2015

16.1.1 Tullisaari ja Yliskylä - Sijaintikartta

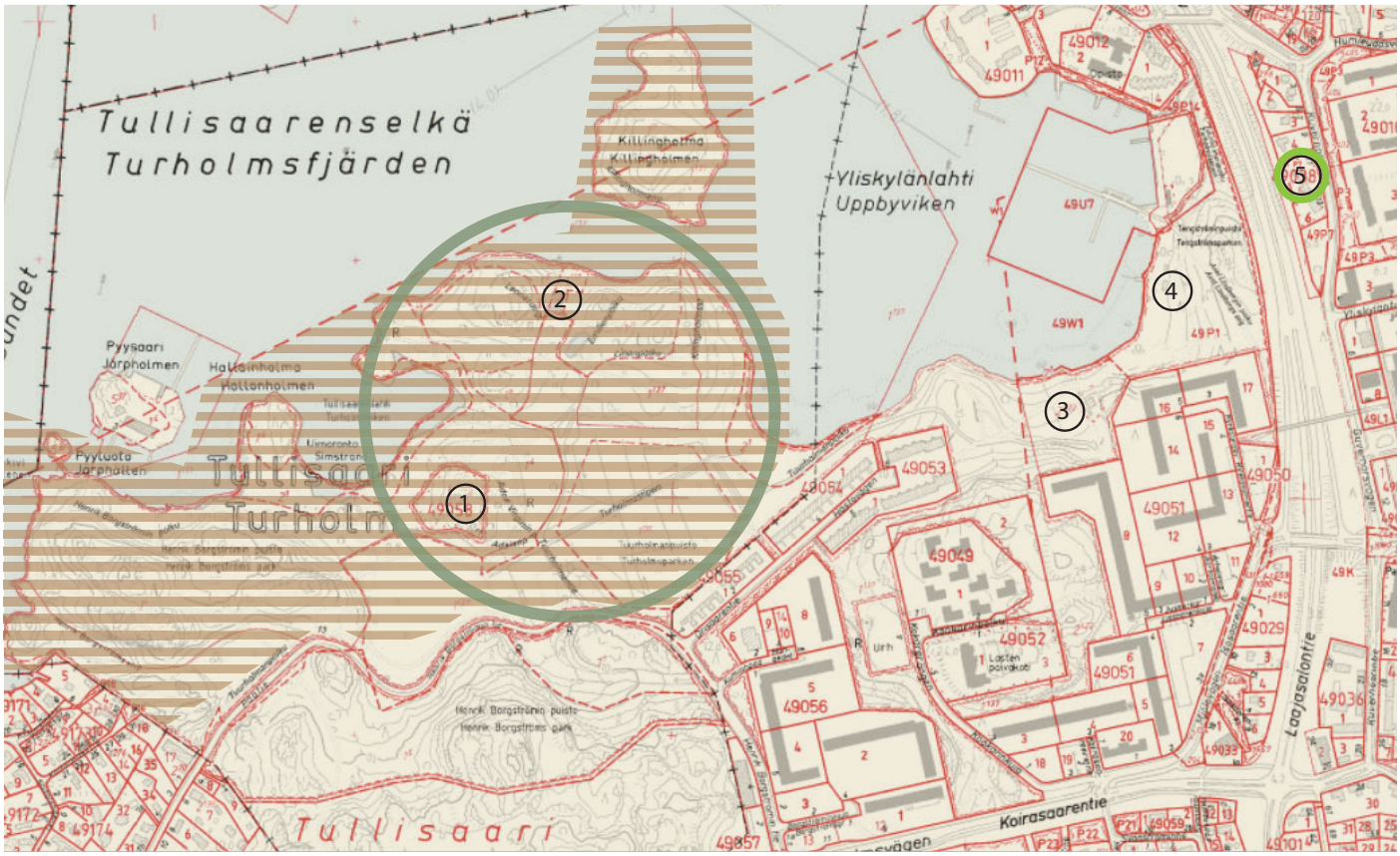

1. Deckerin huvila
2. Aino Ackten huvila / Villa Lindfors*
3. Lasikuistihuvila*
4. Vaaleapunainen huvila*
5. Sofieberg*
6. Laajaranta
7. Degerön kartano

* Helsingin kaupungin omistuksessa

RKY-alue

Paul Olssonin suunnittelema puutarha

1800-luvun maisemapuisto

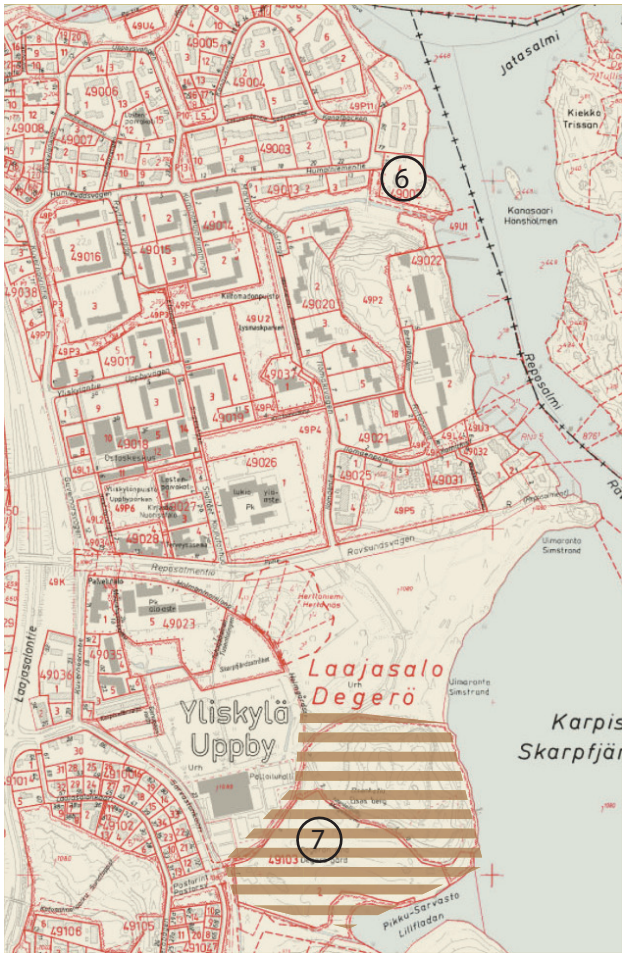

16.1.2 Tullisaari ja Yliskylä - Perustiedot

	Nimi / Tonttinumero	Rakennusvuosi	Asemakaavatilanne[1]	Omistaja[2]
1.	Deckerin huvila 1:49058	1876 maisemapuisto/-puutarha 1800-luvulta	Rakennukset sr-1, ympäristö YY/sk	Yksityinen
2.	Aino Acktèn huvila / Villa Lindfors 1:1	1877, maisemapuisto 1837-1883	Rakennus sr-1 ja sr-2, ympäristö VP/s ja s-1	Helsingin kaupunki
3.	Lasikuistihuvila 2:422	1900-luvun alku	Rakennus sr-2, ympäristö VL	Helsingin kaupunki
4.	Vaaleanpunainen huvila 49P1	Tod.näk. 1900-luvun alku	Rakennus sr-2, ympäristö VL	Helsingin kaupunki
5.	Sofieberg P7	Puutarhasuunnitelma 1945 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-2, ympäristö YSA	Helsingin kaupunki
6.	Laajaranta 2:42	?	Yks	Yksityinen
7.	Degerön kartano 49103:2	Alunperin 1818	Rakennukset sr-1 ja sr-2, ympäristö A/s ja s-1	Yksityinen

1: Helsingin kaupunki: karttapalvelun mukainen tilanne 6.-9.2015

Taulukon lähteet:

http://www.hel.fi/hel2/kaumuseo/rakennusinventoinnit/laajasalo/aloitatasta.html…Poim.1.9.2015

Toim. Laurila, Ulla-Maija, 2009. Tutkimuksia ja raportteja 1/ 2009; Huviloita Laajasalossa. Helsingin kaupunginmuseo.

Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto (Paul Olssonin sunnitelmat)

16.1.2 Tullisaari ja Yliskylä - Puutarhasuunnitelma

Paul Olssonin suunnitelma
SOFIEBERG-1945

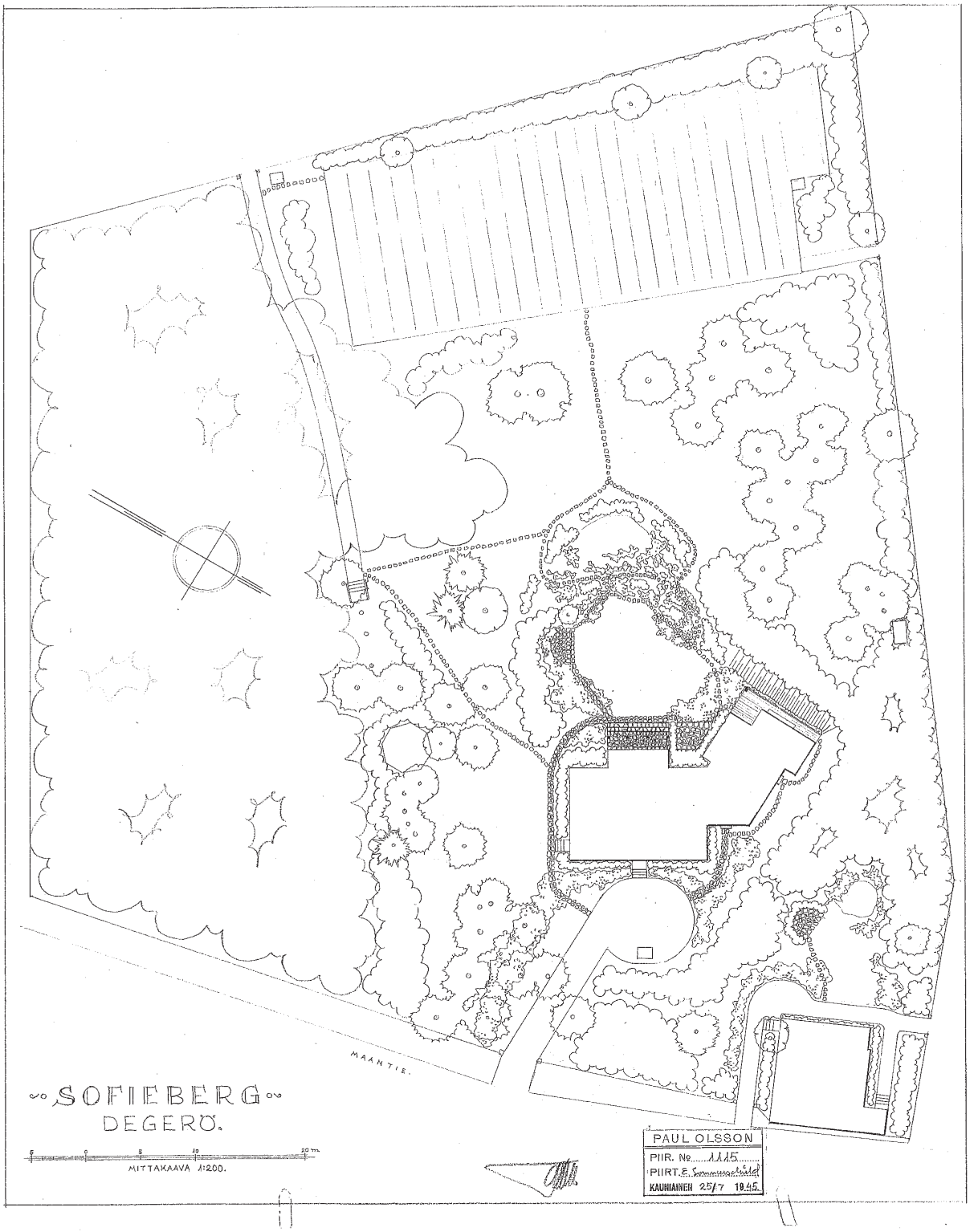

(Lähde: MFA-arkisto)

16.2 KRUUNUVUORI

Hirsinen huvimaja Kruunuvuoressa
(Lähde: HKM-arkisto)

Kruunuvuoren huvila-alue alkoi rakentua 1900-luvun alussa. Samaan aikaan rakentui Kruunuvuoren eteläpuolelle, Haakoninlahdelle huvila-yhteisö, joka kuitenkin on purettu öljysataman tieltä. Kruunuvuoren huvilat jäivät 1950-luvulla omistajan vaihdoksen myötä rappeutumaan ja puutarhat villiintymään. Huvilarakennukset ovat yksi toisensa jälkeen tuhoutuneet. [1]

Näkymä Kruunuvuoreen
(Lähde: HKM-arkisto)

1: Torppa Minna, Reinhard Aurora,2005. s.11

16.2.1 Kruunuvuori - Sijaintikartta

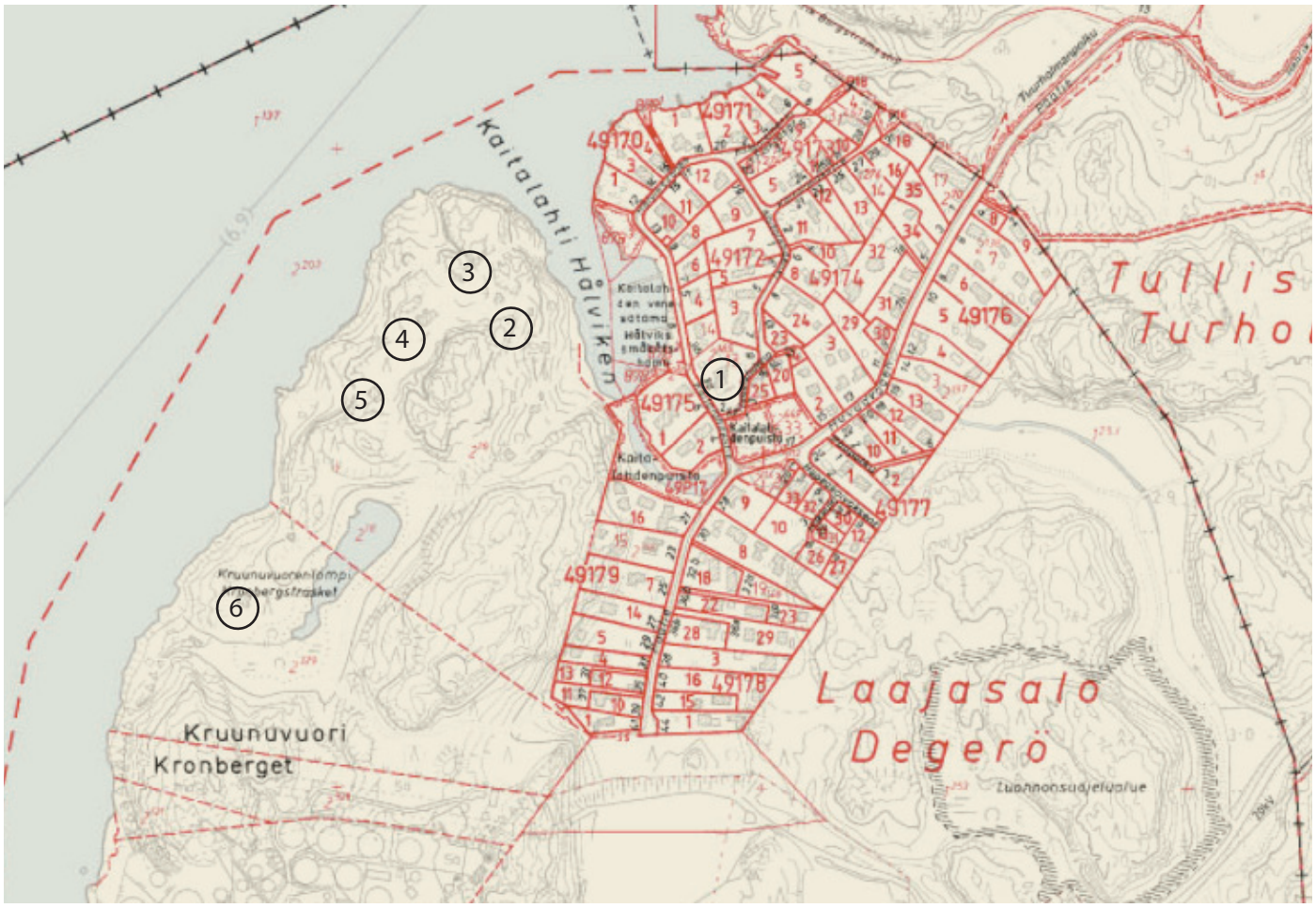

1. Villa Idman
2. "Puutarhurin huvila" / "Hirsihuvila"
3. Villa Schwiegermutter
4. Villa Kissinge / Goldbeck-Löwen huvila
5. Villa Hällebo
6. Villa Kronberg

16.2.2 Kruunuvuoriranta - Perustiedot

	Nimi / Tonttinumero	Rakennusvuosi	Asemakaavatilanne[1]	Omistaja[1]
1.	Villa Idman 2:165	Tod.näk. 1906	Rakennuks sr-1, ympäristö AO/s	Yksityinen
2.	"Puutarhurin huvila" / "Hirsihuvila" 2:18	1910-luvulla	VL	Yksityinen
3.	Villa Schwiegermutter 2:18		VL	Yksityinen
4.	Villa Kissinge / Goldbeck-Löwen huvila 2:18	1913-1914	VL	Yksityinen
5.	Villa Hällebo 2:18	1913-1914	VL, rakennus sr-1	Yksityinen
6.	Villa Kronberg 2:329	tod.näk. ennen 1920-lukua	VL	Yksityinen

1: Helsingin kaupunki: http://www.hel.fi/hel2/ksv/liitteet/2014_kaava/0780_1_kaavaluonnos_osa_a.pdf

16.2.1 Kruunuvuori - Valokuvia

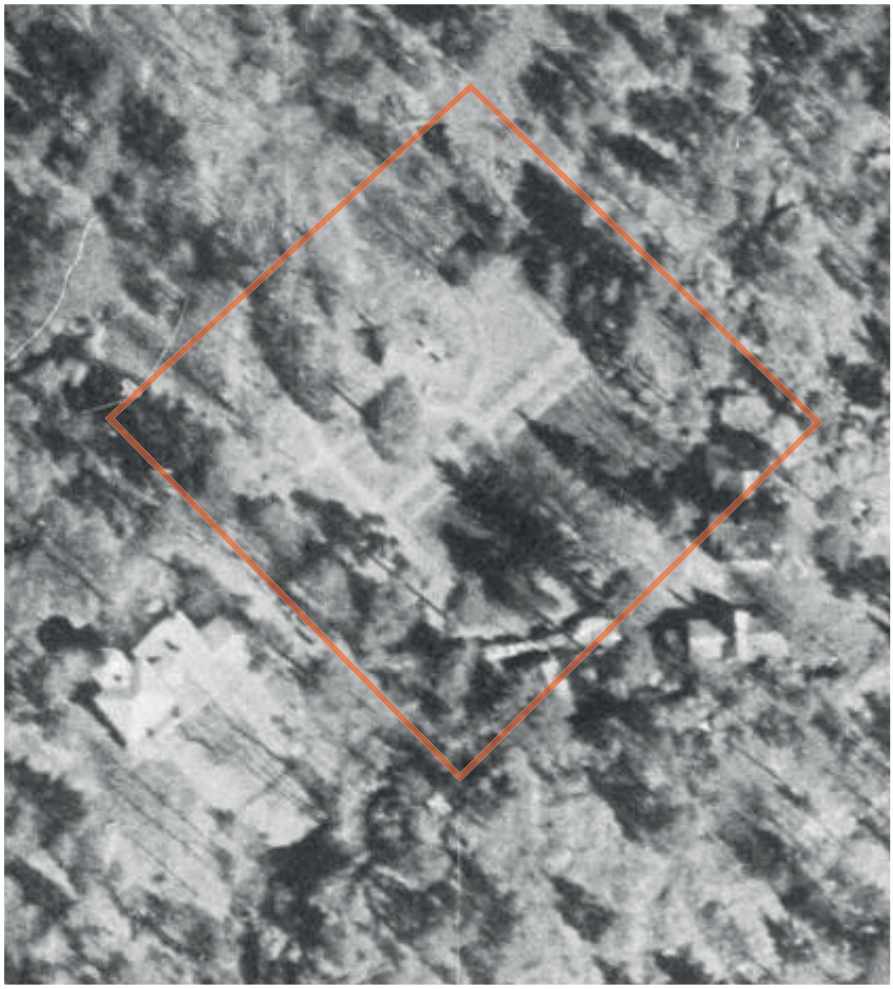

1.

2.

3.

4.

1. Ilmakuva 1943; kartan nro.2 Puutarhurin huvilan kohdalla näkyy muotopuutarhan jäänteitä
(Lähde: Helsingin kaupungin karttapalvelu)

2. Villa Hällebo, kuva vuodelta 2000 (Lähde: HKM-arkisto)

3. Puutarhurin huvila, kuva vuodelta 2000 (Lähde: HKM-arkisto)

4. Huvimaja Kruunuvuoren huvila-alueella, kuva vuodelta 2000 (Lähde: HKM-arkisto)

16.3
STANSVIK JA HEVOSSALMI

Villa Biasin uimahuone
(Lähde: HKM-arkisto)

Villa Biasin rantaa mereltä päin
(Lähde: HKM-arkisto)

Stansvikin kaivoshuvila
(Lähde: HKM-arkisto)

Stansvikin kartanon mailla olevasta rakennuskannasta päärakennus, huvila Engel ja venevaja ovat 1800-luvulta. Myös Stansvikin kartanon puisto, huvimaja ja alueen huviloiksi muutetut talousrakennukset sijoittuvat samalle aikakaudelle. Hevossalmen ja Tahvonlahden rannalla on yhä joitakin säilyneitä huvilarakennuksia, sekä näiden uimakoppeja. [1]
Stansvikin kartanon yhteydessä on maisemapuisto, johon oli suunniteltu vaihtelevaa maastoa ja maisematiloja. Puistossa oli ajan hengen mukaan näköalakukkuloita ja huvimajoja. Päärakennuksen pihaiirissä sijaitsi hyötypuutarha. [2] *Puutarhaa uudistettiin 1800-luvun puolessa välissä, jolloin sinne suunniteltiin uusia hiekkakäytäviä ja istutettiin tammikuja.* [3]
Stansvik ja Hevossalmi ovat molemmat Valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuri ympäristöjä, osana Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutusta. [4]

1,4: Museovirasto- RKY, poim. 27.8.2015
2: Hynynen, Kaisu, 2009. s. 22-23
2: Hynynen, Kaisu, 2009. s. 32

16.3.1 Stansvik ja Hevossalmi -Sijaintikartta

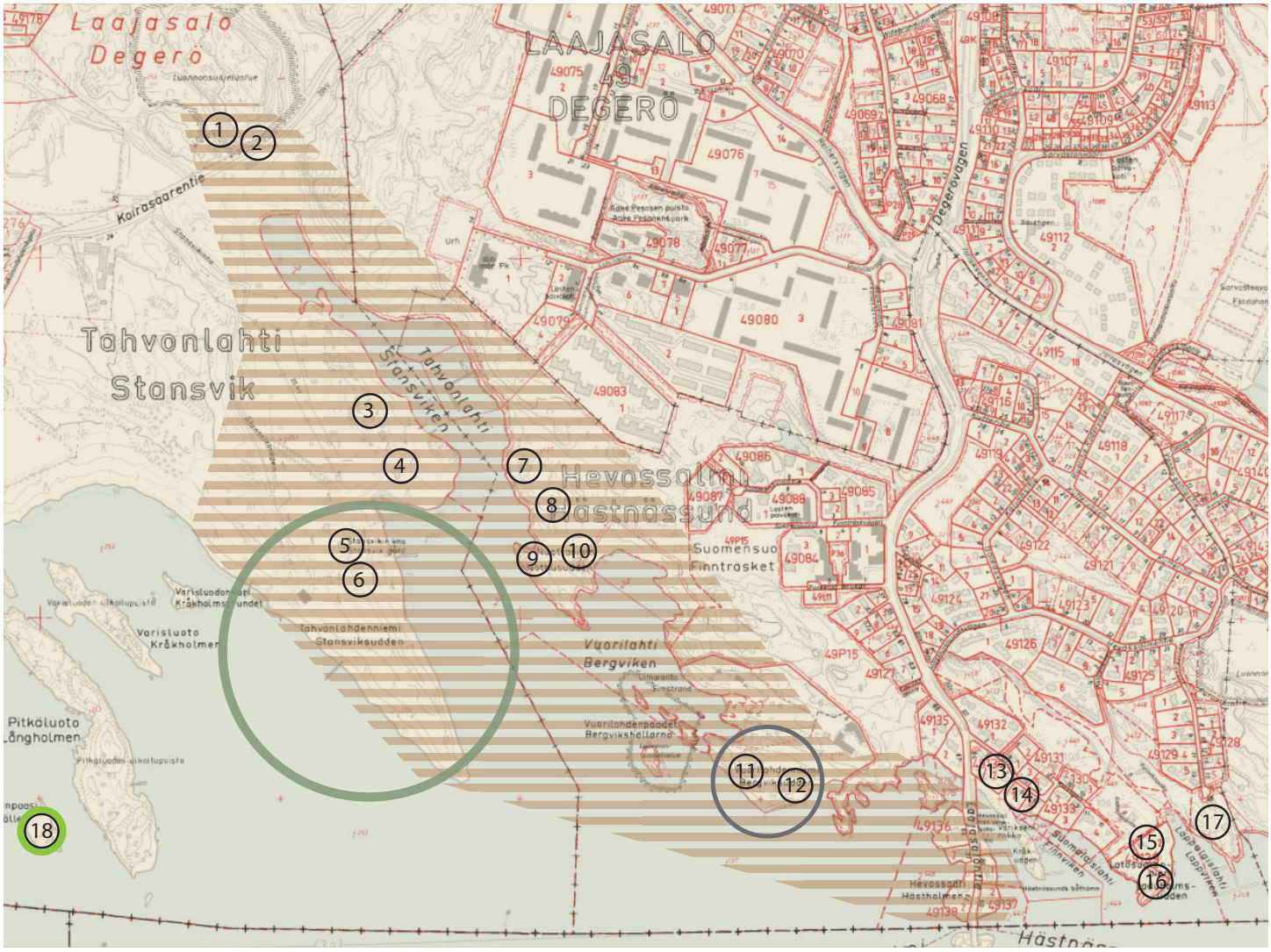

1. Schaumanin huvila / Tornihuvila*
2. Kaivoshuvila*
3. Nimetön*
4. Punainen huvila / Renkien talo*
5. Stansvikin kartano*
6. Keltainen huvila / Huvila Engel*
7. Villa Lahdensivu / Villa Relander*
8. Villa Nuottaniemi*
9. Villa Normèn / “Lilla Villan”*
10. Villa Tallbacka / “Stora Villan”*
11. Villa Wuorio*
12. Villa Bergvik (Villa Wuorion vierastalo)*
13. *Nimetön*
14. *Nimetön*
15. Villa Bias
16. Villa Vuorela*
17. Villa Kallioniemi / Villa Klipudden*
18. Huvila Kovanen (Katthället)*

* Helsingin kaupungin omistuksessa

RKY-alue

1800-luvun maisemapuistoa

Huviloilla puutarhat, joista ei tietoja.

16.3.2 Stansvik ja Hevossalmi -Perustiedot

	Nimi / Tonttinumero	Rakennusvuosi	Asemakaavatilanne[1]	Omistaja[1]
1.	Schaumanin huvila / "Tornihuvila" 1:253	1874	Rakennukset sr-1, ympäristö P/s	Helsingin kaupunki
2.	Kaivoshuvila 1:253	1700-luvun loppu	Rakennukset sr-1, ympäristö P/s	Helsingin kaupunki
3.	*Nimetön* 1:253	?	VP/s, rakennus sr-1	Helsingin kaupunki
4.	Punainen huvila / "Renkien talo" 1:253	n.1820, uudempi osa 1860	VP/s, rakennus sr-1	Helsingin kaupunki
5.	Stansvikin kartano 1:253	1804	VP/s, rakennus sr-1, puistoalue VL / s	Helsingin kaupunki
6.	Keltainen huvila / "Engelin huvila" 1:253	1820	VP/s, rakennus sr-1	Helsingin kaupunki
7.	Villa Lahdensivu / Villa Relander 1:137	Ennen 1902	Rakennus sr-1, ympäristö VL	Helsingin kaupunki
8.	Villa Nuottaniemi 1:137	1930-luvulta	Rakennukset sr-1, ympäristö VL/s	Helsingin kaupunki*
9.	Villa Normèn / "Lilla Villan" 1:137	1908	Rakennukset sr-1, ympäristö VL/s	Helsingin kaupunki*
10.	Villa Tallbacka / "Stora Villan" 1:137	1880-luvun puoli välistä	Rakennukset sr-1, ympäristö VL/s	Helsingin kaupunki*
11.	Villa Wuorio 1:137	1901	Rakennukset sr-1, ympäristö VL/s	Helsingin kaupunki*
12.	Villa Bergvik (Villa Wuorion vierastalo) 1:137	1860-luvulta	Rakennukset sr-1, ympäristö VL/s	Helsingin kaupunki*
13.	*Nimetön 2:200*	Tod.näk. 1930-luvulta	AO	Yksityinen
14.	*Nimetön 2:280*	Tod.näk. 1919	AO	Yksityinen
15.	Villa Bias 2:448	1890-luvulta	Rakennukset sr-1, ympäristö AO	Yksityinen
16.	Villa Vuorela 2:186	Tod.näk. 1940	Rakennukset sr-1, ympäristö VL	Helsingin kaupunki*
17.	Villa Kallioniemi / Villa Klipudden 1:248	Ennen 1930-lukua	Rakennukset sr-1, ympäristö piha-1	Helsingin kaupunki
18.	Huvila Kovanen 1:253[2]	puutarhasuunnitelma 1942 (Paul Olsson)	VL	Helsingin kaupunki*

* Helsingin kaupungin omistuksessa olevat huvilat ja piha-alueet ovat vuokrattuna.

1: Helsingin kaupunki: karttapalvelun mukainen tilanne 6.-9.2015,

Asemakaavatilanne kohteet 3-6: Asemakaava 11960 kslk 2008-0777: http://www.hel.fi/hel2/ksv/liitteet/2013_kaavakuvat/ak11960_kaavakartta.pdf

2: :Historioitsija Jan Strangin sähköpostitse antama sijainti.

Taulukon lähteet:

http://www.hel.fi/hel2/kaumuseo/rakennusinventoinnit/laajasalo/aloitatasta.html…Poim.1.9.2015

Toim. Laurila, Ulla-Maija, 2009. Tutkimuksia ja raportteja 1/ 2009; Huviloita Laajasalossa. Helsingin kaupunginmuseo.

Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto (Paul Olssonin sunnitelmat)

16.3.3 Stansvik ja Hevossalmi -Valokuvia

1.

2.

3.

4.

5.

1.Stansvikin kartano ja sen puistoa, kuva vuodelta 1930 *(Lähde: HKM-arkisto)*

2. Villa Tallbackan kivimuuria *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

3. Villa Tallbackan näköalatasannetta *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

4. Villa Relander *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

5. Villa Relanderin vaja *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

16.4 JOLLAS

Jollaksen huvila-asutus syntyi monen muun Helsinkiläisen huvilakokonaisuuden tavoin kartanon mailta palstoitetuille tonteille. Vilkkain huviloiden rakennuskausi Jollaksessa sijoittuu 1800 -1930-lukujen väliselle ajalle. Höyrylaivareittien vakiinnuttua Laajasaloon vilkastui myös Jollaksen huvilaelämä. [1]

Paul Olsson, ja myöhemmin hänen toimistonsa, ovat suunnitelleet monia huvilapuutarhoja Jollakseen. Etenkin Jollaksen etelän puoleiselle rannalle sijoittuu lukuisampia Olssonin tekemiä puutarhasuunnitelmia. Suomen Arkkitehtuurimuseossa säilytettävistä Paul Olssonin suunnitelmista kolme Jollakseen tehtyä suunnitelmaa jäi vielä tarkemmin paikallistamatta. [2]

Jollaksen itäinen osa, sekä Etelä-Jollaksessa sijaitseva Matosaaren niemi, ovat osa Valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY) osana Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutusta. Yksi Paul Olssonin suunnitelmista sijoittuu juuri Matosaareen, jossa on myös Krimin sodan aikainen patteri ja ruutikellari. [3]

Villa Majniemen puutarhan veistos
(Lähde: HKM-arkisto)

Villa Tefke
(Lähde: HKM-arkisto)

Villa Tefke ja sen puutarhaa
(Lähde: HKM-arkisto)

1,3: Museovirasto- RKY, poim. 27.8.2015
2:Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto
(Paul Olssonin sunnitelmat)

16.4.1 Jollas - Sijaintikartta

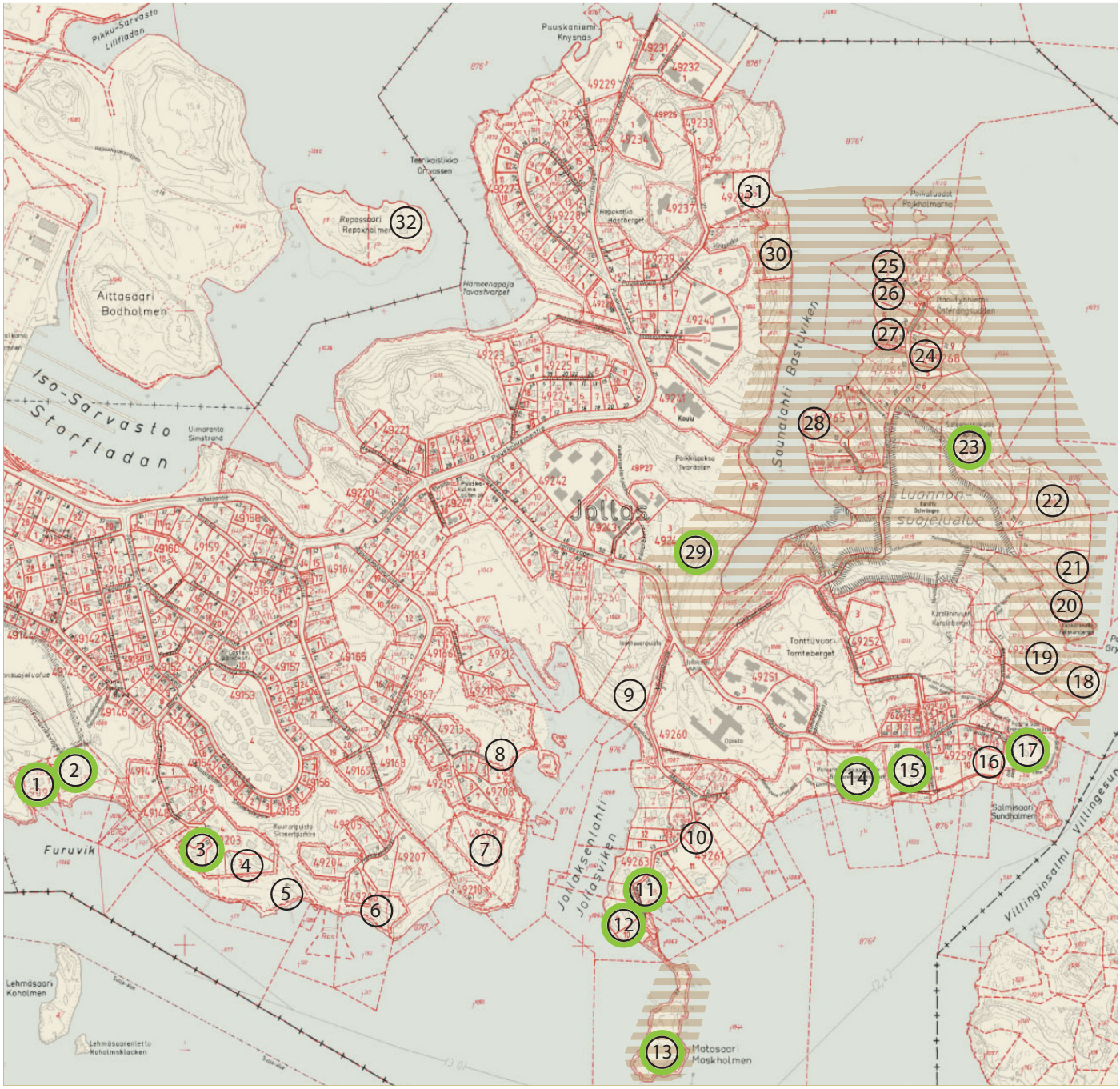

1. Villa Furuhjelm
2. Villa Furuvik*
3. Villa Tallberga / Villa Olin
4. Villa Solbacka
5. Villa Kuunari*
6. Villa Einola
7. Villa Östersol
8. *Nimetön**
9. Jollebo*
10. Villa Ejas
11. Villa Strandbo
12. Krapina / Krapinanokka / Villa Lindenäs
13. Villa Sommaro / Björklund (Matosaari)*
14. Villa Teffke*
15. Villa Krause / Högsten
16. Kortela
17. Karjalaisten kesäkoti / Villa Örum*
18. Villa Majniemi
19. Villa Abbas
20. Stugan
21. Villa Honkasyrjä*
22. Huvila Metsäpirtti / Käpälämäki
23. Villa Stenberga / Huvila Herrala*
24. Jollas-Östergård
25. Villa Sommarbo
26. Villa SIesta
27. *Nimetön*
28. Weekend
29. Jollaksen kartano / Jollas-Gård*
30. Puuskaranta
31. Villa Svalviken*
32. Reposaari

- *Villa Forsberg**
- *Villa Bärlund**
- *Huvila Laaksonen**

Alueella on useita huviloita, joiden historia tuntematon.

* Helsingin kaupungin omistuksessa

** Paul Olssonin suunnitelmat Jollakseen

Paul Olssonin suunnittelema puutarha

RKY-alue

16.4.2 Jollas - Perustiedot

	Nimi / Tonttinumero	Rakennusvuosi	Asemakaavatilanne[1]	Omistaja[1]
1.	Villa Furuhjelm 1:936	1890, puutarhasuunnitelma 1945 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-1, ympäristö A/s	Yksityinen
2.	Villa Furuvik 1:937	1884, puutarhasuunnitelma 1945 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-2, ranta VV / k/s	Helsingin kaupunki*
3.	Villa Tallberga / Villa Olin 1:211	1920-luvulta? puutarhasuunnitelma 1927 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-2, ympäristö AP / AO / VL	Yksityinen, ranta-alue Helsingin kaupungin
4.	Villa Solbacka 1:179	1895?	Rakennukset sr-2, ympäristö AO s-1	Yksityinen
5.	Villa Kuunari 1:179		Rakennukset sr-2, ympäristö VL	Helsingin kaupunki*
6.	Villa Einola 1:193	1800-luvun lopulta	Rakennus sr-1, ympäristö AP	Yksityinen
7.	Villa Östersol 1:219	Tod.näk. ennen 1930	AO	Yksityinen
8.	*Nimetön 1:1080* **		Rakennus sr-2, ympäristö VL	Helsingin kaupunki*
9.	Jollebo 1:1047	Tod.näk. 1800-luvulta	VL	Helsingin kaupunki
10.	Villa Ejas 1:573	Tod.näk. 1800-luvulta	Rakennukset sr-2, ympäristö AO	Yksityinen
11.	Villa Strandbo 1:1064	Tod.näk. 1800-luvulta puutarhasuunnitelma 1948 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-2, ympäristö AO	Yksityinen
12.	Krapina / Krapinanokka / Villa Lindenäs [2]	1886/1910 puutarhasuunnitelma 1942 (Paul Olsson)	AO / VP	Yksityinen
13.	Villa Sommaro / Villa Björklund **(Matosaari)** 1:19	1900-luvun alusta, puutarhasuunnitelma 1928 (Paul Olsson)	Piharakennukset sr-2, ympäristö VP/s	Helsingin kaupunki
14.	Villa Teffke 1:14	1800-luvulta, puutarhasuunnitelma 1921 (Paul Olsson)	Piharakennukset sr-3, ympäristö VP	Helsingin kaupunki
15.	Villa Krause / Högsten 1:188	puutarhasuunnitelma 1937 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-2, ympäristö AO/s, s-1 ja VL/s	Yksityinen
16.	Kortela 1:120	Tod.näk. 1800-luvulta	Rakennukset sr-2, ympäristö AO/s	Yksityinen
17.	Karjalaisten kesäkoti / Villa Örum 1:310	Tod.näk.1800-luvulta puutarhasuunnitelma 1937 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-2 ja sr-3, ympäristö R-1/s	Helsingin kaupunki
18.	Villa Majniemi 1:324	1930-luvulta	Rakennukset sr-2 ja sr-3, ympäristö AO/s	Yksityinen

19.	Villa Abbas 1:323	1930-luvulta	Rakennukset sr-1 ja sr-3, ympäristö AO/s	Yksityinen
20.	Stugan 1:886	Tod.näk. 1800-luvulta	Rakennukset sr-2, ympäristö AO/s	Yksityinen
21.	Villa Honkasyrjä 1:887	1800-luvun lopulta	Rakennukset sr-1, sr-2 ja sr-3, ympäristö A-1/s	Helsingin kaupunki
22.	Huvila Metsäpirtti / Käpälämäki 1:1109	Vanhin osa tod.näk. 1891	Rakennukset sr-2 ja sr-3, ympäristö A-1/s	Yksityinen
23.	Villa Stenberga / Huvila Herrala 1:213	1900-luvun alusta puutarhasuunnitelma 1953 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-1, sr-2 ja sr-3, ympäristö VL/k	Helsingin kaupunki*
24.	Jollas-Östergård 1:1034	1919	Rakennus sr-1, ympäristö AO/s	Yksityinen
25.	Villa Sommarbo 1:857	Tod.näk. 1800-luvun lupulta	Rakennus sr-1, ympäristö AO/s	Yksityinen
26.	Villa Siesta 1:865	Tod.näk. 1910-luvun alusta	Rakennus sr-2, ympäristö AO/s	Yksityinen
27.	Nimetön 1:983		AO/s	Yksityinen
28.	Weekend 1:1060		AO/s	Yksityinen
29.	Jollaksen kartano / Jollas-Gård 1:055	1919 puutarhasuunnitelma 1920 (Paul Olsson)	AO/s	Helsingin kaupunki
30.	Puuskaranta / Fazerin huvila 1:592	1900-luvun alusta	Rakennus sr-2, ympäristö Y	Yksityinen
31.	Villa Svalviken / Schultènin huvila 1:22	Vanhin osa tod.näk. 1880-luvulta	Rakennus sr-2, ympäristö Y	Helsingin kaupunki*
32.	Reposaari 1:9 ja 1:12	Vanhin osa tod.näk. 1880-luvulta	Ei asemakaavaa	Yksityinen
	Villa Forsberg- Jollas	Puutarhasuunnitelma 1942 (Paul Olsson)	Sijainti tuntematon	?
	Villa Perklen- Laajasalo	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Sijainti tuntematon	?
	Villa Bärlund - Jollas	Puutarhasuunnitelma 1938 (Paul Olsson)	Sijainti tuntematon	?
	Huvila Laaksonen -Jollas	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Siljainti tuntematon	?

* Helsingin kaupungin omistuksessa olevat huvilat ja piha-alueet ovat vuokrattuna.

** Vuoden 1950 ilmakuvassa havaittavissa puutarhan elementtejä

1: Helsingin kaupunki: karttapalvelun mukainen tilanne 6.-9.2015

2: :Historioitsija Jan Strangin sähköpostitse antama sijainti.

Taulukon lähteet:

http://www.hel.fi/hel2/kaumuseo/rakennusinventoinnit/laajasalo/aloitatasta.html…Poim.1.9.2015

Toim. Laurila, Ulla-Maija, 2009. Tutkimuksia ja raportteja 1/ 2009; Huviloita Laajasalossa. Helsingin kaupunginmuseo.

Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto (Paul Olssonin sunnitelmat)

Paul Olssonin suunnitelma
VILLA ÖRUM-1937

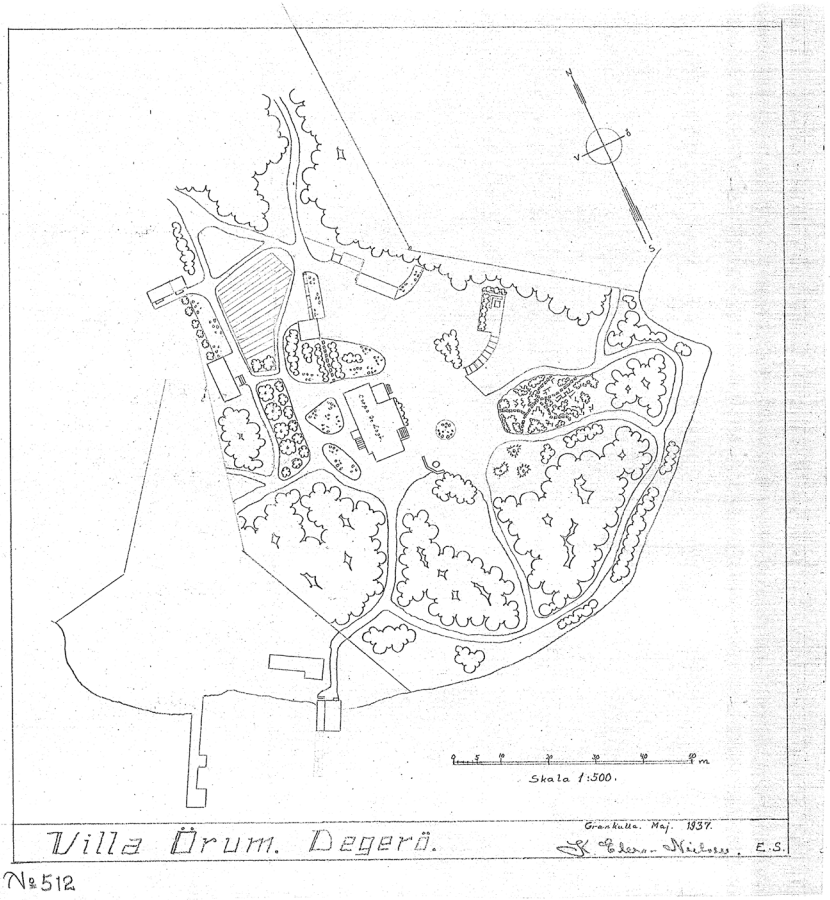

(Lähde: MFA-arkisto)

Paul Olssonin suunnitelma
JOLLAS-GÅRD-1920

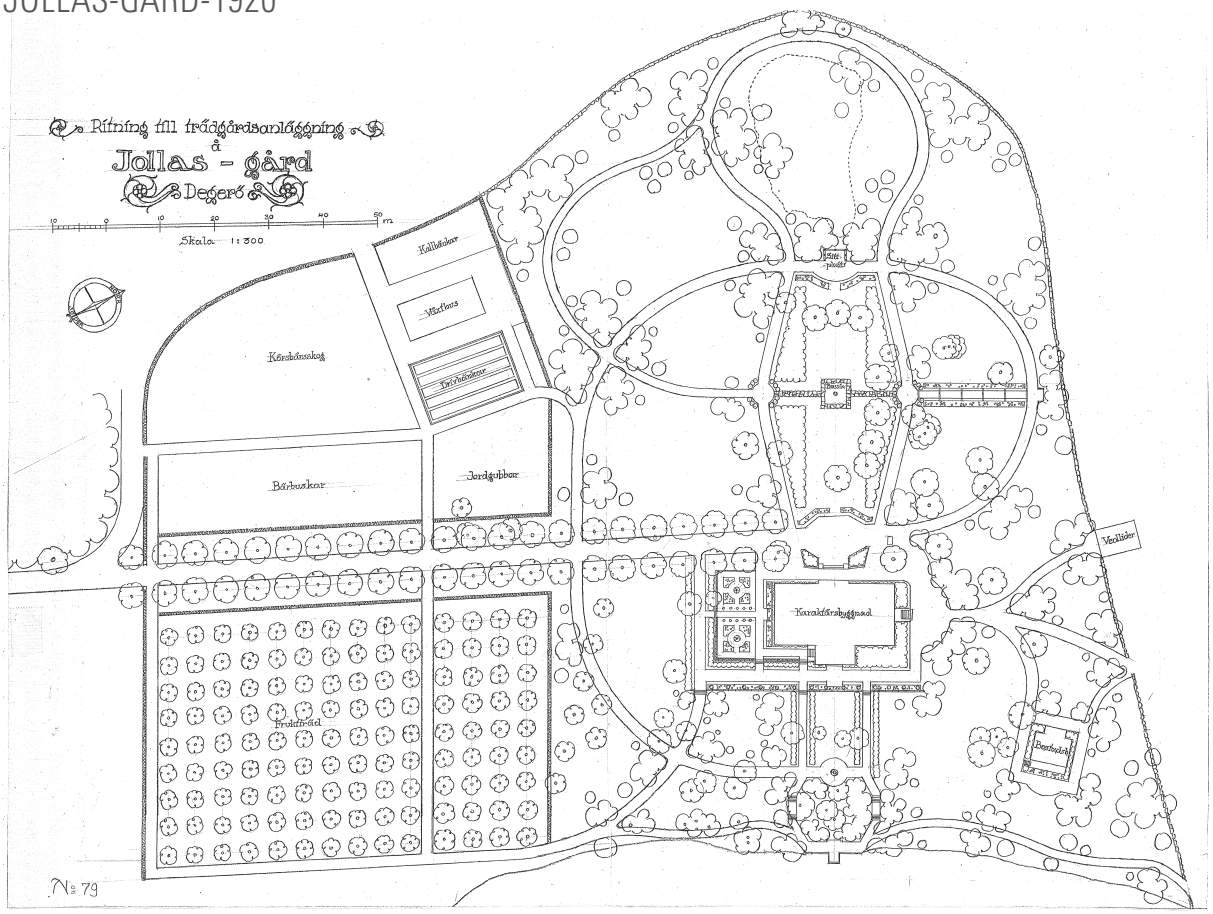

(Lähde: MFA-arkisto)

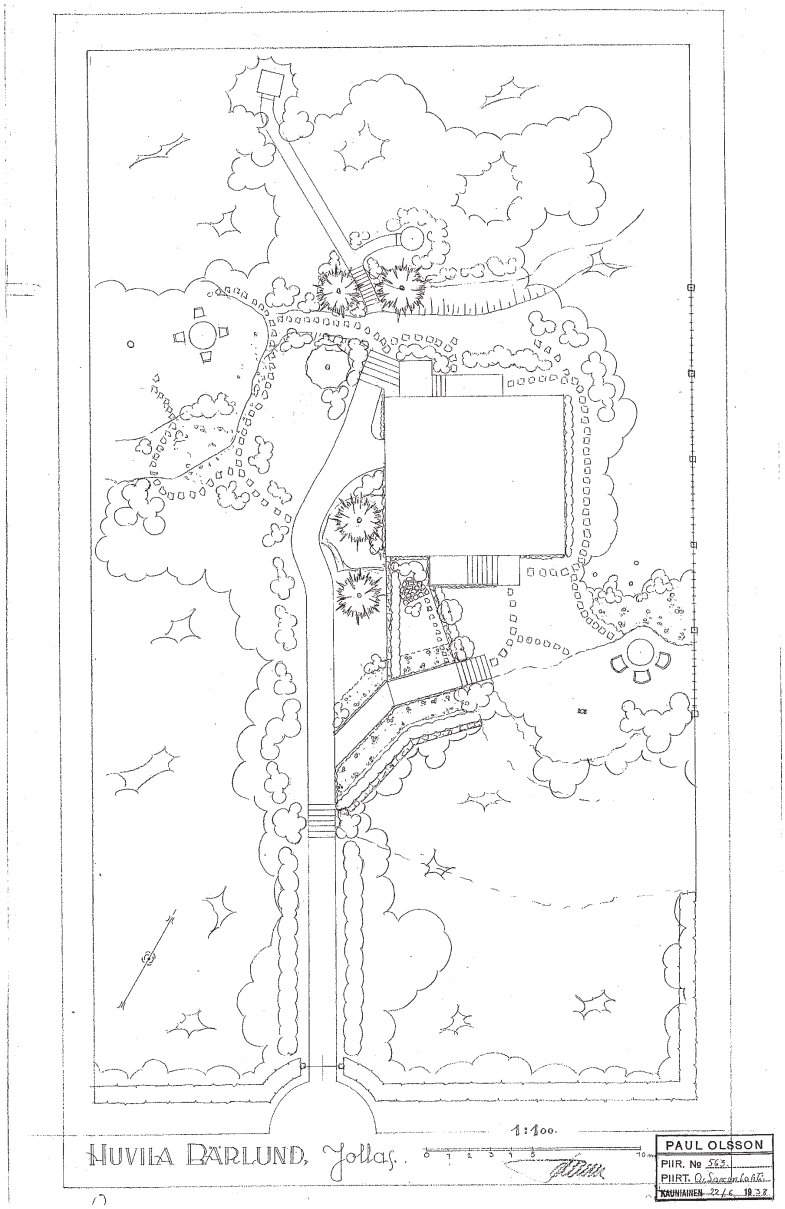

(Lähde: MFA-arkisto)

Paul Olssonin suunnitelma
HUVILA BÄRLUND-1938

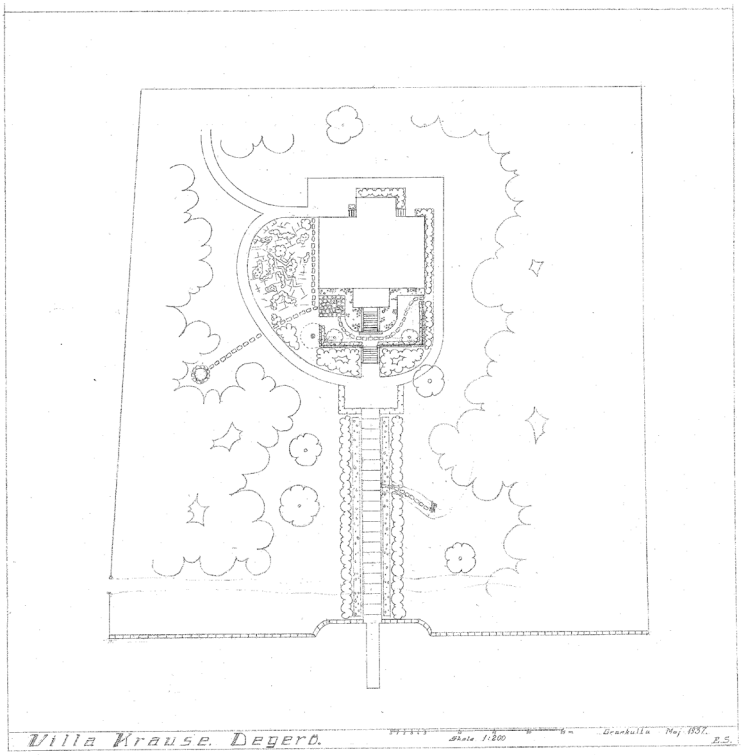

(Lähde: MFA-arkisto)

Paul Olssonin suunnitelma
VILLA KRAUSE- 1937

Paul Olssonin suunnitelma
VILLA OLIN-1927

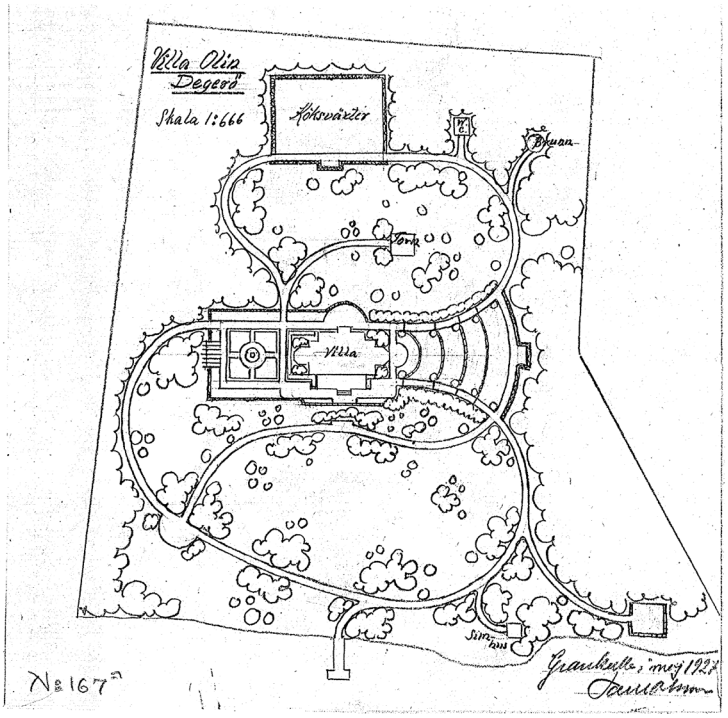

(Lähde: MFA-arkisto)

Paul Olssonin suunnitelma
VILLA FORSBERG -1942

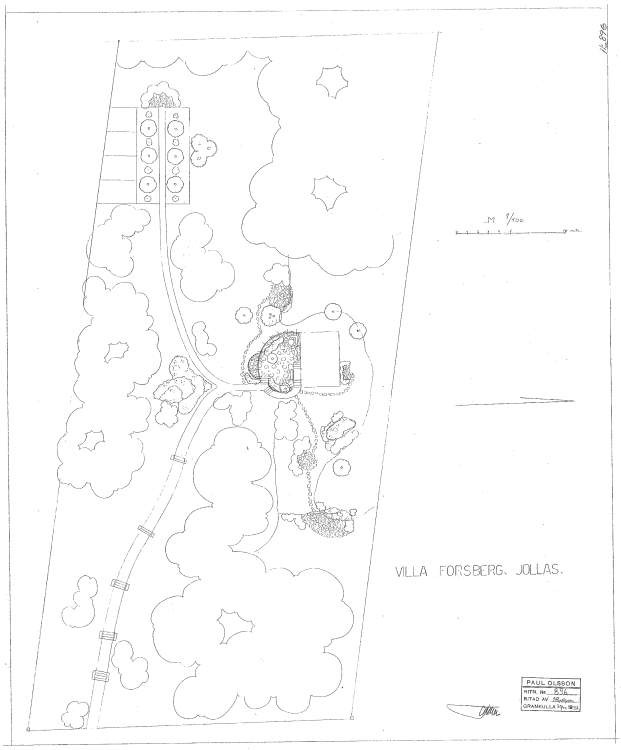

(Lähde: MFA-arkisto)

Paul Olssonin suunnitelma
VILLA LINDENÄS -1942

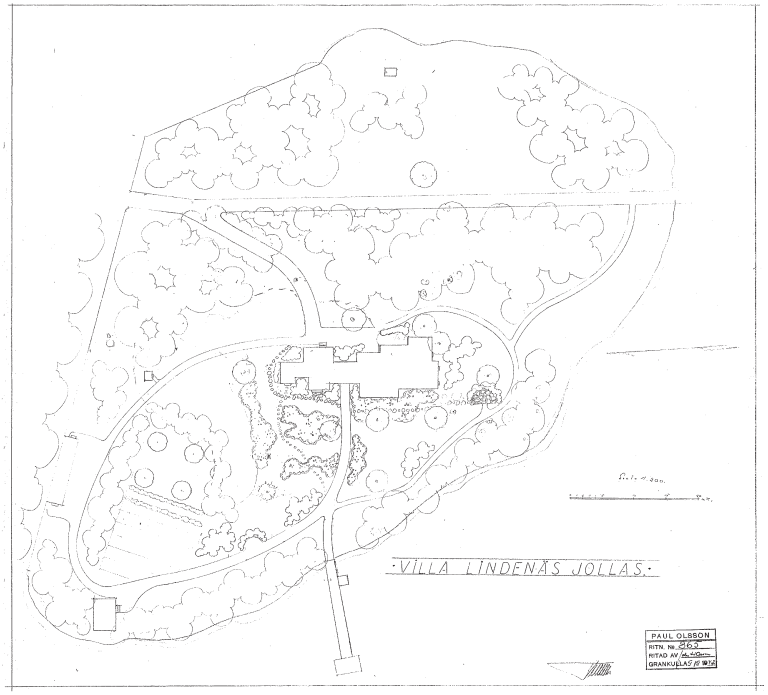

(Lähde: MFA-arkisto)

16.4.4 Jollas - Valokuvia

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

1. *Villa Majniemi* *(Lähde: HKM-arkisto)*

2. *Villa Majniemen huvimaja* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

3. *Villa Majniemen pihaa ja veistoksia* *(Lähde: HKM-arkisto)*

4. *Villa Björklundin pergolaa Matosaaressa* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

5 *Villa Honkasyrjän puutarhan veistos* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

6.*Villa Honkasyrjän kiviset portaat* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

7.*Villa Björklundin kivilaituria Matosaaressa* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

8.*Villa Majniemen kivimuuria* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

9. *Villa Tefken pergolaa* *(Lähde: HKM-arkisto)*

10.*Villa Einolan huvimaja* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

11.*Villa Furuvikin laituri* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

12.*Villa Björklundin näköalaterassi Matosaaressa* *(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)*

17. KULOSAARI

Kulosaari on yksi Suomen vanhimmista puutarhakaupungeista, ja se on suunniteltu 1900-luvun huvilakaupungin ihanteiden mukaisesti, jonka tyylisenä se toteutui 1920-luvulla. Kulosaaren etelä-ranta on Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY), sen huvilakaupunkiperiaatteita noudattaneen toteutuksen vuoksi.[1] Arkkitehtuurimuseon arkiston listauksesta Paul Olssonin, sekä hänen toimistonsa, töistä löytyy 29 suunnitelmaa, jotka on tehty Kulosaareen. Suunnitelmat on tehty vuosien 1920-1976 välillä.[2] Tässä ne on sijoitettu karttaan suunnitelman nimen, vuosiluvun, sekä kyseisen vuoden huvi-laomistajien mukaan. Tässä on käytetty pohjana kirjaa Kulosaari- Huvilakiinteistöt ja niiden omistajat, jossa on listattu huviloiden omistajat 1907-vuodesta lähtien.

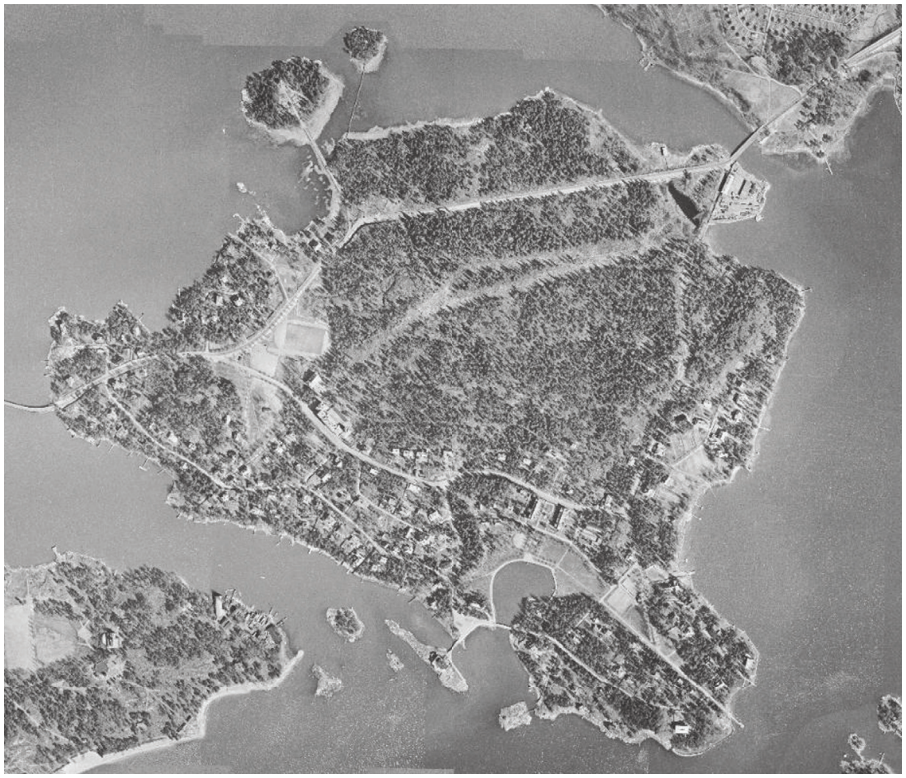

(Lähde: Helsingin kaupungin karttapalvelu)

1: Museovirasto- RKY, poim. 27.8.2015

2:Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto (Paul Olssonin sunnitelmat)

17.1 Kulosaari - Sijaintikartta

Huvilapuutarhojen sijainneista ei ole varmuutta, vaan ne ovat sijoitettu yhdistämällä vanhojen tontin omistajien tietoja[1], sekä vuoden 1943 ortokuvasta tehtyjen havaintojen perusteella.

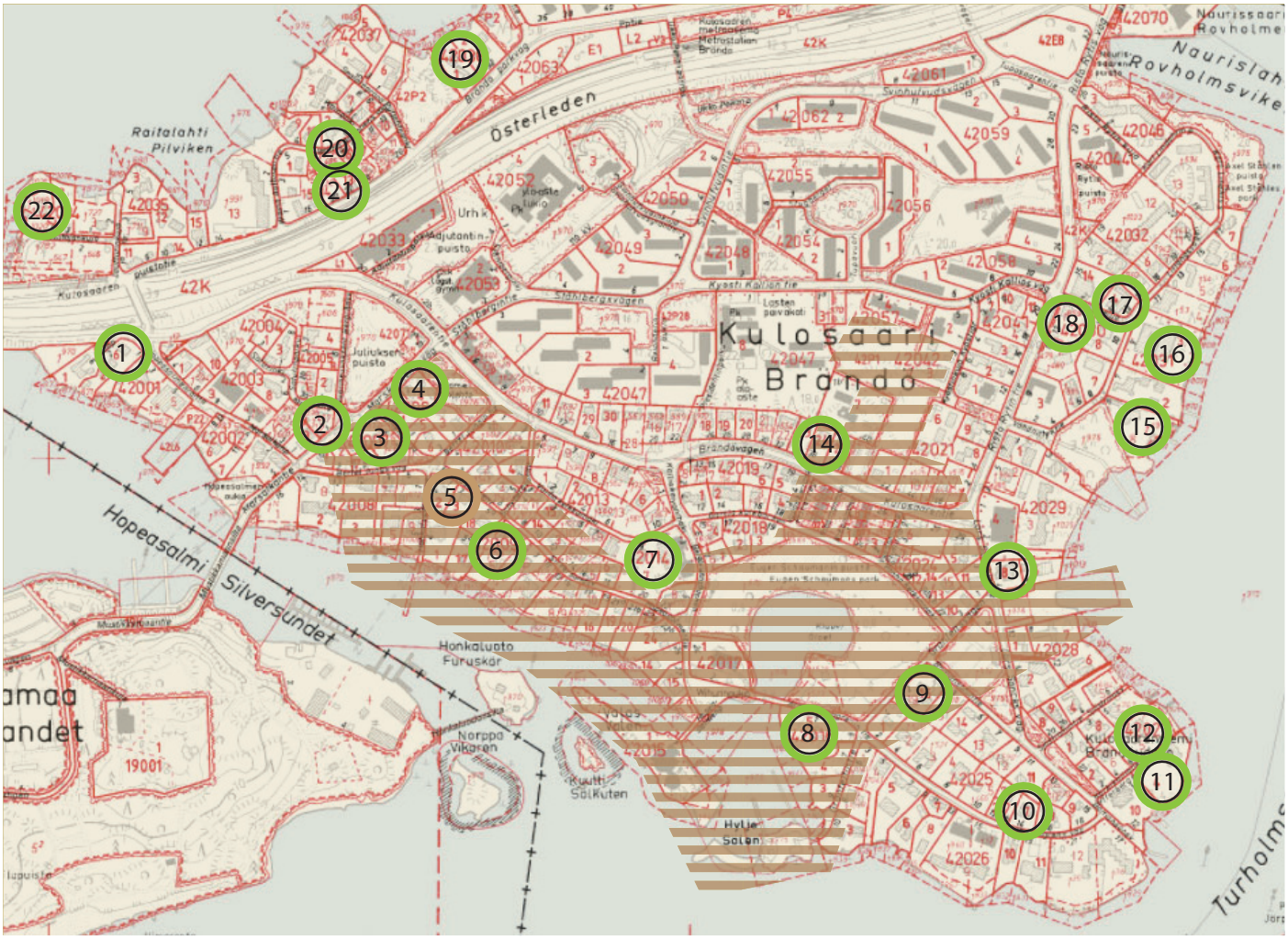

1. Huvila Kahiluoto
2. Villa P.H. Zilliacus
3. Huvila Pehkonen
4. Villa Dr. Leinberg
5. E.Saarimaan piha
6. Villa Polon
7. Villa Fabergé
8. Villa Granfelt
9. Villa Wegelius
10. Villa Jaeger
11. Casa Vihuri
12. Villa G.B. Thordén
13. Villa Motskin
14. Huvila Asp
15. Villa Sandberg
16. Villa Rasmussen
17. Huvila Laihanen
18. Villa Arvidsson
19. Villa Sallmén
20. Huvila Nordfors
21. Villa Thelen
22. Huvila Jaatinen

- Huvila nro 9 *
- Villa Thorsén *
- Villa Konsuli v. Frenckell *
- Kulosaaren tontti 105 *
- Huvila Turpeinen *
- Villa Grevling *
- Villa Tikka *

RKY-alue

Paul Olssonin suunnittelema puutarha

Bengt Schalinin suunnittelema puutarha

* Tuntemattomalla sijainnilla Kulosaaressa olevia Paul Olssonin puutarhasuunnitelmia

1: M.Räsänen, s. 2004

17.2 Kulosaari - Ilmakuvia

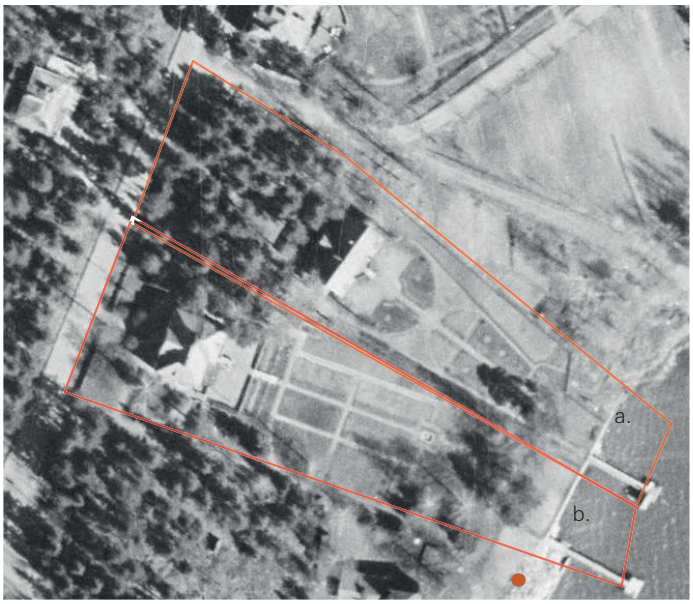

a. Risto Rytin tie 7 -1943
omistaja 1943: Aktiebolaget Sommarhem

b. Vähäniityntie 5 -1943
omistaja 1943: J.D. Stenberg

Casa Vihuri- 1943

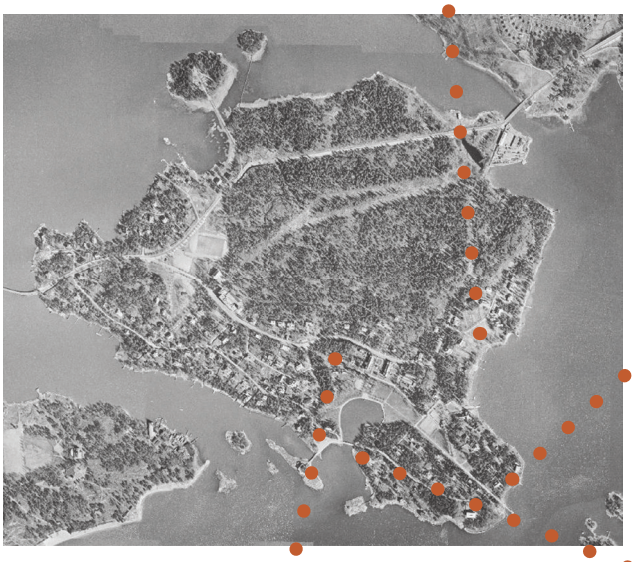

Villa Fabergé- 1943

Villa Granfelt- 1943

(Kuvien lähteet: Helsingin kaupungin karttapalvelu)

17.2 Kulosaari - Perustiedot

	Nimi / Tonttinumero	Rakennusvuosi	Asemakaavatilanne[1]	Omistaja[1]
1.	Huvila Kahiluoto 1:870	1926 puutarhasuunnitelma 1928 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-2, ympäristö A	Yksityinen
2.	Villa P.H.Zilliacus 1:895-896	1909 puutarhasuunnitelma 1950 (Paul Olsson)	Rakennus sr-1, ympäristö A	Yksityinen
3.	Huvila Pehkonen 1:617	1914 puutarhasuunnitelma 1932 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-2, ympäristö A	Yksityinen
4.	Villa Dr. Leinberg 42006:4	1919 puutarhasuunnitelma 1951 (Paul Olsson)	A	Yksityinen
5.	E.Saarimaan piha 1:858	1910 puutarhasuunnitelma 1938 (Bengt Schalin)	Rakennukset sr-2, ympäristö A	Yksityinen
6.	Villa Polon 1:857-858	1907 puutarhasuunnitelma 1947 (Paul Olsson)	A/s	Yksityinen
7.	Villa Fabergé 42014	1917 puutarhasuunnitelma 1928 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-2, ympäristö YHL	Yksityinen
8.	Villa Granfelt 1:840-842	1910 puutarhasuunnitelma 1937 (Paul Olsson)	A/s	Yksityinen
9.	Villa Wegelius 42025:16	1911 puutarhasuunnitelma 1938 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-2, ympäristö A	Yksityinen
10.	Villa Jaeger 42025:5	1910 puutarhasuunnitelma 1938 (Paul Olsson)	A	Yksityinen
11.	Casa Vihuri 1:827	1907 puutarhasuunnitelma 1937 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-2, ympäristö A	Yksityinen
12.	Villa G.B. Thordén 1:777	1925 puutarhasuunnitelma1936 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-2, ympäristö A	Yksityinen
13.	Villa Motskin 42029:4	1907 puutarhasuunnitelma 1962 (Paul Olsson)	A/YH	Yksityinen
14.	Huvila Asp 42047:24	1911 puutarhasuunnitelma 1958 (Paul Olsson)	YK/s	Yksityinen
15.	Villa Sandberg 1:49	1911 puutarhasuunnitelma 1928 (Paul Olsson)	YH	Yksityinen

16.	Villa Rasmussen 1:808-809	1907 puutarhasuunnitelma 1944 (Paul Olsson)	YH	Yksityinen
17.	Huvila Laihanen 42032:4	1918 puutarhasuunnitelma 1962 (Paul Olsson)	A	Yksityinen
18.	Villa Arvidsson 1:659	1910 puutarhasuunnitelma 1946 (Paul Olsson)	A	Yksityinen
19.	Villa Sallmén 1:496	1926 puutarhasuunnitelma 1939 (Paul Olsson)	A	Yksityinen
20.	Huvila Nordfors 42038:1	1920 puutarhasuunnitelma 1936 (Paul Olsson)	A	Yksityinen
21.	Villa Thelen 1:1037	1919 puutarhasuunnitelma 1958 (Paul Olsson)	Rakennus sr-2, ympäristö A	Yksityinen
22.	Huvila Jaatinen 42034:5	1910 puutarhasuunnitelma (Paul Olsson)	A/s	Yksityinen
'	Huvila nro 9	1937- Puutarha (Paul Olsson)	?	?
'	Villa Thorsén	1937- Puutarha (Paul Olsson)	?	?
'	Villa Konsuli v. Frenckell	1937- Puutarha (Paul Olsson)	?	?
'	Kulosaarentontti 105	1915- Puutarha (Paul Olsson)	?	?
'	Huvila Turpeinen	1928- Puutarha (Paul Olsson)	?	?
'	Villa Grevling	1920 -Puutarha (Paul Olsson)	?	?
'	Villa Tikka	1925 -Puutarha (Paul Olsson)	?	?

1: Helsingin kaupunki: karttapalvelun mukainen tilanne 6.-9.2015

Taulukon lähteet:

Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto (Paul Olssonin sunnitelmat) ja

Toim. Räsänen, Matti, 2004. Kulosaari- Brändö, Huvilakiinteistöt ja niiden omistajat. Kulosaaren Kotiseuturahaston Säätiö, Helsinki.

18. LINNUNLAULU

Töölönlahden rantakallioille rakennettu Eläintarhan huviloiksi, tai Linnunlauluksi, kutsuttu huvila-alue on suunniteltu ja jaettu huvila-palstoiksi 1860-luvulla. Huvilat oli nimetty alun perin niiden palstanumeroiden mukaan, ja niistä osa on purettu rautatien linjauksen tieltä. Useimmista huviloista ja niiden puutarhoista oli tai on vapaat näkymät merelle, ja huvilarakennukset puolestaan leimaavat rannan kallioista maisemaa. [1] *Linnunlaulun huviloiden elämään kuului kukoistusaikanaan niin kirjailijoita, maalareita kuin vallassa olevia merkkihenkilöitäkin.*[2] *Jäljelle jääneet huvilat ja niiden piha-alueet muodostavat yhtenäisen ympäristön.*[3] *Linnunlaulun huvila-alue on kokonaisuudessaan Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö-kohde.*[4]

Rannan huvilat

(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)

Linnunlaulun suunnitelma 1885

(Lähde: Ympäristötoimiston maisemakulttuuri-kansio)

1 ja 4: Museovirasto- RKY, poim. 27.8.2015

2:Hirvikoski Hannu, 2000. s.21

3. Hirvikoski Hannu, 2000. s.23

18.1 Linnunlaulu - Sijaintikartta

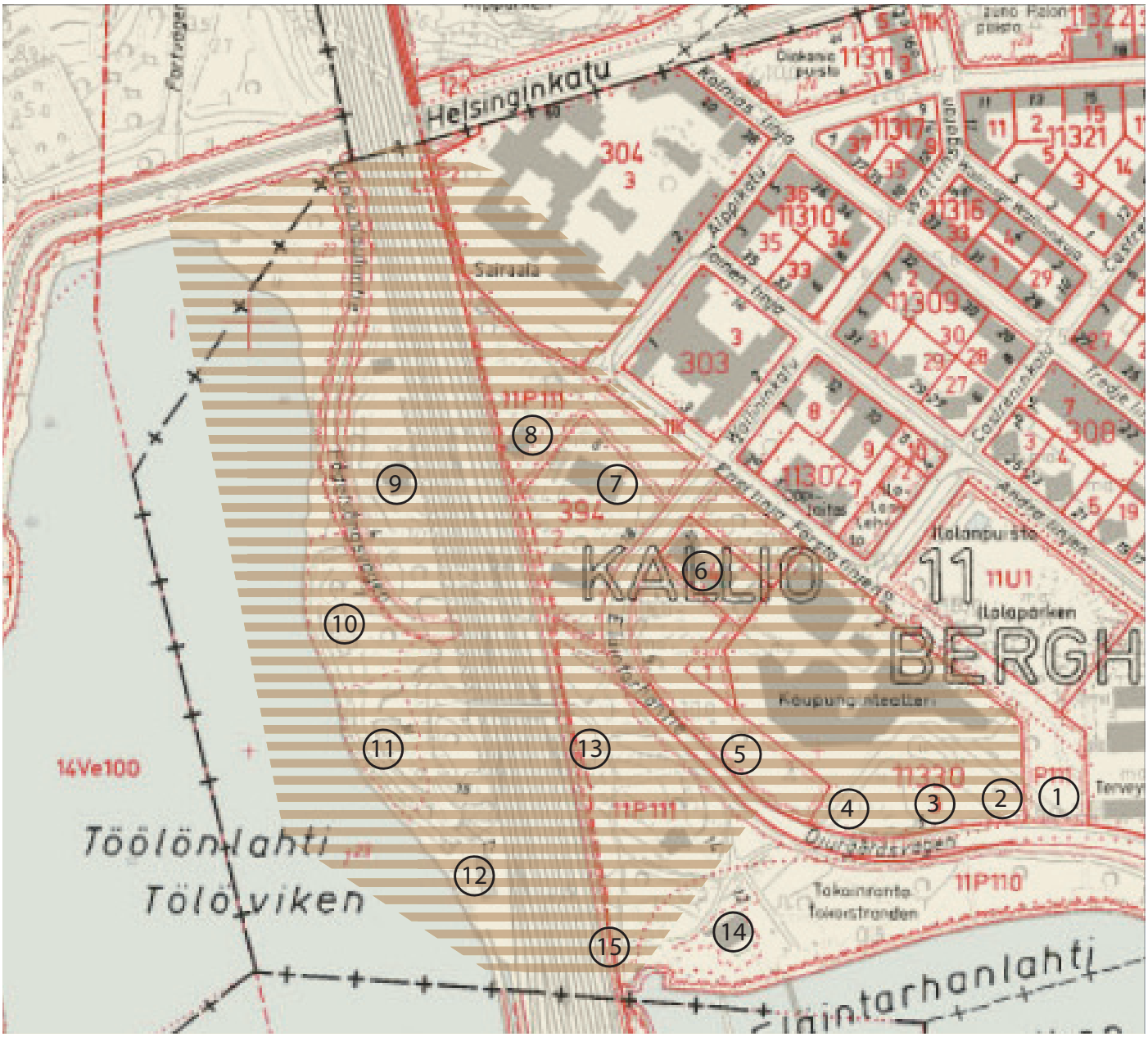

*1. Huvila 1 ***

*2. Huvila 2 ***

*3. Huvila 3 ***

*4. Huvila 4 ***

*5. Huvila 5 ***

6. Huvila 6*

7. Huvila 7*

8. Huvila 8*

9. Huvila 9

10. Huvila 10 / Villa Kivi / Valkoinen huvila

11. Huvila 11/ Sininen huvila

12. Huvila 12

*13. Huvila 13 / Brummeska hemmet***

14. Huvila 14*

*15. Huvila 15 ***

* Helsingin kaupungin omistuksessa

*** Huvila purettu*

RKY-alue

18.2 Linnunlaulu - Perustiedot

	Nimi / Tonttinumero	Rakennusvuosi	Asemakaavatilanne[1]	Omistaja[1]
1.	Huvila 1. P111		Purettu	(Helsingin kaupunki)
2.	Huvila 2. 11330:3		Purettu, YY/s	(Helsingin kaupunki)
3.	Huvila 3. 11330:3		Purettu, YY/s	(Helsingin kaupunki)
4.	Huvila 4. 1130:3		Purettu, YY/s	(Helsingin kaupunki)
5.	Huvila 5.		Purettu, VP/s	(Helsingin kaupunki)
6.	Huvila 6. 330:4	1893	Rakennus sr-1, ympäristö VP ja s-1	Helsingin kaupunki
7.	Huvila 7. 394:2	1892	Rakennukset sr-1, ympäristö YS	Helsingin kaupunki
8.	Huvila 8. 11P111		YS	(Helsingin kaupunki)
9.	Huvila 9. 1:23		Ei asemakaavaa	Yksityinen
10.	Huvila 10. / Villa Kivi / Valkoinen huvila 1:23		Ei asemakaavaa	Yksityinen
11.	Huvila 11. / Sininen huvila 1:23		Ei asemakaavaa	Yksityinen
12.	Huvila 12. 1:23		Ei asemakaavaa	Yksityinen
13.	Huvila 13. / Brummeska hemmet	1890-luku	(Purettu) LR	Valtion rautatiealue
14.	Huvila 14. 11P111	1889	VP/s	Helsingin kaupunki*
15.	Huvila 15.		(Purettu) LR	Valtion rautatiealue

* Helsingin kaupungin omistuksessa olevat huvilat ja piha-alueet ovat vuokrattuna.

1: Helsingin kaupunki: karttapalvelun mukainen tilanne 6.-9.2015

Taulukon lähteet:

Museovirasto: RKY-kohteet, poim. 31.8.2015

19. MUSTASAARI ja VILLA PAULIG

Villa Paulig
eli toiselta nimeltään Villa Humlevik on rakennettu 1873. Humlevikin ollessa Gustav Pauligin omistuksessa sille luotiin komea puutarha, josta huolehti puutarhuri. Huvila myytiin Helsingin kaupungille 1932 ja nykyään sen puutarha on osa Sibeliuksen ja Topeliuksen puistoa. Rannassa olevassa huvilan vanhassa nuottatuvassa toimii nykyään pieni kesäkahvila.[1]

Mustasaaren rantaa ja uimahuone
(Lähde: HKM-arkisto)

Mustasaari
Mustasaari on vanha maanviljelys- ja laidunsaari, jonka arkkitehti F.Granholm osti 1884. Hän rakennutti huvilan päärakennuksen vuonna 1888. Mustasaari oli Helsingin seurakuntayhtymälle vuokrattuna 1932-vuodesta 2000-vuoteen asti, jolloin saari myytiin seurakuntayhtymälle. Tämän jälkeen saaressa on tehty laaja remontti ja uudisrakentamista.[2]

1:Laine Kaisa, 2013. s.27
2: https://www.helsinginseurakunnat.fi/yhteinentoiminta/mustasaarentoimintakeskus/mustasaarenhistoria.html poim.1.9.2015

19.1 Mustasaari / Villa Paulig - Sijaintikartta

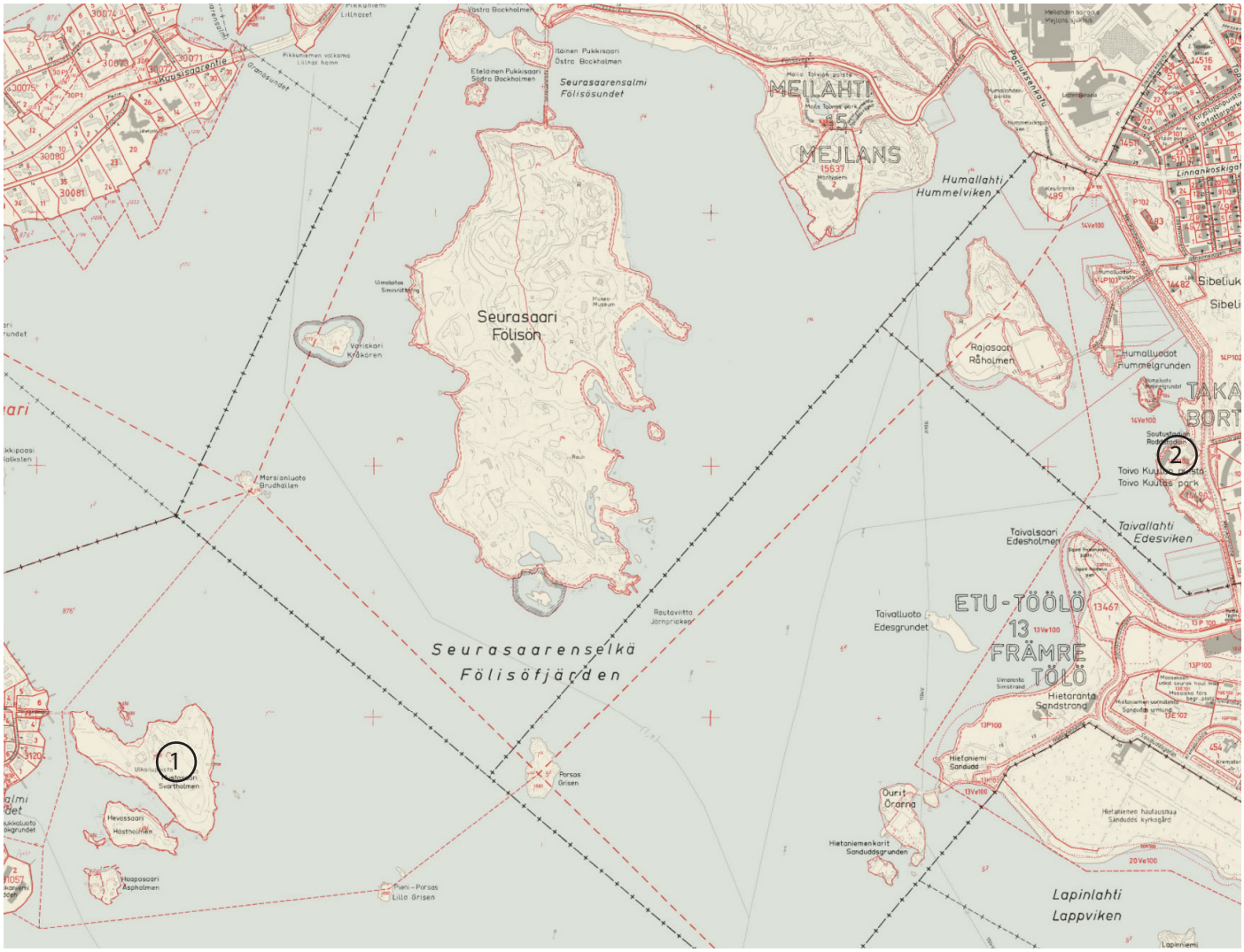

1. Mustasaari

2. Villa Paulig / Villa Humlevik*

* Helsingin kaupungin omistuksessa

19.2 Mustasaari / Villa Paulig - Sijaintikartta

	Nimi / Tonttinumero	Rakennusvuosi	Asemakaavatilanne[1]	Omistaja[1]
1.	Mustasaari 1:686	1889	R	Helsingin seurakuntayhtymä
2.	Villa Paulig / Villa Humlevik	1873	Rakennukset sr-1, ympätristö VU	Helsingin kaupunki*

* Helsingin kaupungin omistuksessa olevat huvilat ja piha-alueet ovat vuokrattuna.

1: Helsingin kaupunki: karttapalvelun mukainen tilanne 6.-9.2015

20. MEILAHTI

Huvila Aikala ja sen piha-aluetta

(Lähde: HKM-arkisto)

Villa Solhemin pihaa

(Lähde: HKM-arkisto)

Laaksolan pihaa

(Lähde: HKM-arkisto)

Meilahden huvila-alue on alkoi rakentua vilkasta tahtia 1870-1890-luvuilla. [1]
Helsingin kaupunki osti Meilahden tilan maa-alueet 1870-luvulla ja palstoitti ne vaiheittain hu-vila-alueeksi. [2]
Meilahden huviloiden puutarhoista löytyy suunnitelmia ja asemapiirroksia 1800-luvun loppu-puolelta [3] *1950-luvulle asti*[4].
1900-luvun alkupuolella lähes kaikilla huvilatonteilla oli omat hyötypuutahrat. [5]
Meilahden rantoja on monien muiden huvila-alueiden rantojen tapaan leimanneet koristeelliset uimahuoneet ja laiturit, joista osa on säilynyt nykypäivään saakka. [6]
Nykyään Meilahden huvilat ja niiden ympäristö on pitkälti Helsingin kaupungin omistuksessa, ja säilyneet huvilarakennukset ovat vuokrattu erilaisiin käyttötarkoituksiin. [7]

1: Museovirasto: RKY, poim. 31.8.2015

2:Maisemasuunnittelu Hemgård, Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy, 2014.2:s.6; 3:s.40; 5:s.23; 6:s.24

4: Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto (Paul Olssonin sunnitelmat)

7: Helsingin kaupunki: karttapalvelu, poimittu 31.8.2015

20.1 Meilahti - Sijaintikartta

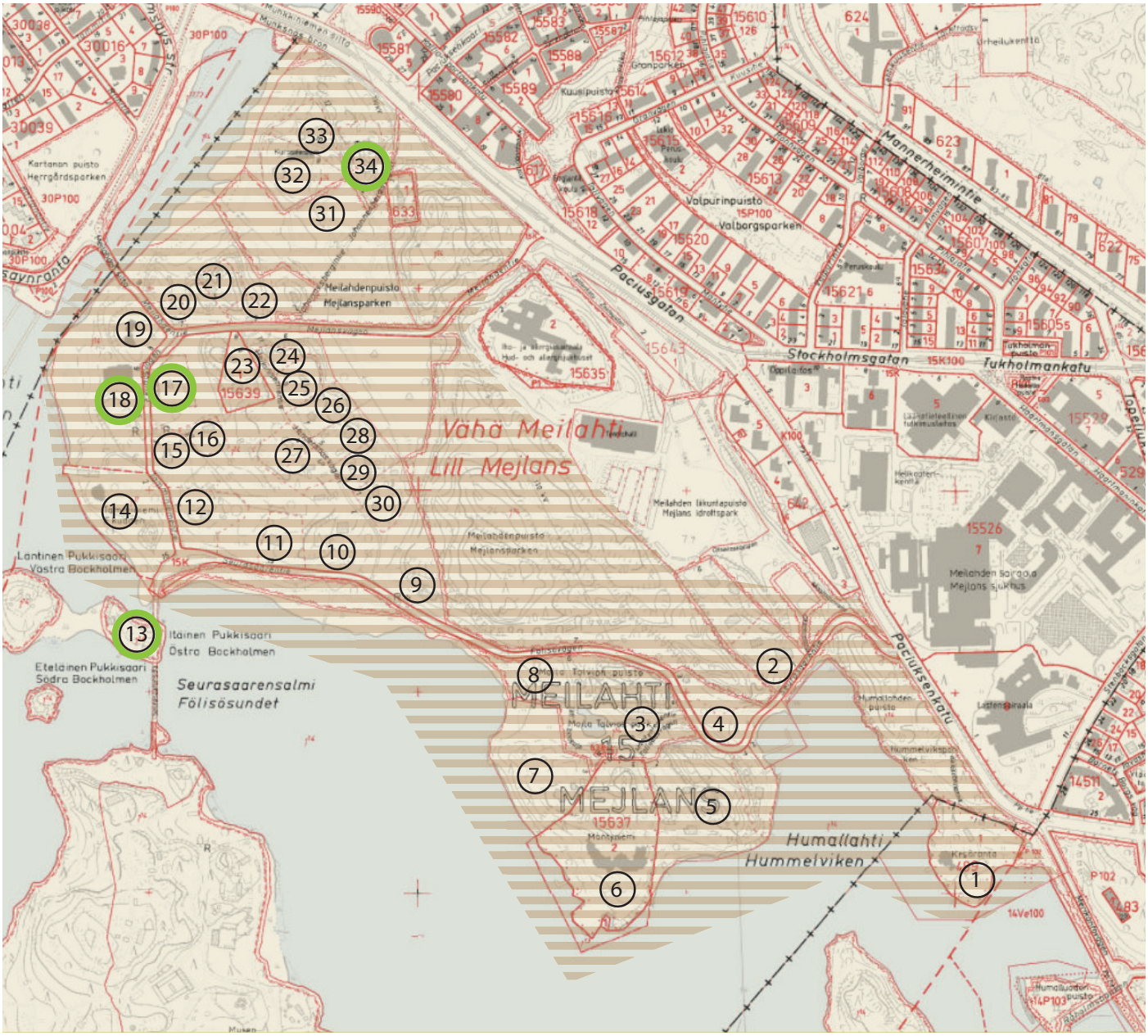

1. Kesäranta / Villa Bjelbo / Bjälbo
2. Villa Toivola*
3. Orkolinna / Sätra*
4. Capri / Havanna*
5. Päiväranta / Granvik*
6. Mäntyniemi
7. Tallbo*
8. Laaksola*
9. Furunäs*
10. Ljungamo*
11. Kevätkallio / Vårberga*
12. Tomtebo*
13. Pukkisaaret*
14. Tamminiemi / Ekudden
15. Waaranto / Tammisto*
16. Nybacka*
17. Viola*
18. Solhem*
19. Villa Bredablick*
20. Estella / Muisto*
21. Wuokkola / Uusi Aikala*
22. Viitala / "Martan mökki"*
23. Uusi Nybacka / ent. Sommarro*
24. Stentorp*
25. Villa Kaurila / ent. Stor-Torp*
26. Sundell*
27. Heikinniementie 4 ja 4a / ent. Solbacka*
28. Karlstorp / Caridia*
29. Heikinniementie 3*
30. Granelund*
31. Leiqvist*
32. Aikala*
33. Mainiemi / Arla*
34. Johannesberg*

* Helsingin kaupungin omistuksessa

Paul Olssonin suunnittelema puutarha

RKY-alue

20.2 Meilahti - Perustiedot

	Nimi / Tonttinumero	Rakennusvuosi	Asemakaavatilanne[1]	Omistaja[1]
1.	Kesäranta / Villa Bjelbo / Bjälbo 489:1	1873, puutarha 1916 (T.Barck)	s	Suomen valtio
2.	Villa Toivola 1:14	1870	Rakennukset sr-1, ympäristö Sy	Helsingin kaupunki*
3.	Orkolinna / Sätra 1:14		VP	Helsingin kaupunki
4.	Capri / Havanna 1:14	1896	Rakennukset sr-1, ympäristö Sy	Helsingin kaupunki*
5.	Päiväranta / Granvik 1:14	1884	Rakennukset sr-1, ympäristö Sy	Helsingin kaupunki
6.	Mäntyniemi 15637: 2	Puutarha 1892	YE-v	Suomen valtio
7.	Tallbo 1:14	1884, puutarha 1899	Rakennukset sr-1, ympäristö Sy	Helsingin kaupunki*
8.	Laaksola 1:14	1890, puutarha 1900-luvun alusta	VP	Helsingin kaupunki
9.	Furunäs 1:14	1902	Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki
10.	Ljungamo 1:14	1900	Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki
11.	Kevätkallio / Vårberga 1:14	1899	Rakennukset sr-1, ympäristö Sy ja spp	Helsingin kaupunki*
12.	Tomtebo 1:14		Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki*
13.	Pukkisaaret 1:14	1902, puutarha 1930 (Paul Olsson)	VP/s	Helsingin kaupunki
14.	Tamminiemi / Ekudden 1:11	1889, asemapiirros puutarhan elementeillä 1890-luvulta	Rakennukser sr-1, ympäristö spp	Suomen valtio
15.	Waaranto / Tammisto 1:14		Rakennukset sr-1, piha spp	Helsingin kaupunki
16.	Nybacka 1:14		Rakennukset sr-1, ympäristö Sy ja spp	Helsingin kaupunki*
17.	Viola 1:14	Puutarha 1943 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-1, piha spp	Helsingin kaupunki*
18.	Solhem 1:14	Puutarha 1890-luvun lopulta / Puutarha 1923 (Paul Olsson)	Sy ja spp	Helsingin kaupunki

19.	Villa Bredablick 1:14	Asemapiirros 1900, puutarha 1908	Rakennukset sr-1, ympäristö Sy	Helsingin kaupunki
20.	Estella / Muisto 1:14		Rakennukset sr-1, ympäristö Sy ja spp	Helsingin kaupunki*
21.	Wuokkola / Uusi Aikala 1:14	1900-luvun alusta	Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki*
22.	Viitala / "Martan mökki" 1:14		Rakennukset sr-1, ympäristö slp	Helsingin kaupunki*
23.	Uusi Nybacka / Sommarro 1:15639	1892	Rakennukset sr-u, ympäristö spp	Helsingin kaupunki*
24.	Stentorp 1:14	Asemapiirros 1917	Rakennukset sr-1, ympäristö slp	Helsingin kaupunki*
25.	Villa Kaurila / Stor-Torp 1:14		Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki*
26.	Sundell 1:14		Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki*
27.	Heikinniementie 4 ja 4a / ent. Solbacka 1:14	Puutarha 1899	Rakennukset sr-1, ympäristö slp	Helsingin kaupunki*
28.	Karlstorp / Caridia 1:14	1910-luvulta	Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki*
29.	Heikinniementie 3 1:14		Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki*
30.	Granelund 1:14	1918	Rakennukset sr-1, ympäristö slp	Helsingin kaupunki*
31.	Leiqvist 1:14	Asemapiirros 1981	Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki
32.	Aikala 1:14	1900-luvun alusta	Rakennukset sr-1, ympäristö Sy	Helsingin kaupunki*
33.	Mainiemi / Arla 1:14	Puutarha 1917	Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki*
34.	Johannesberg 1:14	Puutarha 1909 / Puutarha 1957 (Paul Olsson)	Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki*

* Helsingin kaupungin omistuksessa olevat huvilat ja piha-alueet ovat vuokrattuna.

1: Helsingin kaupunki: karttapalvelun mukainen tilanne 6.-9.2015

Taulukon lähteet:

Arkkitehtuurimuseon piirrustuskokoelman arkisto (Paul Olssonin sunnitelmat) ja Maisemasuunnittelu Hemgård, Kati Salonen ja Mona Schalin arkkitehdit Oy, 2014. Meilahden huvila-alue, ympäristöhistoriallinen selvitys. KSV:n julkaisuja 2014:1. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

20.3 Meilahti - Puutarhasuunnitelma

Paul Olssonin suunnitelma
VÄSTRA BOCKHOLMEN-1930

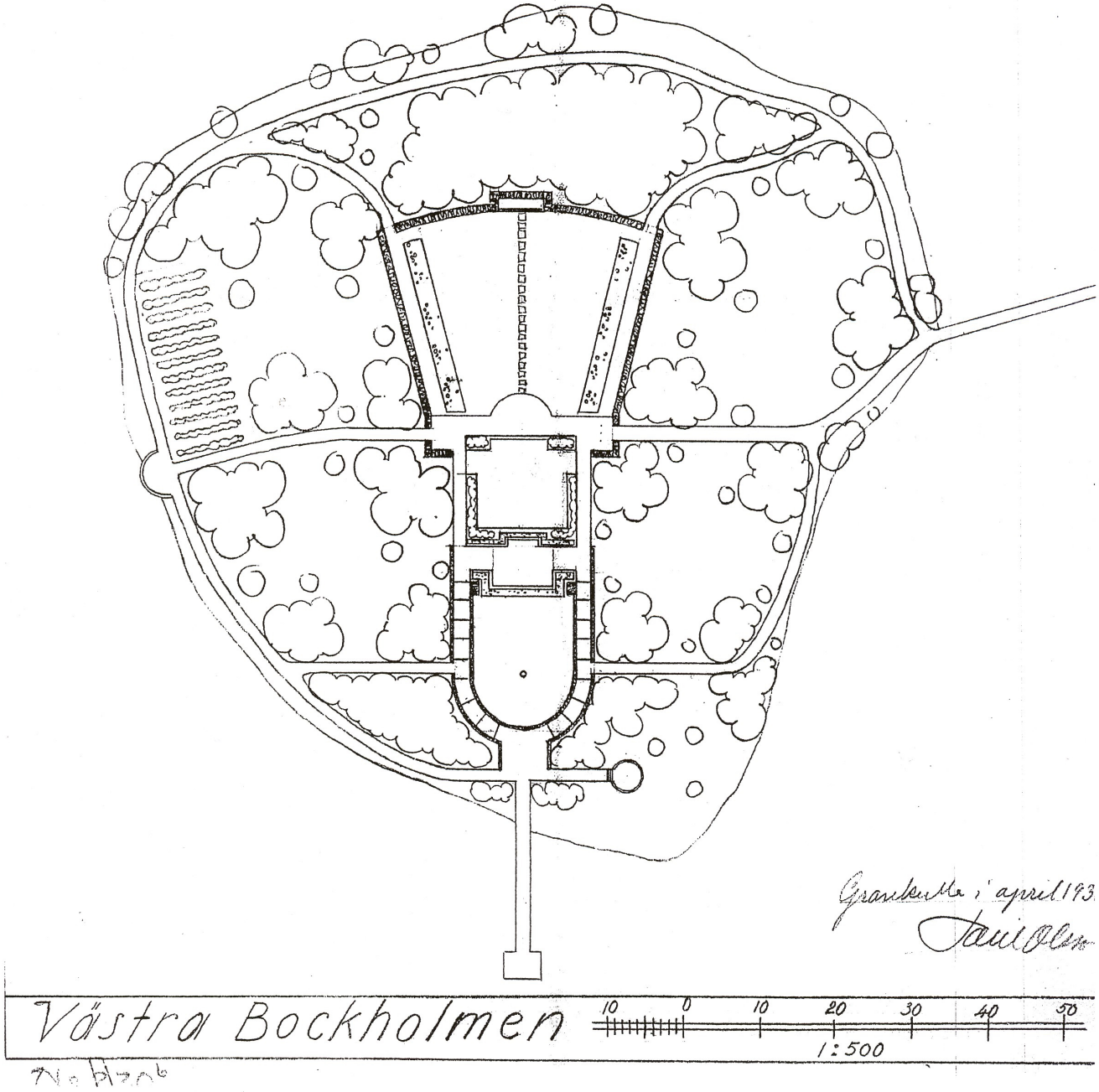

(Lähde: MFA-arkisto)

1.

2.

3.

4.

5.

6. 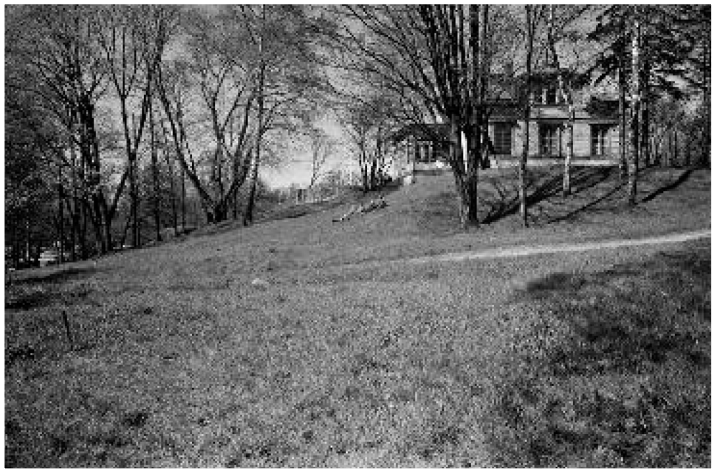

1. Ljungamon huvila ja sen pihaa (Lähde: HKM-arkisto)

2. Villa Solhemin kivettyä pihaa (Lähde: HKM-arkisto)

3. Tomtebon laituri ja uimahuone (Lähde: HKM-arkisto)

4. Meilahden huvila-alueen rantaa Tomtebon ja Vårbergan välistä (Lähde: HKM-arkisto)

5. Villa Nybacka ja sen pihaa (Lähde: HKM-arkisto)

6. Villa Bredanblick ja sen pihaa (Lähde: HKM-arkisto)

21. Johtopäätöksiä

Huvilapuutarhoista monet ovat puutarhataiteellisesti, sekä kulttuurihistoriallisesti tärkeitä. Ne ovat osa helsinkiläisen kaupunkikulttuurin historiaa, ja ne kertovat paljon oman aikakautensa ihanteista, sekä suhtautumisesta luontoon ja maisemaan, sekä meren läheisyyden vaikutuksesta puutarhasuunnitteluun.

Huviloiden puutarhat ovat uniikkeja, ja niissä näkyy oman aikansa suunnittelun ihanteet, sekä sijainnilliset vaikutukset. Meren läheisyys on antanut Itä-Helsingin saariston huvilapuutarhoille oman leimansa yhdistämällä, usein kivisen rannan ja sille tyypillisen kasvillisuuden, sekä rantalaiturit ja huvimajat osaksi puutarhaa. Huviloiden ja niiden puutarhojen nykytilan inventointi olisi seuraava tarpeellinen vaihe, josta saataisiin lisää tietoa huviloiden ja puutarhojen säilyneistä osista ja elementeistä. Huviloista ja niiden tonteista on iso yksityisessä omistuksessa, joka vaikuttaa osaltaan niiden yleiskuntoon ja nykytilaan.

Puutarhojen kunnostaminen esimerkiksi Paul Olssonin suunnitelmien pohjalta olisi vielä tällä hetkellä mahdollista, ja parhaiten sekä puutarhat, että huvilat säilyisivät jos ne pysyisivät aktiivisessa käytössä. Tämä tietenkin edellyttäisi niiden kunnostusta ennen käyttöönottoa.

Aktiiviseen käyttöön huvilat voitaisiin saada yhdistämällä ne esimerkiksi osaksi jotakin ulkoilualue- tai reittikokonaisuutta, jolloin itse huvilan vuokraaminen esimerkiksi kahvilaksi voisi olla toimivaa ja kannattavaa. Saaristovene, joka kulkisi huvilan laiturilta toiselle, voisi olla myös tapa lisätä huviloiden käyttöä ja näin ollen edes auttaa niiden yleisen kunnon säilymistä, saaristovene myös korostaisi huviloiden merenrannan läheisyyttä ja käytön historiaa.
Kohteita, joissa huvila ja sen puutarhan alue molemmat ovat Helsingin kaupungin omistuksessa, ei ole montaa. Vielä vähemmän on kohteita, joissa huvila, puutarha, sekä puutarhasuunnitelma ovat vielä olemassa ja Helsingin kaupungin omistuksessa. Ensisijaisesti näiden kunnostaminen olisi tapa turvata huvila-aikakauden arvojen ja ominaispiirteiden säilymisen.

PAINETUT LÄHTEET:

Hirvikoski, Hannu, 2005. Linnunlaulun tarina. Edico Oy, Helsinki.

Hynynen, Kaisu, 2009. Porvariskuninkaanpuisto - hankesuunnitelmaa täydentävä selvitys. Helsingin kau-pungin rakennusviraston julkaisuja 2009:5 / Katu- ja puisto-osasto. HKR.

Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy, 2013.Vartiosaaren kulttuuriympäristöselvitys. KSV:n julkai-suja 2013, Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

KSV.n julkaisuja 2007:9. Ramsinniemen rakennukset. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

KSV:n julkaisuja 2005:8. Kallahdenniemi, osa 2: Rakennusperinnölliset arvot. Helsingin kaupunkisuunnit-teluvirasto

KSV:n julkaisuja 2005:7. Kallahdenniemi, osa 1: Maisema- ja kulttuurihistoriallinen selvitys ja virkistysalu-eiden yleissuunnitelma. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

KSV:n julkaisuja 2007:6. Matosaaren puutarhahistoriallinen selvitys ja alueen kehittämistavoitteet, 2. Uu-distettu painos. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

KSV:n julkaisuja 2003:1. Stansvikin kartanoalue- ympäristöhistoriallinen selvitys. Helsingin kaupunki-suunnitteluvirasto

Laine Kaisa, 2013. Sibeliuksen ja Topeliuksen puistojen historiaselvitys ja yleissuunnitelma. Diplomityö, Arkkitehtuurinlaitos, Aalto-yliopisto. Espoo

Lassenius, Torolf, 1997. Elämää Vuosaaren Kallahdessa. Helsingin kaupunginmuseo

Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy, Luontotieto Keiron Oy, 2012. Kotiluodon puutarhahistoriallinen selvitys ja kasvillisuus inventointi. Helsingin kaupungin liikuntavirasto.

Maisemasuunnittelu Hemgård, Kati Salonen ja Mona Schalin arkkitehdit Oy, 2014. Meilahden huvila-alue, ympäristöhistoriallinen selvitys. KSV:n julkaisuja 2014:1. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

Nygård, Stefan 2003. Villinki - saariston huvilayhteisö. Helsingin kaupunginmuseo

Salastie, Riitta; Kiljunen-Siirola, Raisa, 2003. Asemakaavaosaston selvityksiä 2003:9. Vuosaari-

Uutelan rakennetun ympäristön arvot. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, Ympäristötoimisto

Toim. Laurila, Ulla-Maija, 2009. Tutkimuksia ja raportteja 1/ 2009; Huviloita Laajasalossa. Helsingin kau-punginmuseo.

Toim. Räsänen, Matti, 2004. Kulosaari- Brändö, Huvilakiinteistöt ja niiden omistajat. Kulosaaren Kotiseu-turahaston Säätiö, Helsinki.

Viherympäristöliitto, Suomen puutarhataiteen seura, Toim. Häyrynen, Mauno, 2001. Hortus Fennicus - Suomen puutarhataide. Viherympäristöliitto ry, Suomen puutarhataiteen seura ry, Helsinki.

ARKISTOT:
Arkkitehtuurimuseon (MFA) arkisto
Helsingin kaupunginmuseon (HKM) kuva-arkisto (finna.fi)
Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston (KSV) Ympäristötoimiston yhteinen maisemakulttuuri-kansio (Y-levyllä)

PAINAMATTOMAT / MUUT LÄHTEET:

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston (KSV) ympäristötoimiston yhteinen maisemakulttuuri-kansio

Historioitsija Jan Strang (Jatasalmentie 1, 00830 Helsinki; p 050 5588579; js@strang.fi) - Sähköpostikeskustelu

INTERNET-LÄHTEET:
Helsingin kaupungin karttapalvelu: http://kartta.hel.fi/Default.aspx

Helsingin kaupunginmuseon arkisto: https://www.finna.fi/

Museovirasto, Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY 2009. http://www.rky.fi/read/asp/r_default.aspx

http://www.hel.fi/hel2/kaumuseo/rakennusinventoinnit/laajasalo/aloitatasta.htm (Laajasalon ennen vuotta 1940 käyttöön otetut rakennukset)

Helsingin seurakunnat, Mustasaaren historia
https://www.helsinginseurakunnat.fi/yhteinentoiminta/mustasaarentoimintakeskus/mustasaarenhistoria.html

KUVALÄHTEET:

Helsingin kaupunginmuseon (HKM) kuva-arkisto; https://www.finna.fi/

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston (KSV) ympäristötoimiston yhteinen maisemakulttuuri-kansio (osan kuvista ottanut Niina Strengell ja Maria Karisto, kaikista ei tietoa)

Ilmakuvat: Helsingin kaupunki, kiinteistövirasto, kaupunkimittausosasto; Helsingin kaupungin kartta-palvelu: http://kartta.hel.fi/Default.aspx

Puutarhasuunnitelmat: Arkkitehtuurimuseon (MFA) arkisto

Työssä käytetyt lyhenteet:

HKR - Helsingin kaupungin rakennusvirasto
KSV - Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
KMO - Helsingin kaupunkimittausosasto
HKM - Helsingin kaupunginmuseo
MFA- Suomen arkkitehtuurimuseo (ent. Suomen rakennustaiteen museo)
RKY- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

22. LIITTEET:

Liite 1.

PAUL OLSSONIN JA HÄNEN TOIMISTONSA SUUNNITTELEMIA HUVILAPUUTARHOJA HELSINGISSÄ

(Arkkitehtuurimuseon (MFA) arkisto)

1915
Rosenlew

1916
Villa Hjelt, Helsinki
Villa Ljungberga, ??
Villa Lydecken, Helsinki
Villa Lönegren, ??
Villa Tallqvist, ??
Villa Wasasterjna, ??
Villa Westerlund, ??
Villa Pentzin, Helsinki

1919
Villa Solvik, ??

1920
Villa Grevling, Kulosaari
Jollas gård, Laajasalo
Villa Runeberg, Kotiluoto

1921
Villa Tefke, Jollas 1921
Villa Nordanskog, Helsinki

1923
Villa Kivinen, Meilahti

1924
Villa Olin, Laajasalo
Villa Sundholm, Munkkiniemi

1928
Villa Björklund, Matosaari
Villa Faberge, Kulosaari
Huvila Kahiluoto, Kulosaari
Villa Parviainen, Kallvik
Villa Sandberg, Kulosaari
Huvila Tuomisto
Huvila Turpeinen, Kulosaari

1930
Västra Bockholmen, Helsinki

1931
Villa Björkudden, Östersundom
Lill Granö, Munkkiniemi
1932
Huvila Pehkonen, Kulosaari
Villa Grevling, Kallvik
Villa Paulig, Munkkiniemi

1936
Bergbrunnsbacken 2, Kulosaari
Villa Grevling, Kulosaari
Villa Lerche, Helsinki
Villa Nordfors, Kulosaari
Villa Schroderus, Kallvik
Gustav B. Thordén, Kulosaari
Villa Thordén, ??

1937
Villa Baumgartner, Helsinki
Villa Frenckell, Kulosaari
Villa Granfelt, Kulosaari
Huvila Hopeasalmentie 9, Kulosaari
Villa Krause, Laajasalo
Villa Thorsen, Kulosaari
Casa Vihuri, Kulosaari
Villa Örum, Laajasalo

1938
Villa Grevling, Kallvik
Huvila Bärlund, Jollas
Nordsjö-Skatan kartano, Helsinki
Villa Hagert, Vartiosaari
Villa Wegelius, Kulosaari

1939
Villa Strandell, Kalvik
Villa Sallmén, Kulosaari

1941
Villa Sjökulla, Kalvik
Villa Jaatinen, Kulosaari
Villa Solglänta, Östersundom

1942
Villa Duncel, Kalvik (Eteläranta)
Villa Spennert, Kulosaari
Huvila Kovanen, Laajasalo, Katthället
Villa Lindenäs, Jollas
Huvila Päivinen, Meilahti
Villa Forsberg, Jollas
1943
Huvila Aaltonen, Kulosaari (Hopeasalmentie)

1944
Villa Rasmussen, Kulosaari
Enzo-Gutzeit huvila, Kallvik

1945
Villa Furuvik, Laajasalo
Sofieberg, Laajasalo

1946
Villa Arvidsson, Kulosaari (Brändövägen 49)

1947
Villa Polon, Kulosaari

1948
Villa Strandbo, Jollas

1949
Villa Tefke, Jollas
Villa Sandbacka, Vartiokylä

1950
Villa P.H. Zilliacus, Kulosaari

1951
Villa Dr. Leinberg, Kulosaari
Huvila Koivujuuri, Helsinki (Limingantie 9)
Huvila Paukko, Laajasalo

1953
Villa Bargum, Kulosaari
Huvila Herrala, Jollas
Huvila Erkkilä, Marjaniemi
Huvila Roschier, Lauttasaari
Huvila Ahtola, Tapanila (Koulutie 37)
Huvila Järvinen, Lapinlahti

1954
Villa Antell, Kulosaari (Hopeasalmentie 30)

1955
Huvila Kellberg, Kulosaari (Kulosaarentie)
Dr.Wegelius, Hevossalmi
Villa Moustgaard, Villinki

1957
Huvila Nevanperä, Kulosaari (Turholmantie)
Villa Winberg, Laajasalo
Huvila Veli Wakkola, Meilahti (26 B)

1958
Huvila Bergman, Vartiokylä
Huvila Vuoristo, Kulosaari (Risto Rytintie 15)
Villa Thelen, Kulosaari
Huvila asp, Kulosaari

1960
Huvila Kaunisto, Kuusisaari
Villa Jager, Kulosaari (Armas Lindgrensvägen)

1962
Huvila Laihanen, Kulosaari (Vähäniityntie)
Villa Motskin, Kulosaari (Risto Rytintie 1)

1965
Villa Lewon, Kulosaari (Risto Rytintie 14B)
Villa Moustgaard, Kulosaari

1967
Villa Berner, Kulosaari (Hopeasalmentie 25)

Liite 2: Taulukot

KARTAN NIMI / kohteiden juokseva numerointi	NUMERO KARTALLA	KIINTEISTÖKARTTA / TONTIN NUMERO / KOORDINAATIT	NIMI	VUOSI	SUUNNITTELIJA	KAAVATILANNE	OMISTAJA	KÄYTTÖ	MUUTA	LISÄTIETOJA / LÄHTEET
Uutela ja Aurinkolahti	**Uutela**									Salastie, Riitta; Kiljunen-Siirola, Raisa, 2003. Asemakaavaosaston selvityksiä 2003:9. Vuosaari- Uutelan rakennetun ympäristön arvot. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, Ympäristötoimisto Lassenius, Torolf, 1997. Elämää Vuosaaren Kallahdessa. Helsingin kaupunginmuseo
1.	1.	Sivu L5, ruutu T1 5:10 E:25509699.00 N:6677087.50	Villa (Ivan) Falin	Huvila 1890-luvulta, muutoksia 1918	Muutokset J.Eklund	Huvila ja muut rakennukset sr-2, piha-alue Y-1/ sk	Helsingin kaupunki		Puutarhataiteellisesti arvokas. Huvilan pihapiiriin kuuluu myös laituri ja uimahuone.	Kuvia HKM-arkistossa
2.	2.	Sivu L4 ruutu T4-L5 ruutu T1 5:9 E:25509811.75 N:6676979.00	Villa Solvik	Huvila 1912, laajennus 1917	J. Eklund	Huvila sr-2, piha-alue Y-1/sk	Yksityinen		Yhdessä Villa Falin ja Villa Amanda Falin kanssa muodostavat puutarhamaisen kokonaisuuden.	
3.	3.	Sivu L4, ruutu T4 5:3 E:25509902.25 N:6676839.50	Villa Amanda Falin (Villa Solvikin henkilökunnan huvila)	Huvila 1926		Huvila sr-2, piharakennus sr-3 ympäristö Y-1/sk	Yksityinen		Osa Villa Solvikin pihapiiriä. Puutarhasommitelma aikakaudelle tyypillinen. Kokonaisuuteen kuuluu myös sauna.	
4.	4.	Sivu L4 ruutu S3-4, t3-4; sivu M4, ruutu P3-4 5:43 E:25509941.25 N:6676434.75	Skatan tila	Nykyinen päärakennus 1800-luvulta.		Rakennukset sr-2, piha s-1	Helsingin kaupunki		Laaja maisemakulttuurillisesti arvokas kokonaisuus, johon kuuluu useita rakennuksia. Kokonaisuus pitää sisällään viljelymaita ja varsinaista piha-aluetta.	
5.	5.	Sivu L4, ruutu T3 5:49 E:25509964.75 N:6676053.75	Villa Meriharju/ Skatan kartano/ Skatangård / Nordsjö-Skatan kartano	Huvila 1910 puutarhasuunnitelma 1938	S.A.Linqvist Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Huvila sr-1, piha-alue R-2/sk	Helsingin kaupunki/kiinteistövirasto	Vuokrattu nuorisoasiankeskukselle	Paul Olssonin suunnitelman mukaiset kivilohkareista rakennetut muurit, terassoinnit, kiviportaat. Puutarhataiteellisesti arvokas.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa Paul Olssonin puutarhasuunnitelma nimellä Nordsjö-Skatan kartano. Arkkitehtuurimuseon arkistossa
6.	6.	Sivu L4, ruutu T3 5:52 E:25509920.00 N:6675796.00	Morgonsol	Asuinrakennus 1957	Rakennus M.Lampenin suunnittelema	Rakennus sr-2, ympäristö slp	Yksityinen		Ei varsinaisesti huvila, mutta piha-alueella liuskekiviterassointi ja lunnonkiviset portaat.	
7.	7.	Sivu L4, ruutu T2 5:54 E:25509846.00 N:6675612.75	Tiirankolo	1950		AO/s	Yksityinen		Osa maisemakokonaisuutta	
8.	8.	Sivu L4, ruutu T2 5:31 E:25509854.25 N:6675746.50	Luddestugan	1951		AO/s	Yksityinen		Osa maisemakokonaisuutta	
9.	9.	Sivu L4, ruutu T2-3 54330/1 E:25509715.00 N:6675872.75	Villa Vuosanta/Villa Karsten	Huvila 1900, tointilla torppa 1800-luvulta Kivikkopuutarha perustettu 1929	Huvilan suunnitellut toimisto Gesellius-Lindgren-Saarinen, venevajan ja talousrakennuksen suunnitellu E.Saarinen	Huvila sr-1, muut rakennukset sr-2, ympäristö R-2/ sk	Helsingin kaupunki		Puutarhakulttuurillinen arvo, hyvin säilynyt kohde.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
10.	10.	Sivu L4, ruutu T2-3 5:55 E:25509568.25 N:6675789.50	Sandstrand	Huvila 1938		Ei asemakaavaa	Yksityinen		Rantaa kiertää kivetty maisemapolku. Piha-alueeseen kuuluu myös vierasmaja.	
11.	11.	Sivu L4, ruutu T1-T2 5:56 E:25509458.75 N:6675703.25	Villa Notsund	Huvila 1920-30		Ei asemakaavaa	Helsingin kaupunki			Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
12.	12.	Sivu L4, ruutu T2 5:8 E:25509356.75 N:6675572.00	Nuottasaari	Huvila 1957		Ei asemakaavaa	Helsingin kaupunki		Metsäpuutarhan tyylistä ympäristöä ja kivettyjä maisemapolkuja.	
13.	13.	Sivu L4, ruutu S4 5:27 E:25508972.50 N:6676423.75	Rauhala	Huvila 1960-luvulta		LV	Helsingin kaupunki		Liuskekivinen terassi	
14.	14.	Sivu L4, ruutu T4 1:82 E:25509147.50 N:6677158.00	Länsireimarintie	Rakennus 1940-luvun lopulta		VL	Helsingin kaupunki		Puutarha ollut aikaan osa Nordsjön kartanon omenatarhaa	
15. **Aurinkolahti**	15.	Sivu L4, ruutu S4 54281 E:25508466.35 N:6676635.50	Villa Solvik / Vanhakallio	Huvila todennäköisesti 1922		Huvila sr-2, puisto VP	Helsingin kaupunki	Vuokrattu	Hyvin säilynyt puutarha. Vanha vaahterakujanne sekä maaportaat. Arvokas kokonaissommitelma.	
16.	16.	Sivu L4, ruutu R4 542971 E:25508130.85 N:6676598.50	Lil Kallvik/ Hietala	1923		Huvila sr-1, puisto VP ja VP-1	Helsingin kaupunki	Vuokrattu yksityiseen käyttöön	Joonialaisten pylväiden muodostama kaariaihe. Vahva aksiaalisuus.	Kuvia HKM-arkistossa Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
Kallvik										KSV:n julkaisuja 2005:8. Kallahdenniemi, osa 2: Rakennusperinnölliset arvot. Helsingin kaupunkisuunnit-teluvirasto KSV:n julkaisuja 2005:7. Kallahdenniemi, osa 1: Maisema- ja kulttuurihistoriallinen selvitys ja virkistysalu-eiden yleissuunnitelma. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto Lassenius, Torolf, 1997. Elämää Vuosaaren Kallahdessa. Helsingin kaupunginmuseo
17.	1.	Sivu K4, ruutu T2-3 54201:1 E:25506319.50 N:6675825.00	Villa Furuborg / (Villa Rosenlew?)	Huvila luultavasti 1913-1917 Puutarhasuunnitelma 1915	Huvilan suunnitellut todennäköisesti H. Åberg Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-1, ympäristö P/s	Yksityinen	Nordea-pankin koulutuskeskus/ edustuskäytössä	Useampia hyvä kuntoisia puutarhatiloja, kivinen terassi. Puutarhataiteellisesti arvokas.	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma nimellä Rosenlew. Arkkitehtuurimuseon arkistossa Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
18.	2.	Sivu L4, ruutu P3 54207:5 E:25506949.50 N:6676020.00	Villa Bergbacka/ Villa Schetelig	Huvila 1912		Huvila sr-1	Yksityinen		Ainutlaatuinen kivipuutarha Helsingissä.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
19.	3.	Sivu L4, ruutu P3 54207:3 E:25507019.50 N:6676077.50	Villa Harbo	Huvila 1912		Rakennukset sr-1, ympäristö A-1/s	Yksityinen	Koulutuskeskus	Huvila hyvin säilynyt, samoin kuin ympäristö.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
20.	4.	Sivu L4, ruutu P3 54U5, 54199.1 ja 54208:1 E:25507100.00 N:6676160.00	Sjökulla / Villa Strandell	Puutarhasuunnitelma 1938 Puutarhasuunnitelma 1941 Vanha huvila/torppa 1800-luvun lopussa, uusi huvila 1939	Paul Olssonin puutarhasuunnitelmia kaksi	Pääasiassa VU	Helsingin kaupunki/ Yksityinen	Huvilaa tai puutarhaa ei ole enää	Puutarhan paikalla nykyään asuintaloja, sekä Ison Kallahden puisto	P.Olssonin vahnempi puutarhasuunnitelma (Villa Strandell) maisemakulttuuri-kansiossa, myös Arkkitehtuurimuseon arkistossa. Paul Olssonin puutarhasuunnitelma nimellä Sjökulla, Kallvik. Arkkitehtuurimuseon arkistossa
21.	5.	Sivu L4, ruutu R2-3, S2-3 2:11 ja 2:22 E:25507658.50 N:6676069.00	Hästholm	Toinen huviloista 1938, toinen 1963	Vanhemman huvilan suunnitellut B.Linjeqvist, uudemman K.Gullichsen	Rakennukset sr-2, ympäristö V1-/s	Helsingin kaupunki			
22.	6.	Sivu L4, ruutu P3 2:172 E:25507464.63 N:6675921.00	Larsnäs	"Huvila" 1948	P.Vesamaa	AO/s	Yksityinen		Luonnonkivistä valmistetut portaat	

23.	7.	Sivu , ruutu P3 2:169 E:25507395.50 N:6675849.50	Åsbraten	Huvila 1964	W.Baeckman	AO-1/s	Yksityinen			
24.	8.	Sivu L4, ruutu P2 2:168 E:25507463.00 N:6675873.00	Vitsippan	Huvila 1941	K.Malmström	AO/s	Yksityinen			
25.	9.	Sivu L4, ruutu P1-2 2:31 E:25507414.00 N:6675803.00	Villa Sandbacka	Huvila 1928, tai 1930		Rakennukset sr-1, ympäristö AO/s	Yksityinen		Maisemallisesti arvokas osana Kallahdenniemen huvilakokonaisuutta. Luonnonkivinen portaikko, maisemallisesti ehjä kokonaisuus.	
26.	10.	Sivu L4, ruutu P2 2:32 E:25507404.24 N:6675707.81	Sommarhem	Piharakennukset ilmeisesti 1901, päärakennus uudehko.		V-1/s, piharakennukset sr-2 ja ts	Helsingin kaupunki/ Kiinteistövirasto	Virkistyskäyttö		
27.	11.	Sivu L4, ruutu P2 2:159 E:25507460.74 N:6675678.81	Rönnebär	Huvila 1900-luvun alusta, laajennettu myöhemmin.		Piha-alue s-1	Ykstyinen	Vapaa-ajan käyttö	Osa vanhaa huvilamiljöö kokonaisuutta.	
28.	12.	Sivu L4, ruutu P2 2:18 E:25507512.24 N:6675726.00	Villa Albusken / Blåsippan / Parvianen	Huvila 1911 puutarhasuunnitelma 1928	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Huvila sr-1, ympäristö s-1	Yksityinen		Hyväkuntoinen huvilapuutarha, jossa alkuperäisiä elementtejä jäljellä. Tenniskenttä ja luonnonkivimuuri, sekä terassointeja.	P.Olssonin vahnempi puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa, myös Arkkitehtuurimuseon arkistossa.
29.	13.	Sivu L4, ruutu P2, 2:7 E:25507509.38 N:6675628.50	Källvik (Hirnin huvila)	Huvila rakennettu/puutarha perustettu 1885 (Hirnin siskokset) Nykyinen todennäköisesti peräisin 1900-luvun alkupuolelta		Huvila sr-1, ympäristö AO/s	Yksityinen		Kallahdenniemen vanhin huvilatila. Puutarhasta ja sen hoidosta säilynyt päiväkirjamerkintöjä.	Hirnin siskosten muistiinpanot omistajalla?
30.	14.	Sivu L4, ruutu P-R2 2:105 E:25507578.99 N:6675670.31	Mäntynotko	1956 rakennettu mökki		AO/s	Yksityinen	Vapaa-ajankäyttö		
31.	15.	Sivu L4, ruutu P2 2:94 E:25507543.75 N:6675507.75	Kissala	1950		AO/s	Yksityinen			
32.	16.	Sivu L4, ruutu P-R 2 2:106 E:25507588.74 N:6675605.25	Villa Åsa	Huvila 1907-1908 Puutarhasuunnitelma 1908 (ensimmäisten omistajien tekemä)		Huvila sr-1, ympäristö AO/s	Yksityinen		1908-suunnitelmasta jäänteitä (puita, pensaita). Alkuperäinen suunnitelma tallella. Piha-alueella muita pienempiä rakennuksia, kuten sauna ja maakellari.	
33.	17.	Sivu L4, ruutu P1-2 3:237/1:31 E:25507434.49 N:6675168.31	Solros /Greulingin huvila	Alkuperäinen huvila 1900-alku, tontin toinen huvila 1956 Puutarhasuunnitelma 1932	Huvilan suunnitellut D.Englund Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset (vanhempi huvila ja pyykkitupa) sr-1 ja sr-2, ympäristä AO-1/S	Yksityinen	Vapaa-ajan käyttö	Osa vanhaa huvilamiljöö kokonaisuutta. Vanhemmassa huvilassa jäljellä alkuperäisiä elementtejä. Rannassa pyykkitupa, jossa vanhoja elementtejä jäljellä.	Kuvia HKM-arkistossa Paul Olssonin puutarhasuunnitelma nimellä Villa Greuling, Kallvik. Sen aikaisten omistajien mukaan. Arkkitehtuurimuseon arkistossa
34.	18.	Sivu L4, ruutu P1-2-R1-2 1:32 E:25507592.99 N:6675125.81	Ailiala / Villa Greuling	Uusi rakennus vanhan huvilan paikalla rakennettu 1961 Puutarhasuunnitelma 1938	Uuden rakennuksen suunnitelleet E. ja J. Paatela Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Huvila sr-2, ympäristö AO-1/s	Yksityinen	Vapaa-ajan käyttö		Paul Olssonin puutarhasuunnitelma nimellä Villa Greuling, Kallvik. Sen aikaisten omistajien mukaan. Arkkitehtuurimuseon arkistossa
35.	19.	Sivu L4, ruutu R2 1:55 E:25508056.49 N:6675246.31	Tallmo (Wickströmin huvila)	Huvila noin 1917		Rakennukset sr-2, ympäristö V-1/s	Helsingin kaupunki/kiinteistövirasto	Leirikeskus	Piha-alueella useita talousrakennuksia, laaja piha-alue	Kuvia Museoviraston arkistossa 1920
36.	20.	Sivu L4, ruutu R1 1:168 E:25508307.24 N:6675129.06	(K37T10) Talludden / Villa Schroderus	Huvila 1919 Puutarha 1936	Huvilan suunnitellut E.Schroderus Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Huvila sr-2, ympäristö V-1/s	Helsigin kaupunki	Huvila vuokrattu	Hyväkuntoinen huvilamiljöö.	Kuvia HKM-arkistossa P. Olssonin puutarhasuunnitelma nimellä Villa Schroderus, Kallvik- Sen aikaisten omistajien mukaan. Arkkitehtuurimuseon arkistossa
37.	21.	Sivu L4, ruutu R-S 1 1:153 E:25508453.99 N:6674640.06	Villa Dronningholm	Vanhin rakennus todennäköisesti 1921		Huvila ja piharakennukset sr-2, ympäristö VL/s	Helsingin kaupunki/kiinteistövirasto		Yhtenäinen huvilamiljöö kokonaisuus	
38.	22.	Sivu L4, ruutu R2, 1:37 E:25507944.74 N:6675349.31	Solvik	Huvilan päärakennus 1917		Huvila sr-1 ja sr-2, ympäristö AO-1/s	Yksityinen	Vapaa-ajankäyttö	Piha-alueella useita piharakennuksia, laaja piha-alue. Muodostaa yhtenäisen miljöö kokonaisuuden.	
39.	23.	Sivu L4, ruutu R2 1:34 E:25507794.49 N:6675402.31	Gullvifvan	Vanhin rakennus 1917, toinen asuttava rakennus 1928		AO-1/s	Yksityinen		Piha-alueella useita rakennuksia.	
40.	24.	Sivu L4, ruutu R2 4:101 E:25507957.50 N:6675603.00	Sommarsol	Keskeisin rakennus n.1954 Sauna 1956	E.Luoma	AO-1/s	Helsingin kaupunki/ Kiinteistövirasto	Virkistyskäyttö		
41.	25.	Sivu L4, ruutu R2 4:73 E:25508024.00 N:6675715.50	Lillbacka	Huvila 1954	O.Hansson	AO-1/s	Yksityinen	Virkistyskäyttö	Edustaa Kallahdenniemen uudempaa huvilamiljöö-tyyppiä.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
42.	26.	Sivu L4, sivu R2-3 4:13 E:25508135.50 N:6675769.00	Villan	Huvila/Mökki ja sauna 1939 Asuinrakennus 1949 tai 1950		Rakennukset sr-2, AO-1/s	Yksityinen	Virkistyskäyttö	Betoninen silta yhdistää saarta ja niemeä. Luonnonkivinen portaikko ja terassi.	
43.	27.	Sivu L4, ruutu R2-3 4:14 E:25508301.00 N:6675768.25	Björkbacka	Huvila 1956		AO-1/s	Yksityinen		Maisemallisesti keskeisellä paikalla. Edustaa hyvin alueen uudempaa huvilamiljöö-tyyppiä.	
44.	28.	Sivu L4, ruutu R2-3 4:92 E:25508362.25 N:6675789.50	Udden			Yksi rakennuksista sr-2, ympäristö AO-1/s	Yksityinen		Alueella useampia vajamaisia rakennuksia, jotka muodostavat kokonaisuuden.	
45.	29.	Sivu L4, R-S2-3 4:76 E:25508422.50 N:6675814.50	Louhela	Huvila noin 1911		Huvila sr-2, ympäristö AO-1/s	Yksityinen		Piha-alueella useita rakennuksia.	
46.	*	Tuntematon / Kallvik	Villa Duncel	Puutarhasuunnitelma 1942	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					P. Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
Ramsinniemi										KSV.n julkaisuja 2007:9. Ramsinniemen rakennukset. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto Rautio Katariina, 2003. KSV:n julkaisuja 2006:1. Ramsinniemi ja Meri-Rastilan Länsiranta- Maisema- ja virkistysalueselvitys. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto.
47.	1.	Sivu K4, ruutu S 2-3 54P34 E:25505684.00 N:6675830.00	Villa Kortvik / Enzo-Gutzeit-huvilat	Huvila 1800-luvun lopulta, puutarhasuunnitelma 1944	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	P	Helsingin kaupunki	Vuokrattu seurakunnille, lasten ja nuorten kesäleirikäyttö	Paviljonki ja huvila rakennustaiteellisesti arvokkaita. Puutarhataiteellisesti arvokas ympäristö. Piha-alueella vierastalo ja sauna.	P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa P. Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
48.	2.	Sivu K4, ruutu T1 3:57,3:186, 3:187 E:25506051.50 N:6675802.00	Ramsinniementie 18	Huvila 1935	Huvilan mahdollisesti suunnitellut A. Kullman	Rakennukset srl-1, ympäristö RA/s, VL	Yksityinen	Vapaa-ajan asunto/ edustustila	Ympäristön kannalta arvokas kohde. Piha-alueella sauna ja laituri.	

49.	3.	Sivu K4, ruutu S2-3 54200 E:25505862.00 N:6675738.00	Villa Iltala A	Huvila 1900-luvun alussa		YOA	Yksityinen	Stora Enso Oy; virkistys-koulutuskäyttö	Ympäristön kannalta arvokas kohde, huvimaja ympäristöllisesti arvokas. Piha-alueella myös sauna ja huvimaja.	
50.	4.	Sivu K4, ruutu S2-3 54200 E:25505862.00 N:6675738.00	Villa Iltala B	Huvila ja muut rakennukset 1950	Alvar Aallon suunnittelemat rakennukset	YOA	Yksityinen	Stora Enso Oy; virkistys-koulutuskäyttö	Ympäristöllisesti arvokas. Piha-alueella myös sauna ja huvimaja.	
51.	5.	Sivu K4, ruutu S3 3:39 E:25505876.50 N:6675917.00	Sommerro	Huvila 1930-luvulta		RA/s	Yksityinen	Vapaa-ajan asunto	Kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristökokonaisuus. Piha-alueella huvimaja ja sauna.	
52.	6.	Sivu K4, ruutu S3 3:40 E:25505832.50 N:6675957.00	Kortnäs	Huvila 1900-luvun alku		RA/s	Yksityinen	Vapaa-ajan asunto	Kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristökokonaisuus. Piha-alueella kiviaita ja kivinen rantapengerrys. Laiturin kiviperustasta osa vielä jäljellä.	
53.	7.	Sivu K4, ruutu S2 3:10 E:25505342.50 N:6675334.00	Villa Merihiekka (Procopè/Torshag)	Huvila 1910-luvulta		Ei asemakaavaa	Yksityinen	Helsingin seurakuntayhtymä; leiri- ja virkistyskäyttö	Ympäristöllisesti arvokas. Piha-alueella myös sauna .	
54.	8.	Sivu K4, ruutu S2 3:12 E:25505222.00 N:6675267.50	Torshag, Ramsinniementie 34	Huvila rakennettu 1910-luvulla, sauna ja kokousrakennus 1983		Ei asemakaavaa	Yksityinen	Suomen pankki; loma- ja virkistyskäyttö	Piha-alueella myös sauna.Alue käsittää yhteensä 11 rakennusta.	
55.	9.	Sivu K4, ruutu S2 3:100 E:25505192.00 N:6675178.00	Villa Soldis II	Huvila 1911, Sauna- ja virkistysrakennuksia myöhemmältä ajalta	Huvilan suunnitellut M.Schjerfbeck	Ei asemakaavaa	Yksityinen		Tenniskenttä ja hoidetut puutarha-alueet. Maisemallisesti arvokas.	
56.	10.	Sivu K4, ruutu R1 3:127 E:25505162.00 N:6675055.50	Ramsinniementie 38	Huvila 1942, sauna 1961		Ei asemakaavaa	Yksityinen	Vapaa-ajan käyttö		
57.	11.	Sivu K4, ruutu R1 3:126 E:25505154.00 N:6675017.50	Ramsinniementie 40	Huvila ja sauna 1950		Ei asemakaavaa	Yksityinen	Vapaa-ajan käyttö		
58.	12.	Sivu K4 , ruutu S2 3:96 E:25505084.00 N:6674884.00	Villa Stockmann/ Ramshytten (Ramsinniementie 42)	Huvila 1904-1908	Huvilan suunnittellut L.Sonck	Ei asemakaavaa	Yksityinen	Asunto	Maisemallisesti arvokas. Näkyy kauas ulkosaaristoon. Puutarhataiteellisesti arvokkaat pengerrykset. Luonnon kivisiä tukimuureja ja terasseja. Talvisodassa tuhoutuneen saunan kivijalka. Kiviportaat venepoukamaan.	
59.	13.	Sivu K4, ruutu R1 3:268 E:25505058.50 N:6675100.50	Rastberga	Huvila 1939	Huvilan suunnitellut Cedercreutz	Ei asemakaavaa	Helsingin kaupunki/Tonttiosasto	Yhdistyksen vapaa-ajan vietto	Huvila korkealla kalliolla, kaksikerroksinen sauna näkyvällä paikalla.	
60.	14.	Sivu K4, ruutu R2 3:37 E:25505054.50 N:6675177.00	Solvik	Huvila 1907		Ei asemakaavaa	Yksityinen		Maisemallisesti arvokas. Piha-alueella sauna ja vajoja.	
61.	15.	Sivu K4, ruutu R2 3:298 E:25505090.50 N:6675223.50	Tallvik	Huvila 1907	Huvilan suunnittelut S.A. Lindqvist	Ei asemakaavaa	Yksityinen		Hirsirunkoinen huvimaja. Maisemallisesti merkityksellinen.	
62.	16.	Sivu K4, ruutu R2-3 2:128 E:25504874.00 N:6675774.50	Huvila Tuomisto (Härkäsaari)	Puutarhasuunnitelma 1928	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	RM	Yksityinen		2014 ilmakuvassa nätävissä saaren pohjois osan muurirakenne, joka on P.Olssonin puutarhasuunnitelmassa.	P. Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa Historioitsija Jan Strangin sähköpostitse antama sijainti.
Vartiosaari						Vartiosaari on kokonaisuudeessaan merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö; Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus Asemakaavatilanne: Osayleiskaavaluonnos 2015				Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy, 2013.Vartiosaaren kulttuuriympäristöselvitys. KSV:n julkai-suja 2013, Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
63.	1.	Sivu K4, ruutu R1 5:46 E:25504666.00 N:6675162.00	Bergudd	1901-1909		V/s, rakennus sr	Helsingin kaupunki		Maisemallisesti arvokas osana Vartiosaaren huvilakokonaisuutta.	
64.	2.	Sivu K4, ruutu R1 5:679 E:25504716.91 N:6675093.50	Villa Tirrebo / Helenelund	Huvila 1880-1890-lukujen vaihteesta		AP/P/s, rakennukset sr	Helsingin kaupunki		Vartiosaaren vanhin huvila. Maisemallisesti arvokas osana Vartiosaaren huvilakokonaisuutta. Puutarha ja huvila muodostavat erityisen maisemallisen kokonaisuuden.	
65.	3.	Sivu K4, ruutu R1 5:621 E:25504727.00 N:6674841.00	Nissebo			AP/P/s, rakennukset sr	Helsingin kaupunki		Maisemallisesti arvokas osana Vartiosaaren huvilakokonaisuutta.	
66.	4.	Sivu K4, ruutu R1 5:625 E:25504737.00 N:6674791.00	Liisa	1930-1945		AP/P/s, rakennukset sr, ympäristö V	Yksityinen		Maisemallisesti arvokas osana Vartiosaaren huvilakokonaisuutta.	
67.	5.	Sivu K4, ruutu R1 5:624 E:25504750.00 N:6674740.00	Suvimäki	1946-1979		AP/P/s, rakennukset sr	Yksityinen		Maisemallisesti arvokas osana Vartiosaaren huvilakokonaisuutta.	
68.	6.	Sivu K4, ruutu R1 1:23 E:25504678.00 N:6674725.00	Kalliorinne			VP/s	Yksityinen		Maisemallisesti arvokas osana Vartiosaaren huvilakokonaisuutta.	
69.	7.	Sivu K4, ruutu R1 5:1 E:25504782..41 N:6674672.00	Vådö / "Kalliohuvila"	Huvila 1880-1890-lukujen vaihteesta		AP/P/s, rakennukset sr	Yksityinen		Maisemallisesti arvokas osana Vartiosaaren huvilakokonaisuutta. Näkyy kauas ulkosaaristoon.	
70.	8.	Sivu K4, ruutu R1 1:25 E:25504494.91 N:6674440.50	Villa Rosenius/ Villa Wasenius	Huvila 1880-1890-lukujen vaihteesta, puutarha 1900-1910		AP/P/s, rakennukset sr	Yksityinen		Maisemallisesti arvokas osana Vartiosaaren huvilakokonaisuutta. Maastoon sovitettu huvilapuutarha, joka on saareen vanhimpiin viljelyksiin kuuluva.	
71.	9.	Sivu K3, ruutu R4 1:26 E:25504621.00 N:6674552.00	Vådötorp	1901-1909		V	Helsigin kaupunki		Maisemallisesti arvokas osana Vartiosaaren huvilakokonaisuutta	
72.	10.	Sivu K3, ruutu R4, 2:2 E:25504494.91 N:6674440.50	Villa Janneberg	1905	M. Frelander	AP/P/s, rakennukset sr	Helsingin kaupunki	Kesähuvilana Merikuvaajat ry:llä. (Vuokrattu)	Maisemallisesti arvokas osana Vartiosaaren huvilakokonaisuutta.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
73.	11.	Sivu K3, ruutu R4 2:756 E:25504376.00 N:6674383.00	Sinikkala			AP	Helsingin kaupunki			

74.	12.	Sivu K3, ruutu R4 2:752 E:25504477.00 N:6674332.00	Stugan	1901-1909	Todennöisesti H.Neovius	AP/P/s, rakennukset sr, piha-alue s-1	Helsingin kaupunki		Edustaa Vartiosaaren huvilarakennuskannan toista vaihetta.	
75.	13.	Sivu K3, ruutu R4 2:757 E:25504455.00 N:6674239.00	Talludden	1946-1979		AP/P/s, rakennukset sr	Helsingin kaupunki			
76.	14.	Sivu K3, ruutu R4 2:724 E:25504390.00 N:6674257.00	Koutola	1910-1929		RA/s	Yksityinen			
77.	15.	Sivu K3, ruutu R4 2:723 E:25504363.00 N:6674256.00	Voutila	1946-1979		RA/s	Yksityinen			
78.	16.	Sivu K3, ruutu R4 1:969 E:25504398.00 N:6674118.00	Pennisula	1930-1945		RA/s	Helsingin kaupunki	Vuokrattu		
79.	17.	Sivu K3, ruutu P4 1:40 E:25504241.00 N:6674030.00	Drakudden ja Drakudden I	1901-1909		AP/P/s, rakennukset sr	Yksityinen		Maisemallisesti näkyvällä paikalla. Piha-alueeseen kuuluu myös sauna.	
80.	18.	Sivu K3, ruutu P4, 1:613 E:25504100.41 N:6674255.00	Sunnanvikin kartano/ Fogelholm	Huvila 1920-luvun alkupuolelta Puutarhasuunnitelma 1919	Bengt Schalinin puutarhasuunnitelm	P/s, rakennus sr, piha-alue s-1, ympäristö VP/s	Helsingin kaupunki		Maisemallisesti arvokas osana Vartiosaaren huvilakokonaisuutta. Puutarhataiteellisesti arvokas. Maisemallinen kokonaisuus.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa B.Schalinrin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa
81.	19.	Sivu K3, ruutu P4 1:314 E:25503885.00 N:6674216.00	Sommarbo	1946-1979		AP/P/s, rakennus sr	Yksityinen			
82.	20.	Sivu K3, ruutu P4 1:313 E:25503827.41 N:6674190.00	Villa Hagert / Villa Uddebo	Puutarhasuunnitelma 1938	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	AP/P/s, rakennus sr, piha-alue s-1	Yksityinen		Harvoja kohteita, joissa huvila ja Paul Olssonin suunnittelema puutarha säilyneet yhdessä Puutarhataiteellisesti merkittävä.	P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa P. Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
83.	21.	Sivu K3, ruutu P4 1:316 E:25503781.00 N:6674219.00	Tallbo	1930-1945		AP/P/s, rakennus sr	Helsingin kaupunki			
84.	22.	Sivu K3, ruutu P4 1:315 E:25503855.00 N:6674253.00	Granbo			AP/P/s, rakennus sr	Helsingin kaupunki			
85.	23.	Sivu K3, ruutu P4 2:434 E:25503737.00 N:6674281.00	Quisiana	1901-1909		AP/P/s, rakennus sr	Yksityinen		Puutarha sisältää todennäköisesti sekä 1920-, että 1930-luvun piirteitä. Rannassa oleva uimahuone maisemallisesti merkittävä.	
86.	24.	Sivu K3, ruutu P4 2:443 E:25503722.00 N:6674347.00	Lilla Quisiana	1901-1909		AP/P/s, rakennus sr, ympäristö V/s	Yksityinen			
87.	25.	Sivu K4, ruutu P1 2:40 E:25503746.00 N:6674577.00	Draknäs	1901-1909		AP/P/s, rakennus sr	Helsingin kaupunki			
88.	26.	Sivu K4, ruutu P1 2:81 E:25503726.00 N:6674733.00	Stenkulla			AP/P/s, rakennus sr	Yksityinen		Maisemallinen merkitys sijaintinsa vuoksi, piha-alueella myös maisemakokonaisuuteen kuuluva sauna.	
89.	27.	Sivu K4, ruutu P1 2:444 E:25503759.00 N:6674845.00	Vådö-Skiftet	1946-1979		V	Helsingin kaupunki			
90.	28.	Sivu Ka, ruutu P1 2:52 E:25503915.00 N:6674591.00	Bergbo	1910-1929		AP/P/s, rakennus sr, ympäristö V/s	Yksityinen			
91.	29.	Sivu K4, ruutu P1 2:51 E:25503969.00 N:6674620.00	Bergkulla	1910-1929		AP/P/s, rakennus sr	Helsingin kaupunki			
92.	30.	Sivu K4, ruutu P1 2:50 E:25504051.00 N:6674731.00	Lisebo	1901-1909		AP/P/s, rakennus sr	Yksityinen			
93.	31.	Sivu K4, ruutu P1 2:49 E:25504021.00 N:6674765.00	Furubacka	1910-1929		V/s, rakennus sr	Helsingin kaupunki		Huvilarakennus niemen kärjessä osa maisemakokonaisuutta.	
94.	32.	Sivu K4, ruutu P1 2:39 E:25504057.00 N:6674829.00	Ny-Torp	1910-1929		AP/P/s, rakennus sr	Helsingin kaupunki			
95.	33.	Sivu K4, ruutu P1 2:38 E:25504132.00 N:6674866.00	Tomtebo	1910-1929		AP/P/s, rakennus sr	Yksityinen			
96.	34.	Sivu K4, ruutu P1 2:46 E:25504191.00 N:6674879.50	Björknäs II	1910-1929		V/s, rakennus sr	Helsingin kaupunki			
97.	35.	Sivu K4, ruutu P1 2:12 E:25504209.50 N:6674958.00	Björknäs	1910-1929		V/s, AP/P/s, rakennus sr	Yksityinen		Huvilan piha-alueella leikkimökki ja sauna	
98.	36.	Sivu K4, ruutu P1 2:3 E:25504169.41 N:6675107.50 / 2:6 E:25504190.41 N:6675030.00	Huvila Kaislikko ja Kaislikko I	Huvila 1910-luvulta		P/s, VP/S, rakennus sr, piha-alue s-1	Helsingin kaupunki		Rantamaisesema kokonainen, yhtenäinen rantamuurin. Maisemallisesti arvokas osana Vartiosaaren huvilakokonaisuutta. Päärakennuksen lisäksi piha-alueella uimahuone.	
99.	37.	Sivu K4, ruutu P1 1:21 E:25504271.50 N:6675149.00	Laurila			V	Helsingin kaupunki			
100.	38.	Sivu K4, ruutu P1 1:19 E:25504268.00 N:6675086.00	Karila	1930-1945		V	Yksityinen			
101.	39.	Sivu K4, ruutu P1 1:22 E:25504278.50 N:6675043.50	Rauhalahti	1930-1945		V	Helsingin kaupunki			
102.	40.	Sivu K4, ruutu P1 1:13 E:25504303.50 N:6674996.00	Margareta-Torp	1910-1929		AP/P/s, rakennus sr	Helsingin kaupunki			
103.	41.	Sivu K4, ruutu P1 1:17 E:25504344.50 N:6675064.00	Tyynelä			AP/P/s, rakennus sr	Yksityinen			
104.	42.	Sivu K4, ruutu P1 1:15 E:25504364.00 N:6675043.50	Rauhala			V	Yksityinen			
105.	43.	Sivu K4, ruutu P1 1:7 E:25504381.00 N:6675065.50	Karlax	1910-1929		V	Yksityinen			

106.	44.	Sivu K4, ruutu R1 5:630 E:25504512.50 N:6675117.50	Brakulla	1930-1945		RA/s	Yksityinen			
107.	45.	Sivu K4, ruutu R1 5:678 E:25504565.50 N:6675127.50	Ingalund			RA/s	Yksityinen			
Villinki						Villinki on kokonaisuudeessaan merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö; Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus. (2015)				http://www.hel.fi/hel2/ksv/liitteet/2012_kaavakuvat/752_1_villinki_suojelumaaraykset.pdf Nygård, Stefan 2003. Villinki - saariston huvilayhteisö. Helsingin kaupunginmuseo Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
108.	1.	Sivu K2, ruutu T4 1:7 E:25506072.00 N:6672124.00	Granudd	Huvila rakennettu viim. 1880-luvulla		RA/s, rakennus sr-1	Yksityinen	Pohjola-yhtiö; edustuskäytössä	Yksi alueen vanhimpia huviloita. Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta. Luonnonkivin reunustetut perennapenkit.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa Museoviraston arkistossa
109.	2.	Sivu K2, ruutu T4 1:988 E:25506198.50 N:6672087.00	Villa Nordanskog	Puutarhasuunnitelma 1922	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	RA, rakennus sr-2	Yksityinen		Mahtipontinen puutarhasuunnitelma, joka on hyväkuntoinen.	P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa P. Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
110.	3.	Sivu K2, ruutu T4 1:56 E:25506287.50 N:6672097.00	Rauhala			RA, rakennus sr-2	Yksityinen		Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta. Kivinen pengerretty polku.	
111.	4.	Sivu K2, ruutu T4 1:1007 E:25506396.50 N:6672114.00	Louhela			RA, rakennus sr-2	Yksityinen		Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta.	
112.	5.	Sivu K2, ruutu T4 1:1006 E:25506488.50 N:6672140.00	Kivelä	Huvila 1920-luvulta		RA, rakennus sr-2	Ykstyinen		Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta.	
113.	6.	Sivu K2, ruutu T4 1:240 ja 1:298 E:25506515.00 N:6672064.00	Skogsvik			RA, rakennus sr-2	Yksityinen		Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta. Rannassa laituri ja tontilla kiviaita, sekä hyötypuutarha. Tontilla kaksi huvilaa.	
114.	7.	Sivu K2, ruutu T4 1:58 E:25506594.00 N:6672039.00	Villa Ängsbacka			RA, rakennus sr-2	Yksityinen		Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta. Huvilan pihalla hyötypuutarha.	kuva Museoviraston arkistossa: Viimeinen kalastajan talo Villingissä
115.	8.	Sivu K2, ruutu T4 1:294 E:25506732.00 N:6671978.00	Bergvik			RA, rakennus sr-2	Yksityinen		Huvila sijoitettu kalliolle. Piha-alueella hyötypensaita ja koristepensaita. Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
116.	9.	Sivu L2, ruutu P4 1:60 E:25506901.00 N:6672016.00	Kivelä	Huvila 1910-1920-luvulta		RA, rakennus sr-2	Yksityinen		Pohjoissaaren parhaiten säilynyt tontti. Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta. Esimerkki huvilakulttuurista Helsingin saaristossa. Kivistä rakennettuja terassointeja, pöytäryhmä ja pengerretty tasanne.	
117.	10.	Sivu L2, ruutu P4 1:101 E:25506997.00 N:6672057.00	Aftonsol I			RA/s, rakennus sr-2	Yksityinen		Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta. Piha-alueella huvimaja, sekä kiviportaat ja puoli pylväät.	
118.	11.	Sivu L2, ruutu p4 1:62 E:25507083.00 N:6672115.00	Aftonsol			RA, rakennus sr-1	Yksityinen		Kalliosella saarella jugend-huvila, jolle johtaa kivisilta. Kiviportaat.	
119.	12.	Sivu K2, ruutu T3 1:319 E:25506658.00 N:6671518.00	Lahdenperä	Huvila rakennettu 1920-luvulla.	Huvilan suunnitellut Oiva Kallio	RA, rakennus sr-1	Yksityinen		Maisemallisesti osa Villingin huvila-alueen korttelimaista kokonaisuutta.	
120.	13.	Sivu L2, ruutu P3 1:311 E:25506955.00 N:6671474.00	Villa Oivala	Huvila 1920-luvulta	Huvilan suunnitellut Oiva Kallio	RM/s, rakennus sr-1	Yksityinen	SAFA (Suomen arkkitehtiliitto)	"Salainen puutarha", Puutarhataiteellisesti huvilan hyötypuutarha on arvokas.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa Puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa
121.	14.	Sivu K2, ruutu T3 1:217 E:25506478.00 N:6671235.00	Solhälla III	Huvila 1900-luvulta		YK-1/s, sr-2	Yksityinen		Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta. Kiviset portaat rantaan.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
122.	15.	Sivu K2, ruutu T3 1:109 E:25506428.50 N:6671116.50	Solhälla I	Huvila todennäköisesti 1920-luvun alusta		YK-1/s, sr-2	Yksityinen		Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta.	
123.	16.	Sivu K2, ruutu T3 1:305 E:25506267.00 N:6671224.50	Bastuvik I	Huvila 1900-luvun alusta		RA	Yksityinen		Huvilalla hyötypuutarha, jossa monipuolinen kasvillisuus. Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta.	
124.	17.	Sivu K2, ruutu T3 1:1125 E:25506247.00 N:6671075.00	Torpet	Huvila 1920-30-lukujen vaihteesta, uusi rakennus 1990-luvun alussa	Huvilan suunnitellut Välikangas	RAH/s, rakennus sr-1	Yksityinen	Rakennus palanut 1990-luvun alussa, mutta rakennettu uudelleen	Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta. Yksi parhaiten ylläpidetyistä kokonaisuuksista Villingissä. Kivetty terassi ja kiviset portaat, sekä hyötypuutarha. Piha-alueella ulkorakennuksia.	
125.	18.	Sivu K2, ruutu T3 1:73 E:25506247.00 N:6671075.00	Villa Outi	Huvila 1950-luvulta	Huvilan suunnitellut Välikangas	RA/s, rakennus sr-1	Yksityinen	Kesähuvila	Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta. Sijoittuu ympäröivään maisemaan hienovaraisesti.	
126.	19.	Sivu K2, ruutu T3 1:1127 E:25506114.50 N:6671079.00	Villa Meri		Huvilan suunnitellut Välikangas	RA	Yksityinen	Kesähuvila	Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta.Rakennusmassat muodostavat suojaisen piha-alueen. Tontit 1:1125, 1:73 ja 1:1127 ovat muodostaneet kokonaisuuden.	
127.	20.	Sivu K2, ruutu T3 1:714 E:25506185.00 N:6671261.00	Grundvik I	Huvila todennäköisesti 1960-luvulta		RM, rakennus sr-2	Yksityinen		Liuskekivin päällystetty tasanne. Maisemallisesti kauniille paikalle sijoitettu oleskelutasanne.	
128.	21.	Sivu K2, ruutu T3 1:603 E:25506086.00 N:6671382.00	Kristalludden	Huvila rakennettu ilmeisesti 1920-30-luvulla		RA,rakennus sr-2	Yksityinen		Piha-alue luonnontilassa oleva huvilapuutarha.Piha-alueella kivinen portaikko ja kaksi puista kaivorakennetta. Maisemallisesti osa Kristallilahden yhtenäistä huvilakokonaisuutta.	
129.	22.	Sivu K2, ruutu S3 1:74 E:25505919.50 N:6671386.50	Villa Haukiniemi, ent. Villa Stockmann	Huvila rakennettu noin 1914 puutarhasuunnitelma 1920	Bengt Schalinin puutarhasuunnitelma	RA,rakennus sr-2	Ykstyinen	Perikunnan omistuksessa (2002)	Huvilapuutarhan suunnitelma on puutarhataiteellisesti merkittävä. Kohde on maisemallisesti merkittävä ja sen sijainti on näkyvä.	
130.	23.	Sivu K2, ruutu S3 1:154 E:25505894.00 N:6671433.50	Adalis	Huvila 1900-luvun alku	Huvila rakennettu 1900-luvun alkukymmeninä	RA,rakennus sr-2	Yksityinen		Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta. Kiviset portaat.	
131.	24.	Sivu K2, ruutu S3 1:75 E:25505852.00 N:6671466.00	Parcellen N:o 10	Huvila 1910		RA,rakennus sr-2	Yksityinen	Rakennus purettu	Piha-alueella myös sauna ja huvimaja	
132.	25.	Sivu K2, ruutu S3 1:76 E:25505871.50 N:6671504.50	Parcellen N:o 10c	Huvila 1910-luvulta, korjattu 1983-1984		RA	Yksityinen		Piha-alueella myös sauna ja varasto	

133.	26.	Sivu K2, ruutu S3 1:77 E:25505751.50 N:6671480.00	Bergbo	Huvila ilmeisesti 1910-luvulta		RA,rakennus sr-2	Yksityinen		Piha-alueella piharakennus	
134.	27.	Sivu K2, ruutu S3 1:178 E:25505676.00 N:6671402.50	Markattan II	Huvila 1900-luvun alku	1900-luvun alku	RA,rakennus sr-2	Yksityinen	Pohjola-yhtiö	Kohde on puutarhataiteellisesti merkittävä säilyneiden elementtiensä takia. Kohde muodostaa arvokkaan maisemalliesti yhtenäisen kokonaisuuden. Rannassa poukamaa kiertävä betoninen kävelytasanne.	
135.	28.	Sivu K2, ruutu S3 1:92 E:25505684.50 N:6671316.00	Impivaara	Huvila 1910-luvulta		RA,rakennus sr-2	Yksityinen			
136.	29.	Sivu K2, ruutu S3 1:84 E:25505538.00 N:6671338.50	Lindsvik	Huvila luultavasti 1920-luvulta		RA/s,rakennus sr-1	Yksityinen		Maisemallisesti osa Villingin huvilakokonaisuutta. Hyötypuutarhoja ja omenatarha.	
137.	30.	Sivu K2, ruutu S3 1:83 E:25505461.00 N:6671301.50	Solhäll	Huvila 1948-1949	R. Finnilä	RA/s,rakennus sr-1	Yksityinen	Huvila palanut? Paikalle rakennettu uusi rakennus?	Isokokoinen, hyvin hoidettu ja jäsennelty puutarha on puutarhataitellisesti arvokas osa huvilakokonaisuutta. Kivisiä karhupatsaita. Rannassa huvimaja ja liuskekivin päällystetty terassi.	
138.	31.	Sivu K2, ruutu S3 1:107 E:25505379.50 N:6671293.50	Solhäll II	Huvila 1921 (metosästysmaja)		RA, rakennus sr-3	Yksityinen			
139.	32.	Sivu K2, ruutu S3 1:81 E:25505367.00 N:6671641.50	Bergsund	Huvila 1915		RA	Yksityinen			
140.	33.	Sivu K2, ruutu S4, 1:93 E:25505508.00 N:6671870.50	Villa Widablick	Huvila 1900-luvun alusta		RM/s, rakennus sr-1	Helsingin kaupunki	Helsingin partiolaisten käytössä (Vuokrattu)	Sijaintinsa ja komeutensa takia Villingin merkittävin. Puutarhataiteellisesti arvokas ympäristö, jonka jäsentely on taidokasta. Helsingin ainoa vastaavanlainen kalliopuutarha ja sijainti.	
141.	34.	Sivu K2, ruutu S4 1:112 E:25505643.50 N:6671652.00	Stigen	Huvila 1920-luvulta		RA/s, rakennus sr-1	Helsingin kaupunki		Huvila on merkittävä osa Villingin huvilakokonaisuutta. Rinnepuutarha.	
142.	35.	Sivu K2, ruutu S4 1:177 E:25505557.00 N:6671548.50	Villinge Utsiksberg	Huvila 1935		RA,rakennus sr-2	Yksityinen			
143.	36.	Sivu K2, ruutu S4 1:250 E:25505842.50 N:6671661.00	Kallioniemi	Huvila 1917	B. Tojkander	RA/s, rakennus sr-1	Yksityinen		Kallionen piha-alue, johon kuuluu huvilan lisäksi ulkorakennuksia. Kohde on merkittävä osa Villingin huvilakokonaisuutta.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
144.	37.	Sivu K2, ruutu S4 1:251 E:25505964.50 N:6671598.50	Willingenäs	Huvila 1901-1905, alkuperäinen huvila 1850-luvulta.		RM, rakennus sr-2	Yksityinen		Tontilla useita piharakennuksia.	
145.	38.	Sivu K2, ruutu S4 1:158 E:25505964.50 N:6671598.50	Fridhem	Kartanon vanhapäärakennus 1847, alkuperäinen palanut 1841		RA/s, rakennus sr-1	Yksityinen			
146.	39.	Sivu K2, ruutu T4 1:1011 E:25506089.00 N:6671812.50	Källarbacken I	Huvila 1920-luvulta		RA/s, rakennus sr-1	Yksityinen			
147.	40.	Sivu K2, ruutu S4 1:203 E:25506171.00 N:6671773.00	Röda Stugan	Huvila noin 1800, saaren vanhin säilynyt huvila		RA/s, rakennus sr-2	Yksityinen			
148.	41.	Sivu K2, ruutu S4 1:698 E:25505969.00 N:6671954.50	Solvik	Huvila 2002, alkuperäinen (palanut) 1971		RA	Yksityinen			
149.	42.	Sivu K2, ruutu T4 1:1102-1:1104 E:25506736.00 N:6672275.50	Sikosaari	Huvilat 1913 ja 1920-luvulta sauna- ja ulkorakennukset 1960-1980-luvuilta		RA, rakennukset sr-3	Yksityinen			
150. **Kotiluoto**	1.	Sivu K3, ruutu S3 2:3 E:25505842.50 N:6673597.00	Villa Kotiluoto / Runeberg	Huvila 1920 Puutarha 1920	Huvilan suunnitellut T.Tikkanen Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	RM/s, ympäristö VR	Helsingin kaupunki		Yksi tärkeimmistä Helsingin kaupungin omistamista huvilasaarista. Sekä huvila, että puutarha ovat paikoillaan, tosin puutarhan elementtejä vaikea/mahdoton hahmottaa. Harvoja huvila ja huvilapuutarha- kohteita, joissa molemmat ovat säilyneet uudelleen rakentamiselta.	P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa P. Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy, Luontotieto Keiron Oy, 2012. Kotiluodon puutarhahistoriallinen selvitys ja kasvillisuus inventointi. Helsingin kaupungin liikuntavirasto.
151.	2.	Sivu K3, ruutu T3 3:33 E:25506478.00 N:6673460.00	Kivisaari	Tuntematon		YK-1/s, rakennus sr-1	Yksityinen		Saarella huvila ja puutarhan jäänteitä	
152.	3.	Sivu L3, ruutu S3 E:25508466.00 N:6673848.00	Santinen	Tuntematon		RA, rakennus sr-1	Yksityinen		Saarella huvila ja puutarhan jäänteitä	
153.	4.	Sivu M4, ruutu R4 E:25511318.00 N:6676844.00	Pikku Niinisaari	Tuntematon		RA/s, rakennukset sr-2/sr-3	Yksityinen		Saarella huvila ja puutarhan jäänteitä	
Laajasalo										http://www.hel.fi/hel2/kaumuseo/rakennusinventoinnit/laajasalo/aloitatasta.html...Poim.1.9.2015 Toim. Laurila, Ulla-Maija, 2009. Tutkimuksia ja raportteja 1/ 2009; Huviloita Laajasalossa. Helsingin kaupunginmuseo.
Tullisaari ja Yliskylä						RKY-Kohde: Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus Tullisaari				
154.	1.	Sivu J3, ruutu R4 1:49058 E:25501723.81 N:6673967.41	Deckerin huvila	1876 Puutarha/puisto 1800-luvulta	T.Decker	Rakennukset sr-1, ympäristö YY/s-k	Yksityinen		Osa Tullisaaren puistoaluetta.	Tullisaarenpuisto 1800-luvun maisemapuisto
155.	2.	Sivu J3, ruutu R4 1:1 E:25501845.00 N:6674230.50	Aino Acktèn huvila / Villa Lindfors	1877 1837-1883 maisemapuisto	T.Decker	Rakennukset sr-1 ja sr-2, ympäristö VP/s ja s-1	Helsingin kaupunki		Tullisaaren puisto- viime vuosisadalla perustettu maisemapuisto	Tullisaarenpuisto 1800-luvun maisemapuisto
156.	3.	Sivu J3, ruuru S4 2:422 E:25502529.50 N:6674096.00	Lasikuistihuvila	1900-luvun alku		Rakennus sr-2, ympäristö VL	Helsingin kaupunki			
157.	4.	Sivu J3, ruutu S4 49P1 E:25502610.50 N:6674251.00	Vaaleanpunainen huvila	Luultavasti 1900-alku		Rakennus sr-2, ympäristö VL	Helsingin kaupunki			

158.	5.	Sivu J3, ruutu S4-T4 P7 E:25502789.25 N:6674383.75	Sofieberg	Puutarha 1945	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-2, ympäristö YSA	Helsingin kaupunki			P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa P. Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
159.	6.	Sivu J4, ruutu T1 2:42 E:25503427.50 N:6674573.25	Laajaranta			Yks	Yksityinen			
160.	**7.**	Sivu J3, ruutu T3 49103:2 E:25503243.00 N:6673379.00	Degerön kartano	1818, rakennusta uudistettu ja laajennettu useaan kertaan,		Rakennukset sr-1 ja sr-2, ympäristö A/s ja s-1	Yksityinen		Huvilan piha-alueella kasvaa puustoa 1800-luvulta.	
Kruunuvuori										Torppa Minna, Reinhard Aurora,2005. Kruunuvuori: Unohdettujen huviloiden tarina, Helsinki
161.	1.	Sivu J3, ruutu P3 2:165 E:25501135.50 N:6673483.50	Villa Idman	Rakennus valmistunut todennäköisesti 1906	Huvilan suunnitellut mahdollisesti L. Sonck	Huvila Sr-1, ympäristö AO/s	Yksityinen	Asuinkäytössä	Rakennuksen etelä- ja kaakkoispuolella graniittisia muurattuja piharakenteita, esim. portaita ja terasseja.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
162.	2.	Sivu J3, ruutu P3 2:18 E:25500942.38 N:6673542.94	"Puutarhurin huvila"/ "Hirsihuvila"	1910-luvulla		VL	Yksityinen		Maisemallinen merkitys sijaintinsa vuoksi. Huvimaja puinen.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
163.	3.	Sivu J3, ruutu P3 2:18 E:25500941.41 N:6673544.13	Villa Schwiegermutter			VL	Yksityinen			
164.	4.	Sivu J3, ruutu P3 2:18 E:25500870.00 N:6673526.50	Villa Kissinge/ Goldbeck-Löwen huvila	1913-1914	Huvilan suunnitellu Frietz Lüsch	VL	Yksityinen	Huvila tuhoutunut		
165.	5.	Sivu J3, ruutu P3, 2:18 E:25500823.50 N:6673454.00	Villa Hällebo	1913-1914	Huvilan suunnitellu Frietz Lüsch	VL, rakennus sr-1	Yksityinen			
166.	6.	Sivu J3, ruutu P3 2:329 E:25500704.41 N:6673263.13	Villa Kronberg	tod.näk. ennen 1920-lukua		VL	Yksityinen	Huvila tuhoutunut		
Hevossalmi ja Stansvik						Asemakaavatilanne kohteet 3-6: Asemakaava 11960 kslk 2008-0777				KSV:n julkaisuja 2003:1. Stansvikin kartanoalue-ympäristöhistoriallinen selvitys. Helsingin kaupunki-suunnitteluvirasto
167.	1.	Sivu J3, ruutu R2 1:253 E:25501481.78 N:6672960.71	Schaumanin huvila / Tornihuvila	1874		Rakennukset sr-1, ympäristö P/s	Helsingin kaupunki		Osa kulttuurihistoriallisesti arvokasta Stansvikin kartanoaluetta. Huvilan yhteydessä vierasmaja, ns. Alppimaja	
168.	**2.**	Sivu J3, ruutu R2 1:253 E:25501540.78 N:6672940.96	Kaivoshuvila	1700-luvun lopulta		Rakennus sr-1, ympäristö P/s	Helsingin kaupunki		Osa kulttuurihistoriallisesti arvokasta Stansvikin kartanoaluetta.	
169.	3.	Sivu J3, ruutu R1 1:253 E:25501756.16 N:6672489.12	Nimetön	?		VP/s, rakennus sr-1	Helsingin kaupunki			
170.	4.	Sivu J3, ruutu R1 1:253 E:25501779.16 N:6672423.12	Punainen huvila / Renkien talo	n. 1820, toinen osa 1860		VP/s, rakennus sr-1	Helsingin kaupunki		Stansvikin kartanoon liittyvät rakennukset sijaitsevat kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaalla puistoalueella.	
171.	5.	Sivu J3, ruutu R1 1:253 E:25501692.66 N:6672299.12	Stansvikin kartano	1804	Mahdollisesti F.C. Roswall	VP/s, rakennus sr-1, puistoalue VL/s	Helsingin kaupunki		Kulttuurihistoriallisesti arvokas kartanoalue, jolla sijaitsee useita piharakennuksia. 1820-luvulla aloitettu maisemapuutarha, puutarhaa uudistettu 1860-luvulla.	
172.	6.	Sivu J3, ruutu R1 1:253 E:25501709.66 N:6672268.62	Keltainen huvila / huvila Engel	1820	Mahdollisesti C.L. Engel	VP/s, rakennus sr-1	Helsingin kaupunki		Osa kulttuurihistoriallisesti arvokasta Stansvikin kartanoaluetta.	
173.	7.	Sivu J3, ruutu R1 1:137 E:25502006.66 N:6672436.12	Villa Lahdensivu / Villa Relander	Ennen 1902		Rakennus sr-1, ympäristö VL/s	Helsingin kaupunki		Ollut osa Tullisaaren kartanon aluetta tai Turholman yksinäistalolle. Huvila piha-alueelle kuuluu lukuisia piharakennuksia, kuten huvimaja ja uimahuone.	
174.	8.	Sivu J3, ruutu S1, 1:137 E:25502000.26 N:6672437.27	Villa Nuottaniemi	1930-luvulla		Rakennukset sr-1, puistoalue VL/s	Helsingin kaupunki	Vuokrattuna asuinkäyttöön (2008)	Osana Tahvonlahden maisemaa merkittävä huvilapuutarha. Talviasuttava rakennus, josta näkymät Tahvonlahdelle. Ollut osa Tullisaaren kartanon aluetta tai Turholman yksinäistalolle.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
175.	9.	Sivu J3, ruutu S1, 1:137 E:25501967.26 N:6672504.27	Villa Norrmén/ "Lilla villan"	1908	Arkkitehtitoimisto Thomé	Rakennukset sr-1, puistoalue VL/s	Helsingin kaupunki	Vuokrattuna yhdistyskäyttöön (2008)	Ollut osa Tullisaaren kartanon aluetta tai Turholman yksinäistalolle. Sijaitsee aivan meren rannalla.	
176.	10.	Sivu J3, ruutu S1, 1:137 E:25502071.75 N:6672287.44	Villa Tallbacka / "Stora villan"	1880-luvun puoliväli		Rakennukset sr-1, puistoalue VL/s	Helsingin kaupunki	Vuokrattuna yhdistyskäyttöön (2008)	Ollut osa Tullisaaren kartanon aluetta tai Turholman yksinäistalolle. Huvila kokonaisuus; mukaan luettuna ulkokäymälä ja leikkimökki.	
177.	11.	Sivu J2, ruutu S4, 1:137 E:25502388.01 N:6671939.77	Villa Wuorio	1901	Arkkitehdit Gesellius - Lindgren - Saarinen	Rakennukset sr-1, puistoalue VL/s	Helsingin kaupunki	Vuokrattuna edutuskäyttöön (2008)	Muodostaa Villa Bergvikin kanssa yhtenäisen maisemakokonaisuuden. Ollut myös osa Tullisaaren kartanon aluetta tai Turholman yksinäistalolle. Rakennettu alueen korkeimmalle kohdalle. Näkymä merelle ja Suomenlinnaan.	1950-luvun ilmakuvassa havaittavissa muotopuutarhan piirteitä.
178.	12.	Sivu J2, ruutu S4, 1:137 E:25502083.01 N:6672270.27	Villa Bergvik (Villa Wuorion vierastalo)	1860-luvulta	Alunperin todennäköisesti kalastajatorppa	Rakennukset sr-1, puistoalue VL/s	Helsingin kaupunki	Vuokrattuna edutuskäyttöön (2008)	Muodostaa Villa Wuorion kanssa yhtenäisen maisemakokonaisuuden.	
179.	13.	Sivu J2, ruutu T4 2:200 E:25502780.26 N:6671933.27	*Nimetön*	Todennäköisesti 1930-luvulta		AO	Yksityinen			
180.	14.	Sivu J2, ruutu T4 2:280 E:25502815.76 N:6671898.77	*Nimetön*	Todennäköisesti 1919		AO	Yksityinen			
181.	15.	Sivu J2, ruutu T4, 2.448 E:25503049.08 N:6671786.83	Villa Bias	1890-luvulla		Rakennukset sr-1, puistoalue AO	Yksityinen		Uimahuone ja kivirakennelma säilynyt. Maisemallisesti arvokas: näkyvällä paikalla. Uimahuone suojeltu.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
182.	16.	Sivu J2, ruutu T4, 2:186 E:25503008.58 N:6671854.46	Villa Vuorela	1940?		Rakennukset sr-1, puistoalue VL	Helsigin kaupunki	Vuokrattuna yhdistyskäyttöön (2008)	Kokonaisuuteen kuuluu 1949 rakennettu saunarakennus aivan veden rajassa.	
183.	17.	Sivu J2, ruutu T4 1:248 E:25503162.00 N:6671838.00	Villa Kallioniemi / Villa Klipudden	Ennen 1930-lukua		Rakennukset sr-2, ympäristö piha-1	Helsingin kaupunki		Kokonaisuuteen kuuluu vanharakennus "Veneilijöiden messi"	

184.	18.	Sivu J2, ruutu P-R2 1:253 E:25501198.50 N:6671821.00	Huvila Kovanen (Katthället)	Puutarha 1942	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	VL	Helsingin kaupunki	Vuokrattu		Paul Olssonin puutarhasuunnitelma nimellä Huvila Kovanen, Katthället- Arkkitehtuurimuseon arkistossa Historioitsija Jan Strangin sähköpostitse antama sijainti.
Jollas										
185.	1.	Sivu J2, ruutu T4, 1:936 E:25503293.50 N:6671892.00	Villa Furuhjelm	Huvila 1890-luvulta Puutarha 1945	Huvilan suunnitellut W.Aspelin Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-1, piha-alue A/s	Yksityinen		Kiviset laiturin jäänteet, kivimuurilla tuettu istuskelutasanne, betoniportaat huvilan kyljessä. Päärakennuksen lisäksi huvilan pihapiiriin kuuluu suojeltu saunarakennus	P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa Paul Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
186.	2.	Sivu J2, ruutu T4, 1:937 E:25503373.00 N:6671909.50	Villa Furuvik	Huvila 1884 Puutarha 1945	Huvilan suunnittelut K.A. Wrede Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-2 Ranta VV/k/s	Helsigin kaupunki	Vuokrattuna yhdistyskäyttöön Helsinki-Tallinna seuralle	Paul Olssonin suunnitelman mukaisia ratkaisuja yhä näkyvissä. Puutarhataiteellisesti merkittävä. Pihapiiriin kuuluu päärakennuksen lisäksi muita suojeltavia rakennuksia.	P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa Paul Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
187.	3.	Sivu K2, ruutu P4 1:211 E:25503606.00 N:6671755.00	Villa Tallberga / Villa Olin	Huvila 1920-luvulta? Puutarha 1927	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Huvila sr-2, huvilan piha-alue AP/AO, ranta-alue VL	Yksityinen Ranta-alue Helsingin kaupungin		Maisemallisesti tärkeä, osana Etelä-Jollaksen huvilakokonaisuutta. Rannassa sijaitseva uimahuone liittynee huvilan historiaan	P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa Paul Olssonin puutarhasuunnitelma Villa Olin-Arkkitehtuurimuseon arkistossa
188.	4.	Sivu K2, ruutu P4 1:179 E:25503701.50 N:6671734.50	Villa Solbacka	1895?		Huvila sr-2, piha-alue AO s-1	Yksityinen		Maisemallisesti tärkeä, osana Etelä-Jollaksen huvilakokonaisuutta	
189.	5.	Sivu K2, ruutu P4 1:179 E:25503793.75 N:6671673.00	Villa Kuunari			Huvila sr-2, ympäristö VL	Helsingin kaupunki	Vuokrattu		
190.	6.	Sivu K2, ruutu P4 1:193 E:25503932.74 N:6671679.60	Villa Einola	Huvila 1800-luvun lopulta		Huvila sr-1, ympäristö AP	Yksityinen		Maisemallisesti tärkeä, osana Etelä-Jollaksen huvilakokonaisuutta. Rannassa huvila kokonaisuuteen kuuluva saunarakennus ja vierasmaja	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
191.	7.	Sivu K2, ruutu P4 1:219 E:25504179.75 N:6671778.00	Villa Östersol	Todennäköisesti ennen 1930		AO	Yksityinen		Piha-alueella vanha sauna ja vaja.	
192.	8.	Sivu K2, ruutu P4 1:1080 E:25504262.75 N:6671988.75	*Nimetön*			Rakennus sr-2, ympäristö VL	Helsingin kaupunki	Vuokrattu	1950-ilmakuvassa näkyvissä muotopuutarha	
193.	9.	Sivu K2, ruutu R4 1:1047 E:25504507.50 N:6672035.50	Jollebo	Todennäköisesti 1800-luvulta		VL	Helsingin kaupunki			
194.	10.	Sivu K2, ruutu R4 1:573 E:25504624.54 N:6671790.75	Villa Ejas	Todennäköisesti 1800-luvulta		Rakennukset sr-2, ympäristö AO	Yksityinen		Kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus. Piha-alueella leikkimökki ja piharakennus.	
195.	11.	Sivu K2, ruutu R4 1:1064 E:25504518.79 N:6671692.75	Villa Strandbo	Todennäköisesti 1800-luvulta Puutarhasuunnitelma 1948	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-2, ympäristö AO	Yksityinen		Kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus. Piha-alueella huvilan lisäksi muitankin rakennuksia ja rakenteita.	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
196.	12.	Sivu K2, ruutu R4 1:1063 E:25504478.40 N:6671627.75	Krapina / Krapinanokka / Villa Lindenäs	1886 / 1910 Puutarhasuunnitelma 1942	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	AO / VP	Yksityinen			Paul Olssonin puutarhasuunnitelma nimellä Villa Lindenäs.-Arkkitehtuurimuseon arkistossa Historioitsija Jan Strangin sähköpostitse antama sijainti.
197.	13. **Matosaari**	Sivu K2, ruutu R3 1:19 E:25504559.50 N:6671439.25	Villa Sommarro / Villa Björklund	Huvila 1900-luvun alussa Puutarhasuunnitelma 1928	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Huvila tuhoutunut, jäljellä olevat piharakennukset sr-2, piha-alue VP/s	Helsingin kaupunki	Rakennus tuhoutunut	Koko alue on suojelukohde;Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus. Puutarhataiteellisesti arvokas. Piha on hyvin säilynyt ja ehjä kokonaisuus.	KSV:n julkaisuja 2007:6. Matosaaren puutarhahistoriallinen selvitys ja alueen kehittämistavoitteet, 2. Uu-distettu painos. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto Paul Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa
198.	14.	Sivu K2, ruutu R4 1:14 E:25504953.50 N:6671893.00	Villa Tefke	Huvila 1880-luvulta; 1921 puutarhasuunnitelma	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Huvila palanut, huvilan uimahuone, laituri ja talousrakennus sr-3, piha-alue VP	Helsingin kaupunki	Huvila palanut	Säilyneitä rakenteita. Puutarhataiteellisesti merkittävä. Puutarha ollut monipuolinen ja osana huvilakokonaisuutta. Osa maisemakokonaisuutta.	Huvilasta ja puutarhasta kuvia Helsingin kaupunginmuseon valokuva-arkistossa; Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa
199.	15.	Sivu K2, ruutu R4 1:188 E:25505049.00 N:6671913.00	Villa Krause/ Högsten	puutarhasuunnitelma 1937	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Huvila sr-2, piha-alue AO/s, ranta S-1 ja VL/s	Yksityinen		Puutarhan sommitelma yhä näkyvissä ja puutarhan rakennettuja elementtejä jäljellä. Kivetty terassi ja huvila kokonaisuuteen kuuluvia lisärakennuksia jäljellä	P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa Paul Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
200.	16.	Sivu K2 ruutu R4-S4 1:120 E:25505201.54 N:6671941.50	Kortela	Todennäköisesti 1800-luvulta		Huvila sr-2, ympäristö AO/s	Yksityinen		Kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas kokonaisuus.	
201.	17.	Sivu K2, ruutu S4 1:310 E:25505273.54 N:6671947.50	Karjalaisten kesäkoti / Villa Örum	Todennäköisesti 1800-luvulta Puutarhasuunnitelma 1937	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-2 ja sr-3, ympäristö R-1/s	Helsingin kaupunki		Piha-alueella huvilan lisäksi kasvihuone, talousrakennus ja sauna. Alueella on maisemallisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja.	P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa Paul Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
202.	18.	Sivu K2,ruutu S4 1:324 E:25505376.04 N:6672096.00	Villa Majniemi	Huvila 1890-luvulta		Huvila sr-2, piha-alue AO/s ja huvimaja sr-3	Yksityinen		Säilynyt maisemapuutarhan elementtejä. Sijaitsee näkyvällä paikalla. Huvilan piha-alueelle on sijoitettu kaksi 1850-luvun patsasta ja huvimaja.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
203.	19.	Sivu K2, ruutu S4, 1:323 E:25505314.63 N:6672142.25	Villa Abbas	Huvila 1930-luvulta	Huvilan suunnitellut G.Juslén	Huvila sr-1, huvilan lisärakennukset sr-3, ympäristö AO/s	Yksityinen		Maisemallisesti tärkeä, osana Itä-Jollaksen huvilakokonaisuutta. Kohde arkkitehtonisesti ainutlaatuinen ja sijoitettu kauniisti ympäristöönsä. Päärakennuksen lisäksi piha-alueelle kuuluu varastosiipi, jääkellari, käymälä, huvilavahdin asuinrakennus ja sauna.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
204.	20.	Sivu K3, ruutu S1 1:886 E:25505359.42 N:6672235.38	Stugan	Todennäköisesti 1800-luvulta		Rakennukset sr-2, ympäristö R-1/s	Yksityinen		Maisemalla erityispiirteitä.	
205.	21.	Sivu K3, ruutu S1 1:887 E:25505367.25 N:6672312.25	Villa Honkasyrjä	Huvila 1800-luvun lopulta		Huvila sr-1, lisärakennukset sr-2 ja sr-3. Ympäristö A-1/s	Helsingin kaupunki		Maisemallisesti tärkeä, osana Itä-Jollaksen huvilakokonaisuutta. Alueella runsaasti jäänteitä luonnonkivistä ja betonista rakennetuista rakenteista kuten poluista, terasseista ja portaista. Päärakennuksen lisäksi piha-alueelle kuuluu kappeli, vaja ja jääkellari.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa

206.	22.	Sivu K3, ruutu S1 1:1109 E:25505346.53 N:6672426.72	Huvila Metsäpirtti / Käpälämäki	Huvilan vanhin osa todennäköisesti 1891		Huvila sr-2, lisärakennukset sr-3, piha-alue A-1/s	Yksityinen		Maisemallisesti tärkeä, osana Itä-Jollaksen huvilakokonaisuutta. Kivimuurien reunustama metsätie ja liuskekivin päällystetty tasanne, sekä portaat. Päärakennuksen lisäksi piha-alueelle kuuluu leikkimökki, nikkariverstas, venevaja ja sauna.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
207.	23.	Sivu K3, ruutu R2 1:213 E:25505163.03 N:6672533.97	Villa Stenberga	Huvila 1900-luvun alussa Puutarhasuunnitelma 1953	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Huvila sr-1, lisärakennukset ja piharakenteet sr-2 Ja s-2, ympäröivä piha-alue VL/k	Helsingin kaupunki	Huvila ja piha-alue vuokrattuna.	Maisemallisesti tärkeä, osana Itä-Jollaksen huvilakokonaisuutta. Pihalla kivisiä rakenteita; kivipöytä, kivisohva ja kaiderakenteet.	P. Olssonin puutarhasuunnitelma nimellä Villa Herrala-arkkitehtuurimuseon arkistossa Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
208.	24.	Sivu K3, ruutu R1 1:1034 E:25505072.25 N:6672705.25	Jollas-Östergård	1919		Rakennus sr-1, ympäristö AO/s	Yksityinen		Maisemallisesti arvokas kohde	
209.	25.	Sivu K3, ruutu R2 1:857 E:25505015.00 N:6672864.25	Villa Sommarbo	Todennäköisesti 1800-luvun lopulta		Rakennus sr-1, ympäristö AO/s	Yksityinen		Maisemallisesti arvokas kohde	
210.	26.	Sivu K3, ruutu R2 1:865 E:25505010.50 N:6672815.25	Villa Siesta	Todennäköisesti 1910-luvun alusta		Rakennus sr-2, ympäristö AO/s	Yksityinen		Maisemallisesti arvokas kohde	
211.	27.	Sivu K3, ruutu R1 1:983 E:25504976.50 N:6672654.75	Nimetön			AO/s	Yksityinen			
212.	28.	Sivu K3, ruutu R1 1:1060 E:25504850.25 N:6672568.50	Weekend		Gösta Juslen	AO/s	Yksityinen		Maisemallisesti arvokas kohde	
213.	29.	Sivu K3, ruutu R1 1:055 E:25504569.00 N:6672336.00	Jollaksen kartano / Jollas-Gård	1919 Puutarhasuunnitelma 1920	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-2, ympäristö Y/s	Helsingin kaupunki			P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa Paul Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
214.	30.	Sivu K3, ruutu R2 1:592 E:25504776.75 N:6672867.50	Puuskaranta / Fazerin huvila	1900-luvun alku		Huvila sr-2, ympäristö Y	Yksityinen		Maisemallisesti arvokas kohde, pihapiirissä useita rakennuksia.	
215.	31.	Sivu K3, ruutu R2 1:22 E:25504773.25 N:6672980.49	Villa Svalviken / Schultènin huvila	Vanhin osa todennäköisesti 1880-luvulta, laajennettu 1893 ja 1920-luvulla		Huvila sr-2, ympäristö Y	Helsingin kaupunki	Vuokrattu	Maisemallisesti arvokas kohde, pihapiirissä useita rakennuksia, sekä piharakenteita.	
216.	32.	Sivu K3, ruutu P2 1:9 ja 1:12 E:25503946.00 N:6672939.49	Reposaari	Vanhin osa todennäköisesti 1880-luvulta, useita laajennuksia myöhemmin		Ei asemakaavaa	Yksityinen		Ympäristöön kuuluu useita piha- ja rantarakennuksia.	
217.	*	Tuntematon / Jollas	Villa Forsberg	Puutarhasuunnitelma 1942	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa Paul Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
218.	*	Tuntematon / Laajasalo	Villa Perklen		Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					Paul Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
219.	*	Tuntematon / Jollas	Huvila Laaksonen		Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					Paul Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
220.	*	Tuntematon /Jollas	Villa Bärlund	Puutarhasuunnitelma 1938	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa Paul Olssonin puutarhasuunnitelma Arkkitehtuurimuseon arkistossa
Kulosaari						Kulosaaren huvilakaupunki on RKYn suojelukohteita.				Toim. Räsänen, Matti, 2004. Kulosaari- Brändö, Huvilakiinteistöt ja niiden omistajat. Kulosaaren Kotiseu-turahaston Säätiö, Helsinki. Paul Olssonin puutarhasuunnitelmat Arkkitehtuurimuseon arkistossa
221.	1.	Sivu H4, ruutu T1 1:870 E:25499686.00 N:6674722.50	Huvila Kahiluoto	Huvila 1926 Puutarhasuunnitelma 1928	R.Finnilä Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-2, ympäristö A	Yksityinen			
222.	2.	Sivu H4, ruutu T1 1:895-896 E:25499922.00 N:6674640.38	Villa P.H.Zilliacus	1909 Puutarhasuunnitelma 1950	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Huvila sr-1, ympäristö A	Yksityinen			
223.	3.	Sivu H4, ruutu T1 1:617 E:25500000.50 N:6674629.00	Huvila Pehkonen	Huvila 1914 Puutarhasuunnitelma 1932	Rakennusmestari S.Tukkimäki Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-2, ympäristö A	Yksityinen			
224.	4.	Sivu H4, ruutu T1 42006:4 E:25500053.88 N:6674663.63	Villa Dr. Leinberg	1919 Puutarhasuunnitelma 1951	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	A	Yksityinen			
225.	5.	Sivu H3, ruutu T4 1:858 E:25500089.50 N:6674539.00	E.Saarimaan piha	Huvila 1910 Puutarhasuunnitelma 1938	Rakennusmestari K.W.Wäisänen Bengt Schalinen puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-2, ympäristö A	Yksityinen			
226.	6.	Sivu H3, ruutu T4 1:857-858 E:25500136.88 N:6674520.63	Villa Polon	1907 Puutarha 1947	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	A/s	Yksityinen			
227.	7.	Sivu H3, ruutu T4 42014 E:25500336.50 N:6674449.50	Villa Fabergé	Huvila 1917 Puutarhasuunnitelma 1928	Armas Lindgren ja Bertel Liljeqvist Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-2, ympäristö YHL	Yksityinen			
228.	8.	Sivu J3, ruutu P4 1:840; 1:841; 1:842 E:25500556.63 N:6674236.38	Villa Granfelt	Huvila 1910 Puutarhasuunnitelma 1937	W.Thomé Paul Olssonin puutarhasuunnitelma 1937	A/s	Yksityinen			
229.	9.	Sivu J3, ruutu P4 42025:16 E:25500682.88 N:6674297.88	Villa Wegelius	Huvila 1911 Puutarhasuunnitelma 1938	W.Thomé Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-2, ympäristö A	Ykstyinen			
230.	10.	Sivu J3, ruutu P4 42025:5 E:25500782.50 N:6674142.00	Villa Jaeger	1910 Puutarhasuunnitelma 1960	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	A	Yksityinen			

231.	11.	Sivu J3, ruutu P4 1:827 E:25500990.13 N:6674209.38	Casa Vihuri	Huvila 1907 Puutarhasuunnitelma 1937	L.Sonck Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-2, ympäristö A	Yksityinen			
232.	12.	Sivu J3, ruutu P4 1:777 E:25500954.13 N:6674251.38	Villa G.B.Thordén	Huvila 1925 Puutarhasuunnitelma 1936	T.Paatela ja J.Paatela Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-2, ympäristö A	Yksityinen			
233.	13.	Sivu J4, ruutu P1 42029:4 E:25500769.38 N:6674487.38	Villa Motskin	1907 Puutarhasuunnitelma 1962	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	A / YH	Yksityinen			
234.	14.	Sivu J4, ruutu P1 42047:24 E:25500546.50 N:6674600.00	Huvila Asp	1911 Puutarhasuunnitelma 1958	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	YK/s	Yksityinen			
235.	15.	Sivu J4, ruutu P1 1:49 E:25500941.63 N:6674631.13	Villa Sandberg	1911 Puutarhasuunnitelma 1928	O. Bomanson Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	YH	Yksityinen			
236.	16.	Sivu J4, ruutu P1 1:808-809 E:25500977.00 N:6674731.75	Villa Rasmussen	1907 Puutarhasuunnitelma 1944	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	YH	Yksityinen			
237.	17.	Sivu J4, ruutu P1 42032:4 E:25500921.13 N:6674783.63	Huvila Laihanen	1918 Puutarhasuunnitelma 1962	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	A	Yksityinen			
238.	18.	Sivu J4, ruutu P1 1:659 E:25500857.63 N:6674773.88	Villa Arvidsson	1910 Puutarhasuunnitelma 1946	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	A	Yksityinen			
239.	19.	Sivu H4, ruutu T1 1:496 E:25499977.13 N:6674969.22	Villa Sallmén	1926 Puutarhasuunnitelma 1939	G.Nummelin Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	A	Yksityinen			
240.	20.	Sivu H4, ruutu T1 42038:1 E:25500094.13 N:6675085.72	Huvila Nordfors	1920 Puutarhasuunnitelma 1936	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	A	Yksityinen			
241.	21.	Sivu H4, ruutu T1 1:1037 E:25499963.13 N:6674917.13	Villa Thelen	1919 Puutarhasuunnitelma 1958	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Huvila sr-2, ympäristö A	Yksityinen			
242.	22.	Sivu H4, ruutu S-T 1 42034:5 E:25499613.25 N:6674899.50	Huvila Jaatinen	1910 Puutarha 1941	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	A/s, A	Yksityinen; vanha tontti jaettu useammaksi tontiksi, joista kaikki yksityisiä			
243.	Purettu Itäväylän takia		Villa Spennert	Puutarhasuunnitelma 1942	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
244.	Hopeasalmentie ?		Huvila nro 9	Puutarhasuunnitelma 1937	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
245.	?		Villa Thorsen	Puutarhasuunnitelma 1937	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
246.	?		Villa Konsul. V. Frenckel	Puutarhasuunnitelma 1937	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
247.	?		Kulosaaren tontti 105	Puutarhasuunnitelma 1915	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
248.	?		Huvila Turpeinen	Puutarhasuunnitelma 1928	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
249.	?		Villa Grevling	Puutarhasuunnitelma 1920	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
250.	?		Villa Tikka	Puutarhasuunnitelma 1925	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
251.	?		Villa Frenckell	Puutarhasuunnitelma 1937	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
252.	?		Villa Bargum	Puutarhasuunnitelma 1953	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
253.	?		Villa Moustgaard	Puutarhasuunnitelma 1965	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
254.	?		Villa Antell	Puutarhasuunnitelma 1954	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
255.	Kulosaarentie ??		Huvila Kellberg	Puutarhasuunnitelma 1955	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
256.			Villa Berner	Puutarhasuunnitelma 1967	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
257.			Huvila Aaltonen	Puutarhasuunnitelma 1943	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
258.			Huvila Vuoristo	Puutarhasuunnitelma 1958	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
259.	Risto Rytin tie ??		Villa Lewon	Puutarhasuunnitelma 1965	Paul Olssonin puutarhasuunnitelma					
Linnunlaulu				Huvila-alue suunniteltu ja jaettu huvila palstoiksi 1860-luvulla. Ensimmäiset rakennukset valmistuivat 1870-luvun lopussa. Suurin osa huviloista 1890-luvulta.		Eläintarhan huvilat ovat osa RKYn suojelukohteita.				Hirvikoski, Hannu, 2005. Linnunlaulun tarina. Edico Oy, Helsinki. Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa Vuoden 1895 huvilatonttien kartta maisem akulttuur-kansiossa
260.	1.	Sivu G3, ruutu T4 P111 E:25496959.50 N:6674254.00	1.			Purettu	(Helsingin kaupunki)	Purettu		
261.	2.	Sivu G3, ruutu T4 11330:3 E:25496896.00 N:6674246.50	2.			Purettu, YY/s	(Helsingin kaupunki)	Purettu		
262.	3.	Sivu G3, ruutu T4 11330:3 E:25496896.00 N:6674225.00	3.			Purettu, YY/s	(Helsingin kaupunki)	Purettu		
263.	4.	Sivu G3, ruutu T4 1130:3 E:25496830.00 N:6674243.00	4.			Purettu, YY/s	(Helsingin kaupunki)	Purettu		

264.	5.	Sivu G3, ruutu T4 - E:25496765.00 N:6674255.00	5.			Purettu, VP/s	(Helsingin kaupunki)	Purettu	Tontin rannan puolella kasvaa 1800-luvun lehmuksia.	
265.	6.	Sivu G3, ruutu T4 330:4 E:25496734.00 N:6674385.00	6.	1893	A. Rosenbröijer	Huvila sr-1, ympäristö VP ja s-1	Helsingin kaupunki	Vuokrattu	Rakennettu sairaskodiksi	
266.	7.	Sivu G3, ruutu T4 394:2 E:25496785.00 N:6674497.00	7.	Huvila 1892 Kirjasto ja ammattikoulu 1906	Huvila Magnus Schjerfbeck Kirjasto ja ammattikoulu W. Aspelin	Rakennukset sr-1, ympäristö YS	Helsingin kaupunki		Useampia rakennuksia sokeiden käyttöön (ammattikoulu, kirjasto jne.)	
267.	8.	Sivu G3, ruutu T4 11P111 E:25496623.00 N:6674433.00	8.		Grahn, Hedman & Wasastjerna	YS	Helsingin kaupunki			
268.	9.	Sivu G3, ruutu T4 1:23 E:25496503.00 N:6674447.00	9.		J. Westerlund	Ei asemakaavaa	Yksityinen			
269.	10.	Sivu G3, ruutu T4 1:23 E:25496423.00 N:6674365.00	10. Villa Kivi / Valkoinen huvila		Selim A. Lindqvist & Elia Heikel	Ei asemakaavaa	Yksityinen	Kirjailijakoti; Maila Talvion vanha huvila	Kohde kaupunkikuvallisesti merkittävä. Edustaa Helsingin huvilapuutarhakulttuurijn yhtä vanhimmista kerrostumista.	
270.	11.	Sivu G3, ruutu T4 1:23 E:25496476.00 N:6674258.00	11. Sininen huvila		N. Michelsson	Ei asemakaavaa	Yksityinen			
271.	12.	Sivu G3, ruutu T4 1:23 E:25496571.00 N:6674176.00	12.		Sihvola	Ei asemakaavaa	Yksityinen			
272.	13.	Sivu G3, ruutu T4 - E:25496625.00 N:6674254.00	13. Brummeska hemmet	1890-luku		LR	Valtion rautatiealue	Purettu; paikalle rakennettu junaraidetta		
273.	14.	Sivu G3, ruutu T4 11P111 E:25496716.00 N:6674156.00	14.	1889	Oskar Sundberg	Ympäristö VP/s	Helsingin kaupunki	Vuokrattu Helsingin kulttuurikeskukselle; näyttely ja taiteilijaresidenssi		
274.	15.	Sivu G3, ruutu T4 - E:25496617.00 N:6674127.00	15.			LR	Valtion rautatiealue	Purettu; paikalle rakennettu junaraidetta		
275. **Mustasaari ja Villa Paulig**	1.	Sivu F3, ruutu S2; 1:686 E:25492731.50 N:6673256.50	Mustasaari	Huvila valmistunut 1889	Huvilan suunnitellut mahdollisesti F.Granholm	R	Helsingin seurakuntayhtymä	Ajanviettopaikka; Helsingin seurakuntayhtymän tarjoamia palveluja; esim. kahvila, kappeli, luontopolku, uimaranta.	Maisemallisesti merkittävä osa helsinkiläistä saarimaisemaa. Vanhoja hedelmäpuita, vanhoja koristepensaita.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
276.	2.	Sivu G3, ruutu R4, 14:P102 E:25495095.30 N:6674008.21	Pauligin huvila / Villa Humlevik	Huvila valmistunut 1873, laajennukset 1890 ja 1922	Piirtänyt F.A. Sjöström, rakennuksen valmistumisen aikaan huvilalla ollut oma puutarhuri	Rakennukset sr-1, puistoalue VU	Helsingin kaupunki	Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen järjestötila, jossa toimivat Luonto-Liiton Uudenmaan piiri, Helsingin Maan ystävät ja Pääkaupunkiseudun 4H-yhdistykset.	Piha-alue historiallisesti tärkeä osana Helsingin vanhempaa huvilapuutarha-aikaa. Puutarha maisemallisesti merkittävä osa Sibeliuksen ja Topeliuksen puistoja. Jäljellä alkuperäinen huvilan uimahuone.	
Meilahti						Meilahden huvila-alue on kokonaisuudeessaan merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (2015)				Maisemasuunnittelu Hemgård, Kati Salonen ja Mona Schalin arkkitehdit Oy, 2014. Meilahden huvila-alue, ympäristöhistoriallinen selvitys. KSV:n julkaisuja 2014:1. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
277.	1.	Sivu G4, ruutu P-R1 489:1 E:25494803.36 N:6674661.20	Kesäranta (Villa Bjelbo, Bjälbo)	Huvila 1873 Puutarhasuunnitelma 1916	Asemapiirros F.L. Calonius, istutussuunnitelman laatinut T.Barck	s	Suomen valtio	Pääministerin virka-asunto	Keskeisen ja näkyvän sijainnin ansiosta vahva maisemallinen merkitys. Kulttuurihistoriallisesti huvila ja puutarha ovat tärkeitä, niihin liittyy myös historiallisia tapahtumia ja henkilöitä yli sadan vuoden ajalta	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
278.	2.	Sivu G4, ruutu P1 1:14 E:25494511.11 N:6674962.95	Villa Toivola	Huvila 1870, entisöity 1990	Huvilan suunnitellut F.Granholm	Rakennukset sr-1, ympäristö Sy	Helsingin kaupunki	Vuokrattuna	Maisemallinen arvo merkittävä, tontii näkyy kauas. Kohde on ensimmäinen huvilapuutarhoista, kun saavutaan Seurasaarentietä Meilahden huvila-alueelle	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
279.	3.	Sivu G4, ruutu P1 1:14 E:25494337.61 N:6674846.20	Orkolinna/Sätra			VP	Helsingin kaupunki	Palanut/purettu	Huvila hävinnyt, ollu yksi Meilahden huvilapuutarha-alueen puutarhamaisista alueista; suunnitelma tallella (HKA)	
280.	4.	Sivu G4, ruutu P1 1:14 E:25494480.89 N:6674743.75	Capri (Havanna, Hedvigsro)	Huvila 1896 Asemapiirros 1898	Huvilan suunnitellut L.Nylund Asemapiirros A.W. Strömberg	Rakennukset sr-1, ympäristö Sy	Helsingin kaupunki	Vuokrattu	Huvimaja keskeinen, liittyy Kesärannan ja Mäntyniemen maisemakokonaisuuteen, hyvin säilynyt	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
281.	5.	Sivu G4, ruutu P1 1:14 E:25494430.39 N:6674731.50	Päiväranta (Granvik)	Asemapiirros 1884, muutoksia 1900-luvun alussa	A.Mellin asemapiirros	Rakennukset sr-1, ympäristö Sy	Helsingin kaupunki	Pienten lasten psykiatrinen tutkimus- ja hoitokeskus	Ollut yksi hienoimmista, Maisemallinen arvo on merkittävä	
282.	6.	Sivu G4, ruutu P1 15637:2 E:25494279.86 N:6674666.70	Mäntyniemi (Nybacka)	Puutarhasuunnitelma 1892	Puutarhasuunnitelma M. G. Stenius	YE-v	Suomen valtio	Presidentin virka-asunto	Maj-Lis Rosenbröijerin ympäristösuunnitelma 1900-luvulta, puutarha yhdessä rakennuksen kanssa aikakautensa tyylinmukainen esimerkki	
283.	7.	Sivu G4, ruutu P1 1:14 E:25494196.11 N:6674740.70	Tallbo	Asemapiirros 1884 Puutarhasuunnitelma 1899	Asemapiirros A.Mellin muutokset W.Aspelin puutarhasuunnitelma A.Ericsson	Rakennukset sr-1, ympäristö Sy	Helsingin kaupunki	Vuokrattu; yksityinen päiväkoti	1899 säilyneen puutarhasuunnitelman mukaisista elementeistä jäänteitä. Maisemallisesti ja puutarhataiteellisesti tärkeä	
284.	8.	Sivu G4, ruutu P1 1:14 E:25494201.11 N:6674908.70	Laaksola	Huvila 1890 Puutarhasuunnitelma 1900-luvun alusta (päiväämätön)	Asemapiirros J.V. Stroömberg,	VP	Helsingin kaupunki	Purettu, muistomerkki päärakennuksen kohdalla	Suunnitelma löytyy (1900-luvulta), historiallisesti merkittävä paikka huvilakokonaisuudessa, merkitystä myös puutarhataiteellisesti. "Maila Talvion huvila"	
285.	9.	Sivu F4, ruutu T1 1:14 E:25494003.89 N:6675041.50	Furunäs	Huvila 1902	Huvilan suunnitellut Emil Vinnari	Rakennus sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki	Taiteilija-ateljee	Kulttuurihistoriallisesti merkittävä, puutarhan tärkeiin vaihe 1900-luvun alussa, jonkin verran puutarhan jälkiä säilynyt maisemassa	
286.	10.	Sivu F4, ruutu T1 1:14 E:25493882.00 N:6675134.50	Ljunganmo	Huvila 1900, laajennus 1913	Huvilan suunnitellut J.Sttergren, laajennus A.Nyberg	Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki		Luonnosmainen suunnitelma; suorakäytävä/akseli puutarhan portille, promenadikäytäviä, ollut krokettikenttä. Vanhoja mäntyjä säilynyt huvila-ajalta, puutarha viljelypalstat edustavat vanhaa käyttöä. Kohde maisemallisesti merkittävä.	Valokuvia maisemakulttuuri- kansiossa
287.	11.	Sivu F4, ruutu T1 1:14 E:25493775.25 N:6675106.00	Kevätkallio/Vårberga	Puutarhasuunnitelma 1899	Puutarhasuunnitelma: J.W Skogström	Rakennukset sr-1, ympäristö Sy ja spp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu. Alkuperäinen huvilarakennus palanut, paikalle siirretty Villa Stormistö	Kaartuvat käytävä lenkit, lehtimaja ja krokettikenttä	
288.	12.	Sivu F4, ruutu T1 1:14 E:25493678.50 N:6675155.75	Tomtebo		Asemapiirros, Kustaa Nyström, puutarha toteutunut asemapiirroksen pohjalta	Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu; Kansantaidekeskus	kolme tärkeää pääelementtiä, pääsisäänkäynnin edustan isutusket, krokettikenttä, puurivi *(seurasaarentien varrella)*	
289.	13.	Sivu F4, ruutu T1 1:14 E:25493451.50 N:6675017.50	Pukkisaaret	Asemapiirros 1902 Puutarhasuunnitelma 1930	Paul Olssonin Puutarhasuunnitelma läntiselle saarelle (Västra Bockholmen)	VP/s	Helsingin kaupunki		Puutarhasta säilynyt vähän elementtejä. päiväämätön asemapiirros kuvaa käytäväverkoston	P.Olssonin puutarhasuunnitelma maisemakulttuuri-kansiossa Paul Olssonin Puutarhasuunnitelma Suomen arkkitehtuurimuseon arkistossa

290.	14.	Sivu F4, ruutu T1 1:11 E:25493591.75 N:6675134.75	Tamminiemi/Ekudden	Asemapiirros 1889, päiväämätön asemapiirros puutarhan elementeillä 1890-luvulta (vastannee toteutusta)	Asemapiirros K. Nyström	Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Suomen valtio	Urho Kekkosen museo	Mahdollisesti Engelin suunnittelema huvimaja, puisto peruskorjattu, historiallisesti merkittävä kohde	
291.	15.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493619.25 N:6675241.00	Waaranto (Tammisto)			Rakennukset sr-1, piha spp	Helsingin kaupunki		Suunnitelmaa ei löytynyt, jonkun verran jäänteitä säilynyt.	
292.	16.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493678.25 N:6675273.50	Nybacka C			Rakennukset sr-1, ympäristö Sy, piha spp	Helsigin kaupunki	Ravintola, Vuokrattu yksityiselle	Rakennustaiteellisesti/henkilöhistoriallisesti arvokas, puutarhahistoria havaittavissa rakennuksen ympärillä, puutarhassa säilynyt vanhoja tammia ja käytäviä	
293.	17.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493622.50 N:6675352.50	Viola	Puutarha 1943	Paul Olssonin Puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-1, piha spp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu	Kummulla ja matalalla kasvillisuudella maisemallinen merkitys/vaatimaton: iso viljelytontti/puutarhaviljelyä	Paul Olssonin Puutarhasuunnitelma Suomen arkkitehtuurimuseossa nimellä Huvila Päivinen- 1943 vuoden omistajan mukaan
294.	18.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493568.50 N:6675335.75	Solhem	Puutarhasuunnitelma 1890-luvun lopulta, asemapiirros 1900-luvulta, jossa sommitelma näkyy. Puutarha 1923	Paul Olssonin Puutarhasuunnitelma	Sy ja spp	Helsingin kaupunki	Huvilarakennus purettu (1974)	Yksi laajasta Meilahden lohkotusta puistosta. puutarhasuunnitelma 1890-luvun lopulta, sommitelma 1900-luvun asemapiirroksessa; rakennuksen edustalle piirretty kahdeksan sakarainen tähtiaihe.	Paul Olssonin Puutarhasuunnitelma Suomen arkkitehtuurimuseossa nimellä Huvila Kivinen- 1923 vuoden vuokraoikeuden omistajan mukaan
295.	19.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493563.00 N:6675403.75	Villa Bredablick	Asemapiirros 1900 Puutarhasuunnitelma 1908	Asemapiirros arkkitehtitoimisto Grahn, Hedman & Wasastjerna Puutarhasuunnitelma O.Salin	Rakennukset sr-1, ympäristö Sy	Helsingin kaupunki		Kartanon päärakennus, lehmuskuja rantaan ja jyrkät portaat jäänteet 1900-luvun alusta	
296.	20.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493627.50 N:6675449.25	Estella (Muisto)			Rakennukset sr-1, ympäristö Sy ja spp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu	Puutarhaviljelyä, historiallisesti arvokas; Meilahden rakennusryhmään kuulunut rakennus, puutarha kokonaan uusittu, maisemallisesti tärkeällä paikalla	
297.	21.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493700.50 N:6675516.00	Wuokkola (Uusi Aikala)	1900-luvun alku (tonttikartta vuodelta 1912)		Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu	Tilarakenne ja vanhaa puutarhakasvillisuutta säilynyt, maisemallisesti (näkyvyys/korkealla mäellä) tärkeä	
298.	22.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493808.50 N:6675478.00	Viitala "Martan mökki"			Rakennukset sr-1, ympäristö slp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu	Puutarha kulttuurihistoriallisesti tärkeä, vanhasta piharakentamisesta paljon säilynyt, ei huvilapuutarha	
299.	23.	Sivu F4, ruutu T2 1:15639 E:25493728.25 N:6675350.50	Uusi Nybacka (ent. Sommarro)	Suunnitelma 1892		Rakennukset sr-u, piha spp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu.	Käytävät ja polut noudattavat kartanon aikaisia pohjia, säilynyt vanhaa huvila-ajan kasvillisuutta	
300.	24.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493779.75 N:6675394.50	Stentorp	Asemapiirros 1917		Rakennukset sr-1, ympäristö slp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu		
301.	25.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493822.25 N:6675354.50	Villa Kaurila (ent. Stor-Torp)			Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu	Huvilarakennus purettu, nykyinen rakennus valmistunut 1995. Aikoinaan suuri luumupuutarha	
302.	26.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493848.25 N:6675305.00	Sundell			Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu	Puutarhan arvoja ovat säilyneet kivimuistomerkit ja käytävät	
303.	27.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493804.75 N:6675245.00	Heikinniementi 4 ja 4a (ent. Solbacka)	Puutarhasuunnitelma 1899		Rakennukset sr-1, ympäristö slp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu. Alkuperäinen huvilarakennus purettu, tilalle siirretty toinen rakennus.	Puutarhan jäänteitä jäljellä	
304.	28.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493876.75 N:6675273.00	Karlstorp (Caridia)	Huvila 1910-luvulta	Oiva Kallion piirrustuksiin perustuva rakennus	Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu	Muotopuutarhamainen elementti säilynyt: antaa puutarhalle puutarhahistoriallista arvoa	
305.	29.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493908.25 N:6675236.00	Heikinniementie 3			Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu	Lehtimaja ja puutarha kasvillisuutta	
306.	30.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493928.00 N:6675187.50	Granelund	Huvila 1918	Rakennusmestari H.Vestersund (1910-luku) Asemapiirros	Rakennukset sr-1, ympäristö slp	Helsingin kaupunki	Vuokralla	Puutarha säilynyt, pienistä muutoksista huolimatta hyvin säilynyt	
307.	31.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493910.50 N:6675645.50	Leiqvist	1981 Asemapiirros		Rakennus sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki	Vuokralla	Puutarha kahdessa tasossa, suunnitelman mukaisen klassisen muotopuutarhan mukaisia muotoja ei havaittavissa; säilyneitä muureja ja orapihjala-aita	
308.	32.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493789.75 N:6675669.00	Aikala	1900-luvun alku (kantakartta) 1936		Rakennukset sr-1, ympäristö Sy	Helsingin kaupunki	Vuokrattu; Kurssikeskus		
309.	33.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493818.75 N:6675722.50	Mainiemi, Arla	Puutarhasuunnitelma 1917	Puutarhasuunnitelma W.Puustinen	Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu. Toinen tontin huviloista (Arla) purettu	Puutarha alkuperäistä riisutumpi, käytävät hahmotettavissa	
310.	34.	Sivu F4, ruutu T2 1:14 E:25493923.50 N:6675693.75	Johannesberg	Puutarhasuunnitelma 1909 Puutarhasuunnitelma 1957	Puutarhasuunnitelma J.W. Skogström Paul Olssonin puutarhasuunnitelma	Rakennukset sr-1, ympäristö spp	Helsingin kaupunki	Vuokrattu. Osa tontin huvilarakennuksista purettu.	Rakennuksella monumentaalinen asema.	Paul Olssonin Puutarhasuunnitelma Suomen arkkitehtuurimuseossa nimellä Huvila Weli Vakkola- 1957 vuoden vuokraoikeuden omistajan mukaan